

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΕΤΟΣ 7^ο
 • ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 40 • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009

ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΓΕ - ΓΓΕ 2006
 «ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ»

«Απαιτούμε Ορεινό Δήμο»

Ηλίας Καραγεώργος:

Δήλωση του προέδρου της Δ. Κ. Νεραΐδας για το σχέδιο «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

«Κάνοντας μια αναδρομή στα τεκταινόμενα στα χωριά μας διαπιστώνει κανείς πως και πριν από 12 χρόνια υπήρχε ανησυχία τόσο των δημοτών όσο και της τότε αυτοδιοικητικής αρχής για το σχέδιο «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ», που εκδηλώθηκε με κινητοποιήσεις, διαμαρτυρίες κ.λ.π. Όμως, περνώντας τα χρόνια η ομογενοποίηση των χωριών έχει επιτευχθεί και μηχανολογικός εξοπλισμός επαρκής για τα χωριά υπάρχει, και δράσεις όπως «Βοήθεια στο σπίτι», Μερική Απασχόληση, ΚΕΠ υλοποιούνται.

Σήμερα ένα καινούργιο σχέδιο είναι προ των πυλών είναι μια τεράστια αλλαγή στα διοικητικά δεδομένα αλλά όπως και το σχέδιο «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» έτσι και αυτό πρέπει να λάβει υπ' όψιν του όχι μόνο πληθυσμιακά κριτήρια αλλά και την μορφολογία, την κοινή καταγωγή και τις ιδιαιτερότητες του κάθε τόπου.

Η θέση μου είναι ότι ένας Δήμος όσο πιο κοντά στα όρια της Διευρυμένης Κοινότητας είναι, θα μπορούσε να παίξει ένα καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της περιοχής. Έτσι πιστεύω ότι αυτός ο Δήμος που θα προέκυπτε από την συνένωση του Δήμου Πινδέων (έχει πάρει ήδη απόφαση για αυτή τη συνένωση), της Διευρυμένης Κοινότητας Νεραΐδας και της Κοινότητας Μυροφύλλου θα αποτελούσε ένα επιτυχημένο σχήμα, με κοινά χαρακτηριστικά, κοινά προβλήματα, κοινούς στόχους.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο σύντομα μετά τις τελευταίες εξελίξεις (δημοσίευση σχεδίου «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» και έναρξη διαβούλευσης) θα αποφασίσει γι' αυτό.

Οι τρόποι διεκδίκησης του δίκαιου αιτήματος θα γίνονται με προτάσεις και έντονη παρουσία όπου και όποτε χρειαστεί».

Όχι, δεν είναι από τις Ελβετικές ή τις Αυστριακές Άλπεις αυτή η φωτογραφία του Δημήτρη Τσάκαλου. Είναι από την Ορεινή μας Πατρίδα. Από μόνη της «φωνάζει» ότι πρέπει στα χωριά μας να γίνει ένας ορεινός δήμος που εκτός των άλλων θα αναδείξει και το φυσικό μας κάλλος.

Ηλιούπολη, 10/11/2009

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ
 Δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγω
 Νομικός Σύμβουλος Σιβιτανιδείου Σχολής
 π. Δήμαρχος Ηλιούπολης
 τηλ. 2109922301 / 6932483976

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΗ της εφημερίδας
 «Η ΦΩΝΗ της ΟΡΕΙΝΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ»
 κ. ΗΛΙΑ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟ

Αξιότιμε κ. Καραγεώργο,

Σας στέλνω το χαιρετισμό και τις ευχαριστίες μου για την τακτική παραλαβή του αξιόλογου εντύπου που εκδίδετε, «Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ». Σημειώνω ιδιαίτερα ότι το έντυπο αυτό μένει πιστό στις αξίες και στις παραδόσεις της Ελληνικής Υπαίθρου.

Γεννημένος σ' ένα ορεινό χωριό της Λευκάδος, γνωρίζω τις ατέλειωτες δυσκολίες και τους σκληρούς αγώνες των κατοίκων για την καθημερινή επιβίωση.

Συνάμα όμως πάντα θαύμαζα τη λεβεντιά και την υπερηφάνεια τους που ζυμωμένα με την αγάπη για τη φύση και τον τόπο τους, γίνονταν τραγούδι και χορός.

Ξεφυλλίζοντας κάθε φορά την εφημερίδα σας, συμπάσχω και κατανοώ τα προβλήματα των ορειβίων με και την ανάγκη για ξεφάντωμα στο πανηγύρι της Νεραΐδας ή του Αετού.

Θερμά συγχαρητήρια σε σας προσωπικά και στους συνεργάτες σας, για την εξαιρετική δουλειά σας, δείγμα ενεργού πολιτισμού, που στηρίζει τα θεμέλια της κοινωνίας μας.

Καλή δύναμη για τη συνέχιση του έργου σας και πολλούς χαιρετισμούς στα μέλη του Δ.Σ. και σε όλους εκείνους που ασχολούνται με την έκδοση της εφημερίδας.

Με εκτίμηση
Θεόδωρος Γεωργάκης
 π. Δήμαρχος Ηλιούπολης

Ο Δημοσθένης Κόκκινος και το Πνευματικό Έργο του

ΣΕΛ. 15

Έκθεση ζωγραφικής της Μαίρης Λύτρα

ΣΕΛ. 17

Η «ΦΩΝΗ» ανήκει στο λαό της ορεινής μας πατρίδας ο οποίος και την αγκάλιασε.

Γράφουν σ' αυτό το φύλλο

Κώστας Βασιλάρας.....σελ. 16
Δημήτρης Βλαχοπάνος.....σελ. 7, 13
Ευάγγελος Γ. Βλάχος.....σελ. 19
Χαράλαμπος Γαλιάντρας Αρτινός.....σελ. 10
Κωνσταντίνα Ηλία.....σελ. 16
Στέλιος Καρανάσιος.....σελ. 9
Παύλος Κουτσογιάννης.....σελ. 18
Αθανάσιος Στεργίου Λιάπης.....σελ. 12
Θωμάς Μαντέλλος.....σελ. 4
Σπύρος Νεραϊδιώτης.....σελ. 10, 17
Θεσσαλία Οικονόμου.....σελ. 19
Άλλα Οικονόμου.....σελ. 20
Ρήγας - Γιώργος Σπ. Σκουτέλας.....σελ. 6, 15
Ιωάννης Φ. Τεντολούρης.....σελ. 6, 18
Κώστας Βασ. Τεντολούρης.....σελ. 5, 14, 18, 19
Δημήτριος Νικ. Τρίμης.....σελ. 8
Δημήτρης Ηλ. Τσάκαλος.....σελ. 4
Περικλής Γ. Τσάκαλος.....σελ. 11
Ελένη Γ. Τσάκαλος.....σελ. 7, 20
Γεώργιος Νικ. Τσιούνης.....σελ. 5
Γρηγόρης Χατζηλυμπέρης.....σελ. 10

Σπύρος Νεραϊδιώτης:

«Εν χορώ – αποχωρώ»

ΣΕΛ. 10

Διαβάστε στις 20 σελίδες της «ΦΩΝΗΣ»:

- Μεγάλα έργα στα χωριά μαςσελ. 2
- Νέα των συλλόγων.....σελ. 8, 11, 12, 17, 20
- Το Σαπανίσιοσελ. 3
- Τον Τρυποφράκτη.....σελ. 19
- Και πολλά άλλα ενδιαφέροντα θέματα

Οργασμός μεγάλων έργων στα ορεινά χωριά μας

Απορριματοφόρο στις υπηρεσίες της κοινότητάς μας

Ολοκληρώθηκε η διαδικασία προμήθειας σύγχρονου απορριματοφόρου για τις ανάγκες της κοινότητας. Το παραπάνω όχημα διαθέτει σύστημα μηχανικής αποκομιδής σκουπιδιών, ανυψωτικό μηχανισμό, σύστημα συμπίεσης απορριμμάτων έτσι ώστε η αποκομιδή πλέον των σκουπιδιών να γίνεται με τον ποιο ενδεδειγμένο τρόπο. Η

κοινότητα προμηθεύτηκε και ικανό αριθμό κάδων οι οποίοι θα τοποθετηθούν εντός Ιανουαρίου σε όλα τα κοινοτικά διαμερίσματα και συνοικισμούς. Η μεταφορά των απορριμμάτων στο ΧΥΤΑ θα γίνεται πλέον με το παραπάνω όχημα.

Αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων σε Νεράιδα και Κορυφή

Εγκρίθηκε η μελέτη του έργου «Οικισμοί – Αναπλάσεις Κοινοχρήστων Χώρων στα Κ.Δ. Νεράιδα και Κορυφής» συνολικού προϋπολογισμού **90.000,00€** που είναι ενταγμένο στο αναπτυξιακό πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» και αφορά επεμβάσεις στα δύο χωριά.

Συγκεκριμένα θα γίνουν για το Κ. Δ. Κορυφής πλακόστρωση του αύλιου χώρου του Ιερού Ναού Παναγίας με παράλληλη κατασκευή πέτρινων πεζουλιών καθώς και πλακόστρωση του δρόμου κάτω από την κεντρική πλα-

Άλλη όψη πρόκειται να αποκτήσουν τα εικονιζόμενα σοκάκια με τις αναπλάσεις των κοινοχρήστων χώρων.

τεία του χωριού. Για το Κ.Δ. Νεράιδας πλακοστρώσεις από ρεματάκι έως θέση Κοντογιάννη, από οικία Παντελή Καρακώστα έως Σχολείο και ολοκλήρωση πλακόστρωσης στη θέση πηγή Γλαβά.

Κατασκευή Γηπέδου στη Λαφίνα

Εγκρίθηκε η μελέτη του έργου «Κατασκευή Γηπέδου

Σ' αυτό πανέμορφο οροπέδιο θα κατασκευαστεί το γήπεδο της Λαφίνας.

στο συνοικισμό Λαφίνας» συνολικού προϋπολογισμού **37.000,00€** που είναι ενταγμένο στο αναπτυξιακό πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ». Η μελέτη προβλέπει τιμεντόστρωση δρόμου που οδηγεί στο γήπεδο Λαφίνας καθώς και εργασίες περιφραγής του γηπέδου.

Νέοι υποσταθμοί τηλεοράσεως σε Παχτούρι και Αετό

Η τελευταία κακοκαιρία προκάλεσε σοβαρές ζημιές στον υποσταθμό που εκπέμπει τηλεοπτικό σήμα για το Παχτούρι και τον Αετό. Η μεγάλη απόσταση του υποσταθμού και το δύσβατο της περιοχής είχε σαν αποτέλεσμα για ακόμη μία φορά τα χωριά να μην έχουν τηλεοπτική κάλυψη. Η κοινότητά μας σε συνεργασία με τον τεχνικό Γρηγόρη Πολύζο και κατόπιν επιτόπιας επίσκεψης, επέλεξαν τα σημεία για να γίνουν πλέον δύο υποσταθμοί

Ο κοινοτικός σύμβουλος Κώστας Βλάχος, ο πρόεδρος Παχτούριου – Αετού Γιώργος Χονδρός και ο τεχνικός Γρηγόρης Πολύζος στην αναζήτηση σήματος για την εγκατάσταση των νέων αναμεταδωτών τηλεόρασης στο Παχτούρι και τον Αετό.

έναν για κάθε χωριό σε κοντινή απόσταση και σε ασφαλέστερα μέρη.

Στο Παχτούρι ο νέος υποσταθμός τοποθετήθηκε στη στροφή στις Κρανιές απέναντι από το χωριό και στον Αετό στον κάτω Σταυρό (κοντά στην Παλιόλακκα).

Το έργο ολοκληρώθηκε και τώρα τα δύο χωριά έχουν την καλύτερη δυνατή τηλεοπτική κάλυψη χωρίς προβλήματα ειδικά τους χειμερινούς μήνες που η «συντροφιά» της τηλεόρασης είναι αναγκαία.

Σύντομα θα εγκατασταθούν και τα υπόλοιπα κανάλια.

Ανακατασκευή βρύσης στο Αρματολικό

Στα πλαίσια της ανάδειξης όλων των παραδοσιακών βρύσεων των χωριών μας η κοινότητα προχώρησε στην ανακατασκευή της βρύσης που βρίσκεται στο νεκροταφείο Αρματολικού. Η εφευρετικότητα και η τέχνη του μάστορα είναι μοναδική. Στη θέση ενός άσχημου μπετού και μιας σωλήνας υπάρχει πλέον μια ολοκληρωμένη και καλαίσθητη παρέμβαση.

Επένδυση του καμπαναριού της Κορυφής

Ολοκληρώθηκε η επένδυση του καμπαναριού στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Κορυφής. Ένα καλαίσθητο έργο που έδεσε με την παλιά εκκλησία, ομορφαίνει την πλατεία και αποτελεί στολίδι για την Κορυφή.

Ο Ιερέας Πάτερ Παναγιώτης κατάφερε όλα αυτά τα χρόνια με επιμονή και υπομονή, αθόρυβα με τα πενιχρά έσοδα της φτωχής ενορίας και με την εργατικότητα του και την πολύτιμη βοήθεια όλων των συγχωριανών και το εκκλησάκι της Παναγίας να αργογραφήσει και ο Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου να είναι σε άριστη κατάσταση. Τέλος αναφέρουμε την άριστη συνεργασία που έχει με το Κοινοτικό Συμβούλιο αξιοποιώντας τα ακίνητα της εκκλησίας όπως την πλήρη ανακαίνιση του εκκλησιαστικού μύλου και τις αποθήκες που από δύο ετοιμόρροπα κτίρια είναι τώρα κτίρια έτοιμα προς χρήση.

ΤΟ ΚΙΝΟΥΜΕΝΟ ΜΑΝΑΒΙΚΟ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ

Ποιος επισκέπτεται πιο συχνά από όλους μας την Ορεινή Πατρίδα; Ποιος κουβαλάει όλα τα καλά της γης στα χωριά μας και εξυπηρετεί ανελλιπώς όλα τα σπίτια σε όλες τις γειτονίες; Ποιος καλημερίζει ολοχρονίς σε όλους τους μόνιμους κατοίκους; Ο ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ με το φορτηγό φορτωμένο με φρούτα και λαχανικά

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

Παπαθανασίου Γεώργιος του Αχιλλέα.....	15 €
Παπαθανασίου Αχιλλέας του Γεωργίου.....	15 €
Παπαθανασίου Βασίλειος του Γεωργίου.....	15 €
Κωτούλας Κων/νος.....	20 €
Κόκκαλη Ελένη.....	20 €
Μποδιώτης Αλκιβιάδης.....	30 €
Βουσσίνος Περικλής.....	20 €
Τσιούνης Γεώργιος του Νικολ.....	10 €
Ρούσσου - Τσιούνη Βέτα.....	10 €
Γλαβιάς Απόστολος του Ηλία.....	15 €
Λορίδας Δημήτριος.....	12 €
Παπάς Γεώργιος του Νικ.....	20 €
Μάστορας Λεωνίδα του Κων.....	20 €
Κοντοβάς Ιωάννης του Ευαγγ.....	12 €
Ψαρρέα Λίτσα.....	12 €
Κούτρας Πέτρος του Γεωργ.....	12 €
Κατσαρού Γιαννούλα.....	12 €
Κατσιλάμπρος Στράτος.....	12 €
Βίγκου Δήμητρα.....	12 €
Βλάχος Ευάγγελος.....	15 €
Γιώτης Χρήστος.....	15 €
Βλάχου Χρυσούλα.....	15 €
Λιβαθινόπουλος Άγγελος.....	20 €
Καρακώστα Ρένα.....	15 €

ΔΩΡΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Η κ. Κούτρα Τζένη προσέφερε στη Διευρυμένη Κοινότητα Νεράιδας οικονομική ενίσχυση ύψους 200 ευρώ.

Ροδιά - Ο κόκκινος χρυσός (Λύση για τα χωριά μας;)

Πάει κάμποσος καιρός που διάβασα σε εφημερίδα των Αθηνών πως μεγάλος αριθμός Μακεδόνων παραγωγών εγκαταλείπουν την έτσι κι αλλιώς φθίνουσα και μη συμφέρουσα καπνοκαλλιέργεια και στρέφονται μετ' αμείβης στην καλλιέργεια της ροδιάς. Και η προσπάθεια αυτή γίνεται με τη συνδρομή και την καθοδήγηση του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης.

Αν και η στροφή αυτή έγινε αναγκαστικά από το αδιέξοδο στο οποίο βρίσκεται η αγροτική πολιτική της ΕΕ, παρ' όλα αυτά ο στόχος της ανάπτυξης της καλλιέργειας της ροδιάς γίνεται προγραμματισμένα, αφού ο χυμός του ροδιού είναι πλούσιος σε αντιοξειδωτικές ιδιότητες και θεωρείται από τα ελληνικά βιολογικά είδη διατροφής που έχουν μεγάλη ζήτηση στο εξωτερικό τα τελευταία χρόνια και επί πλέον η καλλιέργειά του αποτελεί εναλλακτική πηγή μεγάλου μεθυστικού εσοδών για τους Έλληνες παραγωγούς, που μπορεί να γίνει και τα πιο άγωνα και από καιρό εγκαταλειφθέντα χωράφια. (Εδαφολογικά και κλιματολογικά η ροδιά ευδοκίμει σε όλη την Ελλάδα).

Τρεις είναι μέχρι στιγμής οι ελληνικές επιχειρήσεις που συστήθηκαν για την εκμετάλλευση αυτού του νέου και ελπιδοφόρου γεωργικού κλάδου με τη δημιουργία κατάλληλων παραγωγικών εγκαταστάσεων. Μεγάλη σημασία έχει να εξασφαλίζονται οι παραπάνω επενδύσεις από αντίστοιχα προγράμματα και συμβόλαια διάθεσης του προϊόντος που παράγεται σε τιμές ικανοποιητικές για τον παραγωγό.

Η Thessa, που διαθέτει και βιομηχανική μονάδα χυμών και άλλων τροφίμων, στα σχετικά συμβόλαια που υπογράφει με τους παραγωγούς, τους δεσμεύει για την αγορά δεντρολλίων από συγκεκριμένα φυτώρια, με την περαιτέρω υποχρέωσή τους να πραγματοποιήσουν τη φύτευση σε αρδευόμενα (με ελεγχόμενη άρδευση για να διατηρείται σταθερή υγρασία) χωράφια. Από την πλευρά της η επιχείρηση υποχρεώνεται να αγοράσει σε τιμή συγκεκριμένη τα προϊόντα που θα παραχθούν (40 λεπτά το κιλό).

Κατά μέσο όρο η παραγωγή αρχίζει από τον πέμπτο ή έκτο χρόνο της δημιουργίας του ροδεώνα. Η Thessa έχει εξασφαλίσει ήδη την παραγωγή 500 στρεμμάτων νέων καλλιεργειών και φέτος προχωρά σε άλλα 1000 στρέμματα, που ελπίζει μέχρι το τέλος του χρόνου να γίνουν συνολικά 2000 στρέμματα.

Η ομάδα παραγωγών της Δράμας "Άγιος Αθανάσιος" εγκατέλειψε τις καλαμποκοφυτείες και βαμβακοφυτείες και φύτεψε ήδη ροδεώνες, οι οποίοι μελλοντικά θα επεκταθούν και θα προχωρήσει στην ίδρυση βιομηχανικής μονάδας παραγωγής χυμού ροδιού με χρηματοδότηση από ειδικά προγράμματα.

Το Ρόδι Ελλάς του ομίλου Αγροδίκτυο Κασσιδή ξεκίνησε από το 2008 και σχεδόν βρίσκεται στα τελειώματα της κατασκευής μιας πρότυπης μονάδας επεξεργασίας ροδιού στον οικισμό Δυτικής Πέλλας.

Τα μέλη της πρώην ομάδας παραγωγών καπνού Παιονίας φύτεψαν πέρυσι πιλοτικά 250 στρέμματα με ροδιές, ρίζες που διπλασίασαν φέτος, ενώ η εκτίμηση Θεσσαλών παραγωγών είναι πως τα επόμενα δυο χρόνια, μόνο στον κάμπο της Θεσσαλίας, θα ανθίζουν 6000 στρέμματα με ροδιές.

(Οι παραπάνω πληροφορίες προέρχονται από άρθρο του Μ. Γελαντάλι στο ένθετο ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΤΥΠΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ /26-7-2009)

Για την «Φωνή της Ορεινής Πατρίδας»
Αθανάσιος Στεργίου Λιάπης

Τα «κράνα» αποτελούν λύση για ορεινούς καλλιεργητές

Διάφορες έρευνες έχουν δείξει υψηλή περιεκτικότητα σε φλαβονοειδή, ανθοκυάνες και φαινολικά παράγωγα κατά την περίοδο ανάπτυξης και ωρίμανσης των καρπών. Σε άλλες εργαστηριακές έρευνες βρέθηκε μεγάλη περιεκτικότητα σε σίδηρο (Fe), σε βιταμίνη C (103 mg/100 g), υψηλή περιεκτικότητα σε ασκορβικό οξύ (48-73 mg/100g (περισσότερο από τις φράουλες, τα πορτοκάλια και τα ακτινίδια), καροτίνη και ταννίνες.

Ο Όμηρος αναφέρει τα κράνα ως τροφή χοίρων, ενώ ο Θεόφραστος αναφέρει τον καρπό ως «κράνιον». Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν πως τα κράνα είχαν και μαγικές ιδιότητες. Ο Όμηρος στην Ιλιάδα βεβαιώνει ότι η φοβερή Κίρκη παρέθεσε στον Οδυσσέα και την παρέα του, για τροφή, «καρπών κρανείας και άκυλλον βάλανον», κράνα δηλαδή και πουρναρίσια βάλανιδια.

Ο μικρός σε έκταση κλήρος του μέσου Έλληνα αγρότη, σύμφωνα με τον κ. Στέφανο Διαμαντή, τακτικό ερευνητή στο Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών στο ΕΘΙΑΓΕ στη Θεσσαλονίκη, θα έπρεπε να είχε στρέψει εδώ και χρόνια την αγροτική μας στρατηγική για ορεινές και ημιορεινές περιοχές σε καλλιέργειες παραδοσιακών προϊόντων υψηλής απόδοσης (αρωματικά φυτά, μικρά φρούτα δάσους σμέουρα-βατόμουρα-μύρτιλα, τρούφα, κάστανο-καρύδι).

Η καλλιέργεια της κρανιάς, αναφέρει ο ερευνητής, συγκαταλέγεται σ' εκείνες που θα μπορούσαν να έχουν θετικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα της γεωργίας μας, την προσιτότητα του περιβάλλοντος, την ομορφιά της υπαίθρου μας και την εθνική οικονομία γενικότερα.

Όσον αφορά τα χαρακτηριστικά της κρανιάς, πρόκειται για ένα αυτόχθονο, μακρόβιο φυλλοβόλο δένδρο, καλά προσαρμοσμένο στις κλιματεδαφικές συνθήκες της χώρας μας, που ευδοκίμει σχεδόν σ' όλα τα είδη των εδαφών από γόνιμα έως μέτρια γόνιμα, υγρά ή ξηρά αμμοπηλώδη έως βαριά αργιλώδη με pH 3,7-7,0. Αντέχει σε χαμηλές θερμοκρασίες (-30°C). Ανθίζει το χειμώνα (Ιανουάριο-Φεβρουάριο), ενώ τα άνθη της παραμένουν για περίπου δύο μήνες, γεγονός που εξυμνητεί τον εύκολο εντοπισμό των δένδρων. Οι καρποί ωριμάζουν στα τέλη Αυγούστου (με αρχές Σεπτεμβρίου), οπότε και παίρνουν έντονα κόκκινο, γυαλιστερό χρώμα.

Τα κράνα, όπως εξηγεί ο κ. Διαμαντής, έχουν υψηλή περιεκτικότητα σε αντιοξειδωτικά (πλέον των 4 φλαβονοειδών). Κατά παράδοση, τα κράνα χρησιμοποιούνται για φάρμακο από τους ντόπιους στα ορεινά της Βόρειας Ελλάδας. Το ότι τα κράνα έχουν σημαντικές φαρμακευτικές ιδιότητες αποδεικνύεται και από τις μελέτες που έχουν γίνει ή είναι σε εξέλιξη σήμερα.

Η συνεχώς ανερχόμενη στροφή του μέσου Έλληνα καταναλωτή προς τα βιολογικά προϊόντα είναι βέβαιο πως θα αυξήσει και τη ζήτηση σε κράνα. Η πιο πρόσφατη αγορά για βιολογικά προϊόντα το 2001 ανήλθε σε 16 δισ. δολάρια, το 2008 υπολογίζεται στα 80 δισ. δολάρια ενώ κατά τα επόμενα 10 χρόνια η ζήτηση θα υπερβαίνει την προσφορά.

Όμως και τα οικονομικά αποτελέσματα από τη μεταποίηση των κράνων είναι πολλαπλά, όπως σημαντική θα είναι και η προστιθέμενη αξία. Εάν λοιπόν η καλλιέργεια της κρανιάς οργανωθεί σωστά είναι βέβαιο πως λόγω των εξαιρετικών ιδιοτήτων της θα ξεπεράσει σε απόδοση τη μαστίχα Χίου, τον κόκο Κοζάνης, επισημαίνει ο κ. Διαμαντής.

Για την τεχνική της καλλιέργειας, ο

ερευνητής αναφέρει πως πολλαπλασιάζεται εύκολα με σπόρους, μοσχεύματα και παραφυάδες. Νέα φυτά μπορεί να προέλθουν και από μοσχεύματα μαλακού ξύλου βλαστών στο τέλος της άνοιξης ή αρχές του καλοκαιριού, από μοσχεύματα ημί-σκληρου ξύλου στο μέσο ή στο τέλος του καλοκαιριού ή από μοσχεύματα σκληρού ξύλου στο τέλος φθινοπώρου ή το χειμώνα.

Η κρανιά σπάνια κλαδεύεται. Το κλάδεμα δεν πρέπει να γίνεται μέχρι το κλάδεμα των ανθέων καθόσον αυτά σχηματίζονται στους βλαστούς του προηγούμενου έτους και όχι στη νέα βλάστηση.

«Η κρανιά προσφέρει, λοιπόν, στην Ελλάδα την ευκαιρία- τονίζει ο κ. Διαμαντής- να πρωταγωνιστήσει στη δημιουργία ενός αγροτικού προϊόντος με πολλαπλή χρήση (υψηλής διατροφικής και φαρμακευτικής αξίας). Η έκταση των εγκαταλελειμμένων ορεινών και ημιορεινών αγρών αυξάνεται λόγω μετακίνησης των νέων στα αστικά κέντρα και αποδημίας της παλιάς γενιάς. Η αξιοποίηση των εκτάσεων αυτών με καλλιέργειες όπως της κρανιάς, της τρούφας, της καστανιάς και της καρυδιάς και των μικρών φρούτων μπορεί να εξασφαλίσει ικανοποιητικό εισόδημα. Επιπλέον, οι καλλιέργειες αυτές δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον με φυτοφάρμακα και λιπάσματα, συμβάλλουν στη συγκράτηση των νέων στις εστίες τους και την περιφέρεια, όπου αναμφισβήτητο το επίπεδο διαβίωσης είναι πολύ υψηλότερο σε σχέση με τα βεβαρημένα αστικά κέντρα».

Ποιες είναι όμως οι κύριες χρήσεις των κράνων;

Τα κράνα παραδοσιακά χρησιμοποιούνται για την παρασκευή ποτών, μαρμελάδας και γλυκών. Τα γνωρίζουν όλες οι νοικοκυρές σε αστικές και μη περιοχές.

Οι φαρμακευτικές ιδιότητές τους ήταν γνωστές από χρόνια. Χρησιμοποιούνται ακόμη και στις ημέρες μας κατά της διάρροιας και των εντερικών παθήσεων, λόγω της στυπτικότητας τους που οφείλεται στις ταννίνες. Ο φλοιός, οι βλαστοί και οι ρίζες χρησιμοποιούνται ως αντιπυρετικά.

Στις ορεινές περιοχές της χώρας τα κράνα χρησιμοποιούνται κατά καρδιακών παθήσεων, κοιλόπονο, κατά πόνων περιόδου, στομαχικές και εντερικές διαταραχές, ως χωνευτικό και ως τονωτικό κατά τη διάρκεια εργασίας. Εκχυλίσματα του φλοιού θεωρείται ότι θεραπεύουν την ψώρα των σκύλων.

Το ξύλο της κρανιάς είναι σκληρότατο και αντοχής σε θραύση. Τα πιο γερά γκλιπτόξυλα των τσοπάνων γίνονται από νεαρούς βλαστούς κρανιάς. Κρανίσιας βέργες χρησιμοποιούσαν και οι ... δάσκαλοι. «Ακάρδιον και στερεόν όλον, όμοιον κέρατι την πυκνότητα και την ισχύ», χαρακτηρίζει το κρανόξυλο ο Διοσκουρίδης. Από ξύλο κρανιάς κατασκευάστηκε ο Δούρειος Ίππος της Τροίας. Κρανίσια ήταν τα δόρατα των αρχαίων θηρικών και των πολεμιστών του Μεγ. Αλεξάνδρου, ενώ από το σκληρό ξύλο της κρανιάς κατασκευάζονται διάφορα μικροαντικείμενα.

Μια από τις σημαντικότερες χρήσεις της κρανιάς είναι ότι αποτελεί όμορφο καλλωπιστικό φυτό, αφού ανθίζει μέσα στο χειμώνα, ενώ και την περίοδο ωρίμανσης των καρπών είναι εξαιρετικά ελκυστική.

Πιστεύω, καταλήγει ο κ. Διαμαντής, ότι η μεταποίηση του κράνου και η εισαγωγή στην αγορά διάφορων υποπροϊόντων θα προάγει την καλλιέργεια της κρανιάς σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές.

ΠΗΓΗ: ΑΠΕ-ΜΠΕ

Μεσοχωρίτικα

ΕΥΘΥΜΑ & ΣΟΒΑΡΑ

✍ Κυκλοφόρησε (από την Αχελώου Ρους) το Ημερολόγιο-Λεύκωμα 2010 για τη Μεσοχώρα. Αξίζει...

✍ Οι ορεινοί συντοπίτες μου, καθώς βλέπουν ότι πάνε αυτοδιοικητικά για Πύλη, θα ήθελαν ανασύσταση του πρώην Δήμου Κοθωνίων. Βλέπουν όμως και τη Μεσοχώρα ανάμεσα τους ή την έχουν σβήσει!

✍ Αυτοί που εύχονταν να γίνει το φράγμα, κι ας καταστραφεί η Μεσοχώρα, αρκεί να αναπτυχθεί το χωριό τους, τώρα μετρούν και τη Μεσοχώρα σε πιθανή αναβίωση του Δήμου Κοθωνίων!!!

✍ Μεσοχωρίτες που παραχωρούν τα σπίτια τους και ταυτόχρονα ζητούν δρόμο πρόσβασης και ηλεκτροφωτισμό που αναστηλώνουν σπίτια για παραχώρηση που παραχωρώνουν αλλά δηλώνουν ότι δεν θα τα εγκαταλείψουν. Σχιζοφρενικές καταστάσεις.

✍ Ζήτησα από τον συμπατριώτη μας ψυχίατρο το ψυχογράφημα του Μεσοχωρίτη. Αδύνατον μου λέει, έχει χάσει την ψυχική του δομή, δεν ακολουθεί ψυχικός κανόνας.

✍ Αξίζει να διαβάσετε τα άρθρα του συμπατριώτη μας ψυχιάτρου Σταύρου Ηλία για την Ψυχολογία του τόπου.

✍ Μπήκε ο χειμώνας και φαίνεται μια ηρεμία. Ο χρόνος όμως φαίνεται να δουλεύει αργά αλλά ύπουλα. Παλεύουμε, να πάρουμε το χρόνο με το μέρος μας.

✍ Τους πνίγει ο Πηνειός τους Θεσσαλούς και αυτοί ζητούν και τον Αχελώο. Η αγνοιά τους.

✍ Θρηναί άσπονδος Μεσοχωρίτης με κάθε νεροποντή: Με τέτοιες βροχές «αν είχε γίνει η έμφραξη της λίμνης θα είχε πληρωθεί κατά το ένα τέταρτο της χωρητικότητά της». Λες και θα πλήρωνε το ρεύμα φτηνότερο ή θα πτότιζε τα χωράφια του στον κάμπο!

✍ Μας παίρνουν το χωριό και ψάχνουν για νερό για να μας ποτίσουν ή να μας πνίξουν.

✍ Μας εύχονται Χαρούμενες Γιορτές και Καλή Χρονιά, κι εύχονται να είναι η τελευταία.

✍ Στις δίκες όλοι αποκαλύπτονται. Τι να κρύψεις από τους Μεσοχωρίτες! Τα ξέρουν όλα και τα αποκαλύπτουν.

✍ Οι δικονομικές ντρίπλες δεν πέρασαν: Ακούς εκεί ο δικαστής να μη δώσει το λόγο στο Δήμαρχο!

✍ Η εκκλησία της Μεσοχώρας αρνήθηκε να δεχτεί κοντινέρς σε ιδιοκτησία της. Θα ακολουθήσουν το παράδειγμα της όλοι οι πιστοί; Ίδωμεν! Το δέλεαρ μπορεί να είναι μεγάλο.

✍ Σας δίνουμε την Εκτροπή του Αχελώου, μας δίνετε το φράγμα Μεσοχώρας. Είναι κι αυτό στο παιχνίδι που δεν μπορούμε να καταλάβουμε.

✍ Στο άκουσμα ότι μπορεί να φεύγει ο παπα-Σωτήρης;

- Δεν θέλουμε παπά εμείς, διάολο θέλουμε να μας λιβανίσει!

ΕΙΔΕ, ΑΚΟΥΣΕ και ΓΡΑΦΕΙ
ο Σατανιστής
Μην τα παρεξηγήσετε
η αλήθεια πάντα βρίσκεται...

Παρεμβάσεις

Όχι στα πέτρινα χρόνια

Γράφει ο
Δημήτρης
Ηλ. Τσάκαλος,
Αρχισυντάκτης

Από τον «Καποδίστρια» στον «Καλλικράτη» περνά η τοπική αυτοδιοίκηση στη χώρα μας. Μια νέα τομή που ανακοινώθηκε από την κυβέρνηση και αναμένεται να φέρει πρωτόγνωρες αλλαγές στην ύπαιθρο. Όπως όλα δείχνουν οι αλλαγές αυτές στο χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης θα επηρεάσουν και την ορεινή μας πατρίδα δεδομένου ότι τα σενάρια που ακούγονται μιλούν για έναν ορεινό δήμο με τα χωριά του Άνω Ασποροποτάμου, Γαρδίκι, Περτούλι κλπ και πέντε πεδινούς δήμους, σε έναν εκ των οποίων – σύμφωνα πάντα με τα σενάρια - θα συμμετέχει και η δική μας ορεινή πατρίδα.

Είναι απορίας άξιο με τα όσα μέχρι σήμερα διαδίδονται, πως ιδρύεται στη γειτονιά μας ορεινός δήμος και τα δικά μας χωριά θα συμμετέχουν σε αυτόν του κάμπου. Ποιοι είναι αυτοί που σκέπτονται με αυτόν τον τρόπο;

Η ορεινή μας πατρίδα απέχει από την Πύλη από 70 μέχρι 85 περίπου χιλιόμετρα και χρονομετρώντας τη διαδρομή με

το αυτοκίνητο ξεπερνάμε τις δύο ώρες.

Όλοι θυμόμαστε τα πέτρινα χρόνια που ζήσαμε μέχρι και το πρόσφατο παρελθόν, τότε που οι κοινότητες δεν είχαν καμία αρμοδιότητα και όλα γίνονταν από τη Νομαρχία Τρικάλων. Θυμάστε πόσο βραδυκίνητος ήταν ο κρατικός μηχανισμός και με πόσο αργούς ρυθμούς έφτανε η κρατική μηχανή στα ορεινά χωριά μας; Βδομάδες ολόκληρες έκαναν τα αποχιονιστικά μηχανήματα να φτάνουν από την Πύλη στη Νεραίδα. Τι κι αν φωνάζαμε, τι κι αν διαμαρτυρόμασταν; Μέχρι να πιάσουν δουλειά οι δημόσιοι υπάλληλοι χειριστές, ξεχιόνιζαν κανένα χιλιόμετρο δρόμου και σχολούσαν. Άντε την άλλη μέρα και κάπως έτσι ερχόταν το Σαββατοκύριακο και φυσικά μαζί με τα... χελιδόνια την άνοιξη έφταναν κι εκείνοι στα χωριά μας.

Όσο για την περιθαλψη και τις άλλες υπηρεσίες κοινής ωφέλειας ας μην συζητήσουμε καλύτερα.

Τα τελευταία χρόνια όμως όλα έχουν αλλάξει. Έχω πει πολλές φορές ότι παρά τις όποιες αδυναμίες, η διευρυμένη κοινότητα Νεραϊδας στα ένδεκα χρόνια της λειτουργίας της παρήγαγε πλούσιο έργο στα χωριά μας.

Με αυτό το αυτοδιοικητικό σχήμα της διευρυμένης κοινότητας Νεραϊδας, τα χρήματα αλλά και τις αρμοδιότητες που έδωσε το κράτος όλα άλλαξαν στην ορεινή μας πατρίδα. Οι κάτοικοι των χωριών μας ένωσαν δίπλα τους την κοινότητα κι αισθάνονταν ασφαλείς. Επί εικοσιτετραώρου βάσεως τα μηχανήματα της κοινότητάς μας και ο ακούρατος χειριστής τους Βαγγέλης Χονδρός βρίσκονταν στη διάθεση όλων ανεξαιρέτως των κατοίκων των χωριών μας. Η «Βοήθεια στο Σπίτι» του κάθε κατοίκου μας ήταν γεγονός; Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών στην καρδιά των έξι χωριών μας, προγράμματα Μερικής Απασχόλησης και έργα υποδομής - μικρά και μεγάλα - εκατομμυρίων ευρώ. Ο πρόεδρος της κοινότητας και το κοινοτικό συμβούλιο αποτελούσε το στήριγμα όλων μας ενώ ακόμη και τα δημοτικά τέλη ήταν σε λογικά πλαίσια.

Σε τούτη την εποχή της παγκοσμιοποίησης που αυτούς που βρίσκονται στα κέντρα των αποφάσεων τους ενδιαφέρει περισσότερο η ευημερία των αριθμών και λιγότερο η ευημερία των ανθρώπων, που οι πολλοί και αδύναμοι πρέπει να ιδροκοπούν και να πληρώνουν για να γίνουν ισχυρότεροι και πλουσιότεροι οι ισχυροί και πλούσιοι, είναι δυνατόν ένας δήμος με έδρα την Πύλη να ενδιαφερθεί ας πούμε για το Παχτούρι των πέντε μόνιμων κατοίκων; Και πώς να ενδιαφερθεί αφού σύμφωνα με τα παραπάνω οι πραγματικές ανάγκες του Παχτούριου θα αποτελούν συνάρτηση της οικονομικής του συνεισφοράς στο νέο δήμο; Αν μπορούμε και στη λογική του εκλογικού σώματος και κατά πόση δύναμη θα έχει το κάθε χωριό για το δήμαρχο και τους δημοτικούς συμβούλους, οι προβλέψεις για το μέλλον των χωριών μας θα είναι δυσόιωνες.

Μπορεί τα χωριά μας αυτή την χειμωνιάτικη περίοδο να μην έχουν κόσμο αλλά όλοι μας όπου κι αν βρισκόμαστε αγωνιούμε για την τελική έκβαση του σχεδίου «Καλλικράτης». Πρέπει να επαγρυπνούμε και να κινητοποιηθούμε όπως οι γείτονές μας στον Άνω Ασποροπόταμο αλλά και οι νησιώτες που πέτυχαν το «κάθε νησί και δήμος». Αν κρίνουμε από όσα διαβάζουμε ότι δηλαδή νησιώτικες και ορεινές περιοχές θα αντιμετωπισθούν ξέχωρα από τα κριτήρια που προβλέπει ο «Καλλικράτης» για τους μεγάλους δήμους, βλέπουμε να ανοίγει ένα παραθυράκι. Πρώτα το κοινοτικό συμβούλιο και όλοι εμείς μαζί ας συντονιστούμε για να κινητοποιηθούμε έτσι ώστε μέσα από αυτό το παραθυράκι να βγούμε και να βροντοφωνάσουμε ότι δεν πρέπει να διαλυθεί η Διευρυμένη Κοινότητα Νεραϊδας. Αν αυτό δεν γίνει εφικτό, όλα τα χωριά - πέρα από τη Γκρόπα - να αποτελέσουν έναν ορεινό δήμο με έδρα τη Μεσοχώρα ο οποίος θα έχει επιπλέον στήριξη από το κράτος.

Διαφορετικά τα πέτρινα χρόνια προβάλλουν στον ορίζοντα...

Στην ιστορία περνά και ο «μοναχός ο έλατος»

Εγκατάλειψη, ερήμωση! «Κλαίνε τα σπύια στα χωριά μας». Αυτό τον καημό δεν άντεξε κι ο «μοναχός ο έλατος» που για αιώνες έστεκε αγέρωχος καταμεσής της πλαγιάς επάνω στο Σταυρό. Ο δυνατός αέρας της τελευταίας κακοκαιρίας τον έκοψε σύριζα και τον έριξε κάτω.

«Πω - πω, πάει κι ο έλατος... Έτσι τον αγροίκησα...» μου είπε ο πατέρας μου. Έτσι τον αγροίκησαν κι έτσι τον άφησαν πίσω τους γενιές και γενιές του χωριού μας.

Τίποτα δεν τον φόβιζε. Τίποτα δεν τον άγγιζε. Ούτε οι χιονοστιβάδες, ούτε τα μεγάλα βράχια που καταρρέαζαν από την κορυφή της Τούφλας.

Στον ίσκιο του ξαπόστασαν εκατοντάδες ανθρώπων και χιλιάδες αιγοπροβάτων. Στην πυκνή του φυλλωσιά είναι άγνωστο πόσα πουλάκια έχτισαν τη φωλιά τους.

Σύμβολο σε μια άλλη εποχή για τους κατοίκους του χωριού μας.

Τώρα, μαζί με τις ιστορικές φυσιογνωμίες του χωριού μας, περνάει στην αιωνιότητα και ο «μοναχός ο έλατος».

Πηγή: www.dovroi.gr

Από τον Καποδίστρια στον... Καλλικράτη

Γράφει ο
Θωμάς
Μαντέλλος

Είναι βέβαιο πλέον, μετά και τη συνεισφορά του Υπουργικού Συμβουλίου αλλά και της ΚΕΔ-ΚΕ, ότι οι επόμενες δημοτικές εκλογές θα πραγματοποιηθούν σύμφωνα με τα νέα αυτοδιοικητικά όρια, στα πλαίσια του «Καλλικράτη» όπως ονομάστηκε το σχέδιο νόμου. Έτσι λοιπόν, κατά τα φαινόμενα, αποχαιρετάμε τη Δ/νη Κοινότητα Νεραϊδας και προχωράμε σε ευρύτερη συνένωση. Ήδη ξεκίνησε στο διαδίκτυο η δημόσια διαβούλευση και στο «τραπέζι» «μπαίνουν» διάφορες προτάσεις και σχόλια, δημοτών και φορέων. Τα όρια δεν έχουν ακόμα καθοριστεί και όλα ακούγονται είναι εκτιμήσεις, οι οποίες τις περισσότερες φορές είναι πρόχειρες.

Η πολιτεία υποστηρίζει ότι πρόκειται για μια μεγάλη μεταρρυθμιστική απόφαση, η οποία θ' αλλάξει ριζικά το μέλλον της πολιτικής αυτοδιοίκησης. Μιλάει για έργα υποδομής, συνήγορο του δημότη και πολλά άλλα. Διαβάζω επίσης, για θέσπιση θέσης αντιδημάρχου σε κάθε πρώην δήμο ή κοινότητα, όπως και για αριθμό συμβούλων οι οποίοι θα εκλέγονται απ' τους δημότες των υφιστάμενων δήμων και κοινοτήτων.

Δεν έχει πια νόημα να προβάλλουμε και να υποστηρίξουμε τα θετικά ή τα αρνητικά του πρώτου Καποδίστρια. Πιστεύω ότι η δική μας κοινότητα, με τη σημερινή

μορφή της λειτουργούσε καλύτερα. Όμως η απόφαση είναι ελημένη. Έτσι οι προτάσεις μας πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τα νέα δεδομένα. Δακρύβρεχτες, αφοριστικές και δυσόιωνες προβλέψεις δεν αφορούν και δε συγκινούν κανένα.

Το βασικό θέμα είναι ένα. Μπορούν τα χωριά μας να επιβιώσουν στα καινούρια χωροταξικά πλαίσια; Και με ποιον τρόπο; Θα έχουμε βέβαια την ευκαιρία να επανατοποθετηθούμε, όταν θα γνωρίζουμε τα οριστικά γεωγραφικά όρια των νέων δήμων. Όμως αυτή τη στιγμή ποια είναι η πρότασή μας; Αν η θέση για έξι δήμους στα Τρίκαλα γίνει πράξη, πού «θα πάμε»; Τι υποστηρίζουμε;

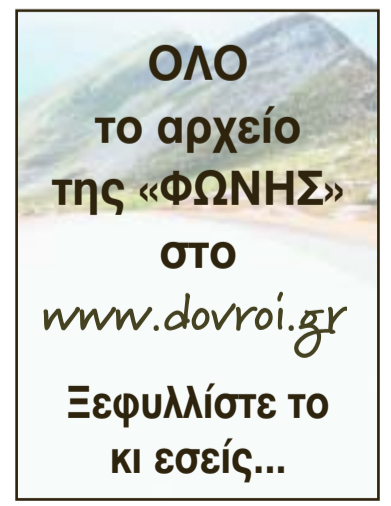
Το εμερίδι κοινοτικό συμβούλιο οφείλει να διατυπώσει τις απόψεις και τις θέσεις του για τα χωροταξικά, στο διάστημα του ενός μηνός περίπου που θα διαρκέσει η δημόσια διαβούλευση. Ακούω, και νομίζω ότι κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, ότι υπάρχει μια προσπάθεια για ένα δήμο όλων των χωριών «πέρα απ' τη Γκρόπα». Και υπάρχουν λόγοι για να την υποστηρίξει κάποιος. Οι αποστάσεις και το γεωγραφικό ανάγλυφο «συνηγορούν» για μια τέτοια θέση. Η πολιτεία οφείλει να τα λάβει υπόψη της και να προχωρήσει σε ορθή και δίκαια χωροθέτηση.

Πέρα απ' όλα αυτά όμως, οι τωρινοί κοινοτικοί άρχοντες έχουν μπροστά τους ένα χρόνο σχεδόν για να ολοκληρώσουν το έργο τους. Και, στο διάστημα αυτό δεν πρέπει να χαλαρώσουν, ούτε να κινούνται διαχειριστικά μέχρι τότε. Είναι σίγουρο ότι, σ' όλα τα

χωριά υπάρχουν εκκρεμότητες όπου μπορούν να δοθούν λύσεις. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα, ακόμα και τώρα, να δρομολογηθούν κάποια πράγματα, τα οποία η επόμενη «υπερδημοτική» αρχή δε θα έχει κανένα λόγο να τα αγνοήσει και να μην τα υλοποιήσει.

Θα 'θελα να προλάβω επίσης κάποιες «Κασσάνδρες» οι οποίες θα μιλήσουν για αφανισμό των χωριών, για το ότι δεν υπάρχει πλέον λόγος να έχουμε τα πολιτικά δικαιώματα στα χωριά και διάφορα άλλα. Πάντα θα υπάρχουν υπερβολές και επιπόλαιες αποφάσεις. Την πατρίδα, καθενός από μας, κανένας δεν μπορεί να καταργήσει. Η θέση μας και η ταυτότητά μας θα είναι πάντα εκεί. Με οποιονδήποτε πολιτικό αρχιτέκτονα, Καποδίστρια ή Καλλικράτη.

Η καρδιά μας θα εξακολουθεί να χτυπάει στους ρυθμούς της ορεινής πατρίδας.

ΟΛΟ
το αρχείο
της «ΦΩΝΗΣ»
ΣΤΟ
www.dovroi.gr
Ξεφυλλίστε το
ΚΙ ΕΣΕΙΣ...

Η Φωνή της Ορεινής Πατρίδας

ΒΡΑΒΕΙΟ «ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ 2006» - ΓΓΕ - ΓΓΕ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

ΕΚΔΟΤΗΣ:ΗΛΙΑΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΣ, Πρόεδρος της Κοινότητας
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ:ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΗΛ. ΤΣΑΚΑΛΟΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:.....ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΗΛ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΝΤΟΠΑΝΝΗΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΑΝΤΕΛΟΣ, ΠΕΤΡΟΣ Κ. ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗΣ,
ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΖΟΚΑΣ, ΠΙΩΡΓΟΣ Κ. ΧΟΝΔΡΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ:.....ΚΩΣΤΑΣ Λ. ΒΑΣΙΛΑΡΑΣ
ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΗ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:..ΙΣΑΒΕΛΛΑ - ΣΟΥΖΑΝΑ ΓΙΑΠΙΑΝΝΗ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ, ΕΠΙΤΑΓΕΣ:

Καλαμάτα 1, 421 00, ΤΡΙΚΑΛΑ - ΤΗΛ.: 24310 33457, FAX: 74676

Ετήσια οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας: 12 €

Τηλ.: 6974410056 • e-mail: dtsakalos@yahoo.gr • www.dovroi.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΣΣΑΡΗ

ΚΥΠΡΟΥ 21, ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ • ΤΗΛ.: 210.99.65.656

Κείμενα που αποστέλλονται στην εφημερίδα, δημοσιευμένα ή μη, δεν επιστρέφονται. Ανώνυμα κείμενα δεν δημοσιεύονται.

Ανοιχτή επιστολή προς τον Υπουργό Εσωτερικών

Τα ορεινά χωριά μας πρέπει να προστατευθούν

του Αρματολικιώτη Κων/νου Βασ. Τεντολούρη
Δασολόγου - Περιβαλλοντολόγου

κ. Υπουργέ ανταποκρινόμενος στο κάλεσμά σας για διαβούλευση και παροχή ιδεών και προτάσεων για τις επερχόμενες αλλαγές στον τρόπο διακυβέρνησης της υπαίθρου και της μείωσης των δόμων στη χώρα μας, σας παραθέτω την άποψή μου για την δημιουργία στα Τρίκαλα εννέα δήμων και από αυτούς να είναι τέσσερες ή τρεις καθαρόαιμων ορεινών δήμων. Καθότι τα καθαρόαιμα άλογα έχουν καλύτερη απόδοση και αξία.

ισής διαχείρισης όλων των δημοτών. Αυτό βέβαια, προβλέπουμε ότι τα ίδια θα γίνουν σε όλη την επικράτεια. «**Και αλίμονο στην ορεινή πατρίδα**». «**Χαίρει αστική Ελλάδα, της ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ!!!**»

Ένας ορεινός δήμος, σαν τον ΔΗΜΟ, ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΔΗΜΟ ΚΟΘΩΝΙΩΝ, θα είναι χρήσιμος, γιατί ευελπιστεί και πρέπει, σε μια πράσινη και τουριστική ανάπτυξη γύρω από το είδη έτοιμο, αλλά και πολυπόθητο φράγμα του ΑΧΕΛΩΟΥ, που θα έχει προοπτικές ενός από τους πιο αναπτυξιακούς και κερδοφόρους δήμους της χώρας μας. Δεν μπορούμε να λέμε πράσινη ανάπτυξη και να προκρίνουμε ταμμέντινη συσσώρευση και ταμμέντινα αστική κοινωνία.

κ. Υπουργέ, τα αναπτυξιακά προγράμματα καλά είναι και οι φαινικές ιδέες καλύτερες. Όμως πρέπει πρώτα να κάνουμε έργα υποδομής της υπαίθρου στα πλαίσια της πράσινης ανάπτυξης που έχει στο σχέδιο ανάπτυξης η κυβέρνηση σας.

Για να τρέξουν και να έχουν επιτυχία τα μεγάλα και αναπτυξιακά προγράμματα πρέπει να έχουν και υποδομές με προδιαγραφές σε συνάρτηση και με το γεωγραφικό προσδιορισμό. Καλές είναι οι συνενώσεις για το καλό του τόπου όμως, και όχι μόνον και μόνον να γίνουν συνενώσεις. Τα αποτελέσματα θα είναι αρνητικά σε πολλές περιπτώσεις και μάλιστα, στα ορεινά χωριά που έχουν δύσκολη πρόσβαση, ούτως ή άλλως, αλλά και δύσκολη προσέγγιση και διαφορετική νοοτροπία με τους πεδινούς. Η καταστροφή των χωριών μας είναι δεδομένη, αφού ακόμα και σήμερα που είναι δυνατή η πρόσβαση της σημερινής διοίκησης των ορεινών δήμων στα ορεινά χωριά με το δύσκολο ανάγλυφο και τις μεγάλες αποστάσεις δημιουργούν πολλές δυσκολίες. Η λαίλαπα του προγράμματος «ΚΑΛΙΚΡΑΤΗΣ» ή όπως ήταν παλιά του «2^{ος} Καποδίστρια» σηματοδοτεί την καταστροφή των ορεινών χωριών και ας λέμε ότι εκεί έχουμε τις ελπίδες του αναπτυξιακού τουρισμού, από θρησκευτικής, κοινωνικής και υγιεινής πλευράς. Τα χωριά μας θα αντιδράσουν αρνητικά και δυστυχώς δεν θα έχετε τα αναμενόμενα ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ. Τα χωριά μας, η ορεινή πατρίδα θα ερημώσει πλήρως αν και εφ' όσον εφαρμόσει αυτό που λέτε για 4 ή 5 δήμους στα Τρίκαλα. Χωρίς να ρωτήσουν τους ντόπιους και τους κατοίκους, αλλά έστω και την εφαρμογή της μέσης απόστασης και της

Πρέπει λοιπόν να αναβιώσουμε έναν δικό μας καθαρόαιμο ορεινό, δικό μας ΔΗΜΟ με όλα τα εχέγγυα της πράσινης ανάπτυξης. Η δημιουργία μεγάλων αναπτυξιακών κέντρων, με κέντρο την τουριστική ανάπτυξη του δήμου, αλλά και του μεγάλου Τρικάλων γενικότερα, που τόσο την έχει ανάγκη. Θα είναι ένας δήμος καθρέφτης για τα ορεινά, αλλά και με προοπτικές ανάπτυξης, εάν βέβαια υπάρχει η σχετική πρόωθηση του μεγάλου έργου του Αχελώου, που ήταν και το μεγάλο όραμα του ιδρυτού του ΠΑΣΟΚ και αείμνηστο ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ.

Σαν παράδειγμα σας αναφέρουμε ότι: η απόσταση Πύλη-Νεραίδα είναι 70 χμ και η απόσταση Πύλη-Τρίκαλα είναι 19 χλμ. Ερωτώ τότε, **ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ Η ΝΕΡΑΙΔΑ ΝΑ ΣΥΝΕΝΩΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΥΛΗ Ή ΤΑ ΤΡΙΚΑΛΑ ΝΑ ΣΥΝΕΝΩΘΟΥΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΥΛΗ** και να αφήσουν τον ορεινό όγκο ελεύθερο να κάνουν έναν ενιαίο δήμο, όπως ήταν παλιά ο ΔΗΜΟΣ ΚΩΘΩΝΙΩΝ με πρωτεύουσα την Μεσοχώρα ή το Βαθύρεμα. Δηλαδή τι φταίει ο Νεραϊδίωτης ή ο Αρματολικιώτης ή ο Μεσοχωριώτης κτλ και τον υποχρεώνουμε να έλθει στην Πύλη έξω από το κλιματικό του περιβάλλον να κάνει τις συναλλαγές του με τον υποτιθέμενο δήμο. Ένα παλιό δημοτικό τραγούδι λέει τα εξής και δεν κάνει λάθος: **«Μάνα με κακοπάντρεψες και με έστειλες στον κάμπο, εγώ την ζέση δεν βαστώ...»**

Η αναβάθμιση και η διεκδίκηση τριών ή τεσσάρων Δήμων αποκλειστικά ορεινούς με όλα

τα συστατικά και τις ανέσεις ενός πεδινού δήμου και με τα απαραίτητα για την σωστή διαβίωση όχι μόνον για τις μεγάλες ηλικίες, αλλά και για τις μικρές ηλικίες και να γίνουν από το κράτος υποδομές που να μπορεί ισάξια να αναπτύσσονται, τα παιδιά των ορεινών με τα παιδιά των αστικών κέντρων. **Να πάψει να ισχύει ότι σήμερα, δηλαδή οι ορεινοί να επανδρώνουν τις παραγωγικές εργασίες και μέχρι εκεί. Η περιθάλψη, η εκπαίδευση, η προστασία, η επικοινωνία, η διασκέδαση να μην είναι μακρινά όνειρα για τα χωριά μας, αλλά πραγματικότητα.**

Σας υπενθυμίζουμε λοιπόν, ότι ένας θησαυρός χάνεται, έχουμε έναν πλούτο και τον αφήνουμε να μαραζώσει, από την εγκατάλειψη και την ορφάνια. Τα χωριά μας η ορεινή πατρίδα είναι μια Ελβετία της Ελλάδος, απλώς η Ελβετία απολαμβάνει της προστασίας όλου του κόσμου ενώ η πολιτεία, μας εξαναγκάζει να την εγκαταλείψουμε και ας λέει ότι είναι υπέρ της πράσινης ανάπτυξης και περιφρούρηση της υπαίθρου. Για τουρισμό μιλάμε και τουρισμό δεν βλέπουμε, για προστασία υπαίθρου μιλάμε, εγκατάλειψη βλέπουμε. **Αυτή η άγρια φύση που σε συνεπαίρνει με την πρώτη ματιά, αλλά είναι και πολύ χρήσιμη για την υγεία μας με τα αναρίθμητα αγαθά που μας προσφέρει, θέλετε να την εξοντώσετε, κάντε το κρίμα στο λαιμό σας.** Η δροσιά του έλατου, ο ίσκιος του πλάτανου, το ξύλο της οξιάς, καρδιάς, καστανιάς κτλ θα είναι ξεχασμένο Όνειρο. Αυτές οι απότομες πλαγιές που σε συνεπαίρνουν, με την πρώτη ματιά που τις βλέπουμε και αποτελεί δέος όταν τις ανεβαίνουμε, να γίνει τουριστική περιοχή και αναπτυξιακό, τουριστικό, αθλητικό κέντρο κτλ. Να γίνει π.χ. ένα πρότυπο μεγάλο ολυμπιακό αθλητικό κέντρο που να καλύπτει ακόμη και τις ανάγκες για προετοιμασία και της πιο απαιτητικής ομάδας ή συλλόγου. Σε συνάρτηση βέβαια με το απίστευτο πεδίο που θα παρουσιάζει και το κατασκευασμένο ήδη φράγμα του Αχελώου, με την συμπίεση βουνού και θάλασσας.

Δυστυχώς η φύση μας χρειάζεται και την χρειαζόμαστε, την έχουμε ανάγκη και μας έχει, η παράδοση μας χρειάζεται και την χρειαζόμαστε. Αυτό συνήθως γίνεται μόνον μετά από μια καταστροφή και από τίποτα άλλο, η συνεργα-

σία της πολιτείας με ανθρώπους που έχουν κοινά σημεία επαφής, κοινές ιστορικές καταβολές, κοινά ήθη και έθιμα, κοινές γνώμιες και εν τέλει κοινά ενδιαφέροντα μπορεί να βοηθήσει την ανάπτυξη της υπαίθρου.

Πρέπει λοιπόν να αναβιώσουμε έναν δικό μας καθαρόαιμο ορεινό ΔΗΜΟ με όλα τα εχέγγυα της ανάπτυξης. Η δημιουργία μεγάλων αναπτυξιακών κέντρων, ο συνδυασμός βουνού, η θεά του φράγματος Αχελώου και του υπέροχου περιβάλλοντος του ποταμού, που είναι Δώρο Θεού, μπορούμε να κάνουμε ένα σύνολο μοναδικό στον κόσμο. Δεν μπορούμε να αρνηθούμε μια τέτοια φυσική ανάπτυξη, αλλά ούτε μπορούμε να επιβάλουμε στους κατοίκους, αλλά και σε αυτούς που θα χρηματοδοτήσουν οποιαδήποτε μορφή ανάπτυξης γύρω από το φράγμα

Κύριε υπουργέ βοηθήστε, με τις αποφάσεις σας, να αποτραπεί η καταστροφή των χωριών μας. Το σχέδιο «Καλλικράτης» ή «2^{ος} Καποδίστριας», όπως το συνηθίσαμε μπορεί να συμπεριλάβει στα μέτρα του έναν ερχόμενο Υγιή ΔΗΜΟ. Τα χωριά μας, η ορεινή πατρίδα, δεν πρέπει να ερημώσουν. Η δημιουργία ενός τέτοιου δήμου θα μας ενδυναμώσει την πεποίθηση ότι το κράτος όντως θέλει την πράσινη ανάπτυξη, την ανάπτυξη της υπαίθρου και σέβεται τον ορεινό πολίτη ισάξιο με τον πεδινό ή τον αστικό πολίτη. Σας υπενθυμίζουμε λοιπόν ότι, να μην χαθεί ένας θησαυρός, έχουμε έναν φυσικό πλούτο και να μην τον αφήνουμε να μαραζώσει, από την εγκατάλειψη και την ορφάνια. Ένα να γνωρίζετε ότι, τα χωριά μας η ορεινή πατρίδα είναι μια Ελβετία της Ελλάδος, αξιοποιήστε τον, στο χέρι σας είναι.

Πρέπει λοιπόν να αναβιώσουμε έναν δικό μας καθαρόαιμο ορεινό δικό μας ΔΗΜΟ με όλα τα εχέγγυα της ανάπτυξης.

Πρότασή μου τουλάχιστον για την περιοχή που με ενδιαφέρει απόλυτα είναι ο δήμος να περιλαμβάνει όλα τα χωριά που είναι πίσω από την Γκρόπα μέχρι τα σύνορα με την Άρτα. Δηλαδή: Μεσοχώρα, Βαθύρεμα, Μοσχόφυτο, Πολυνέρι, Παράμερο, Αρματολικό, Νεραίδα Μυράφλλο και όλα αυτά που είναι κοντά σε αυτά.

Ευχαριστώ πολύ που με ακούσατε.

«Καποδίστριας» και «Καλλικράτης»

του Παχτουριώτη δημοσιογράφου Γιώργου Ν. Τσιούνη*

Η κυβέρνηση ετοίμασε και ήδη προωθεί τα σχέδιά της για τον νέο «Καποδίστρια» που ονομάζει «Καλλικράτη» και, επίσης, ετοιμάζει το νέο εκλογικό νόμο που, βέβαια, δεν πρόκειται να μας απασχολήσει στο σημερινό μας άρθρο γιατί απλούστατα, δεν γνωρίζουμε ποιά ακριβώς θα είναι η φιλοσοφία του, τι θα προβλέπει, πως πρόκειται να λειτουργήσει και αν, τα αποτελέσματά του θα εναρμονίζονται, θα ταυτίζονται με την θέληση του εκλογικού σώματος, του λαού μας και θα την εκφράζουν, δηλαδή αν θα είναι γνήσια δημοκρατικά.

Για τον εκλογικό νόμο λοιπόν, ούτε λέξη σήμερα. Επανερχομαι στο νέο χάρτη αυτοδιοίκησης της χώρας, στον «Καλλικράτη» που οσονούπω αντικαθιστά τον «Καποδίστρια», ο οποίος, ομολογουμένως, αποτέλεσε «επανάσταση» στην διοίκηση, απέβη δηλαδή προς όφελος, γενικώς, του διοικητικού μας μηχανισμού και να τονισθεί αυτό, ο αρχιτέκτων του, ο δημιουργός του, ο Αλέκος Παπαδόπουλος έγραψε ιστορία με την πραγματική σημασία της λέξης.

Ξεκαθαρίζω από την αρχή ότι αναγνωρίζω απόλυτα τις αγαθές προθέσεις των όσων ανακοίνωσαν ο πρωθυπουργός και ο υπουργός Εσωτερικών, έχω ωστόσο ορισμένες απορίες και κάποιες ερωτήσεις για την εφαρμογή των μέτρων που θα ληφθούν. Επίσης έχω να κάνω μερικές παρατηρήσεις που μου δημιουργούν προβληματισμούς.

Και εξηγούμε:

1) Είναι κοινό μυστικό και η πείρα μας έχει διδάξει, ότι οι μεγάλοι σχηματισμοί, οι μεγάλοι οργανισμοί και οι μεγάλοι διοικητικοί μηχανισμοί, είναι δυσκίνητοι, δύσκαμπτοι και επιρρεπείς στην γραφειοκρατία, η οποία καθίσταται αναγκαία σε πολλές περιπτώσεις, για τον συντονισμό και τη λειτουργία τους.

Αντίθετα, οι μικροί και μεσαίοι σχηματισμοί και οργανισμοί, είναι ευέλικτοι και πιο κοντά στην κοινωνία και στον πολίτη.

Πως είναι δυνατόν λοιπόν να πιστεύει η κυβέρνηση, ότι η δημιουργία, με τον «Καλλικράτη» 370 δήμων – γιγάντων, δήμων – μαμούθ, δήμων με έκταση κρατιδίων, θα εξυπηρετήσει καλύτε-

ρα τον πολίτη από όσο τους εξυπηρετούν τώρα οι μικρότεροι και ευέλικτοι δήμοι;

Οι αρμόδιοι κυβερνητικοί παράγοντες δεν αντιλαμβάνονται άραγε ότι οι δημότες των μικρών δήμων έχουν άμεση γνωριμία και επαφή με τους δημοτικούς άρχοντες, με αποτέλεσμα να αναδεικνύονται πιο εύκολα τα προβλήματα που αναφέρονται και να προωθούνται με μεγαλύτερη ευχέρεια προς την λύση τους;

Δεν αντιλαμβάνονται, ότι οι άρχοντες των μικρών δήμων βρίσκονται κοντά στα προβλήματα και έχουν άμεση αντίληψη των διαφόρων θεμάτων;

Δεν καταλαβαίνουν πως στους δήμους – γίγαντες, παρουσιάζονται και δημιουργούνται προβλήματα διοίκησης και δυσχεραίνεται πολύ η αντιμετώπιση τους (ακόμη και στην περίπτωση που έχουν καλή οργάνωση, πράγμα σπάνιο);

Με λίγα λόγια οι δήμοι – γίγαντες, κυρίως της επαρχίας, θα βρεθούν οπωσδήποτε απέναντι σε μεγάλα προβλήματα επικοινωνίας με τους δημότες τους με τους οποίους θα τους χωρίζουν τεράστιες αποστάσεις, δυσκολίες στις μεταφορές, διαφορετικά προβλήματα μεταξύ των διαφόρων περιοχών και άλλα πολλά.

Και βέβαια, τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), που, χωρίς αμφιβολία, αποτελούν την μεγαλύτερη και την καλύτερη οργανωτική επιτυχία της μεταπολιτευτικής περιόδου, θα κάνουν ότι μπορούν για να βοηθήσουν πολίτες και υπηρεσίες. Αλλά ας μην γελιόμαστε, δεν αρκούν μόνον τα ΚΕΠ για να στηρίξουν επιτυχώς μια ανατροπή, για να μην πω κοσμογονία, του νέου χάρτη αυτοδιοίκησης της χώρας που τον βάπτισαν «Καλλικράτη». Δεν φθάνουν τα ΚΕΠ για την επιτυχία της «Νέας αρχιτεκτονικής και αποκεντρωμένης διοίκησης» κύριοι αρμόδιοι υπουργοί.

Ο «Καποδίστριας» του κ. Αλέκου Παπαδόπουλου είχε πολλές ατέλειες, πολλά λάθη, αλλά, οπωσδήποτε, αποτέλεσε ουσιαστικά μια πολύ μεγάλη επιτυχία που έδωσε ζωή στην αυτοδιοίκηση και στην επαρχία. Κοινότητες και περιοχές που δεν είχαν ούτε καν την δυνατότητα να μαζέψουν τα σκουπίδια τους, να βάλουν νερό στις βρύσες των σπιτιών, να φροντίσουν την αποχέτευση και άλλα πολλά, με τον «Καποδίστρια» απέκτησαν υπηρεσίες, αυτοκίνητα, μηχανήματα, προσωπικό επιστημονικό και

μη. Απέκτησαν οντότητα, δυνατότητες, παραγωγικότητα, δυναμισμό. Όμως οι «Καποδιστριακοί» δήμοι αντιμετώπισαν μεγάλα οικονομικά προβλήματα που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν.

Το καλύτερο ως εκ τούτου που θα μπορούσε να κάνει η κυβέρνηση, είναι να φτιάξει ένα «Καλλικράτη» που θα διορθώνει και θα λύνει το οικονομικό του πρόβλημα με επαναστατικά μέτρα. Εδώ σας θέλουμε κύριοι του ΠΑΣΟΚ. Να διορθώσετε τα λάθη του «Καποδίστρια» και όχι να τον διαλύσετε με χιμαίρικο σχέδια που διαθέτουν καλή προαίρεση αλλά δεν είναι ρεαλιστικά τουλάχιστον για την Ελλάδα. Είναι σχέδια ουτοπικά.

Ακόμη κύριοι της κυβέρνησης θέλω να σας ρωτήσω:

Τι θα γίνει με τα επιτυχημένα Νομικά Πρόσωπα, τους Οργανισμούς, τα πολιτιστικά κέντρα, τα ξενοδοχεία, τις δημοτικές επιχειρήσεις και τόσα άλλα των λεγόμενων μικρών «Καποδιστριακών» δήμων; Θα διαλυθούν ή θα περάσουν στους δήμους – μαμούθ για να αναλάβουν αυτοί την διάλυσή τους;

Ο υπογράφων το άρθρο αυτό χρόνια τώρα, κατοικεί, ζει, σ' ένα μικρό «Καποδιστριακό» δήμο που πολλά έχει δημιουργήσει κι επιτύχει και γι' αυτό γνωρίζει άριστα τα πράγματα. Γνωρίζει, ότι το χάος του σχεδιαζόμενου «Καλλικράτη» θα καταπιεί τις επιτυχίες και τα δημιουργήματα του «Καποδίστρια».

Γνωρίζει ότι θα επιστρέψουμε σε εποχές που δεν θα θέλαμε ούτε καν να επαναφέρουμε στη μνήμη μας.

Και για να τελειώνουμε. Οι σκέψεις και οι προθέσεις της κυβέρνησης Παπανδρέου είναι καλές, αλλά πρέπει να αναθεωρηθούν σ' ένα νέο «Καλλικράτη», τον «Καλλικράτη 2» ας πούμε.

Κλείνοντας αυτό το θέμα θα πρέπει να αναφερθεί με ιδιαίτερη έμφαση, ότι η αιρετή περιφερειακή διοίκηση θα αποτελέσει πραγματική αποκέντρωση και θα επαναφέρει την παλιά διοικητική (δοτή τότε) δομή της χώρας και μάλιστα αναβαθμισμένη και ισχυρή.

*Μέλος της ΕΣΗΕΑ και της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων (παλαίμαχος)

e-mail: gtsioun@otenet.gr, gtsiounis@yahoo.gr
www.gtsiounis.blogspot.com

Παράθυρο στα περασμένα

Στη βράση κολλάει
το σίδερο

Οι κάτοικοι του χωριού για να καλλιεργήσουν τα χωράφια τους και να κόψουν ξύλα έχουν ανάγκη από τα κατάλληλα εργαλεία: κασμάδες, υνιά, τσεκούρια, μαχαιρία. Τα εργαλεία αυτά σήμερα τα βρίσκεις άφθονα και σε πολύ καλή τιμή, γιατί τα εργοστάσια τα κατασκευάζουν μαζικά. Τότε, λοιπόν (δεκαετία του εξήντα και εβδομήντα του περασμένου αιώνα), τα πράγματα ήταν δύσκολα. Τα εργαλεία που χρειάζονταν οι κάτοικοι τα έφτιαχνε ο σιδεράς. Κι άμα το χωριό δεν είχε σιδερά, θα έπρεπε να πας σε άλλο χωριό που είχε ή να κατέβεις στην Πόρτα (Πύλη) ή τα Τρίκαλα βαδίζοντας δώδεκα περίπου ώρες.

Γράφει ο
Αρματολικιώτης
Ιωάννης Φ.
Τεντολούρης

σε άλλο χωριό. «Και 'κει που λέγαμε τι θα γίνουμε χωρίς σιδεράδες αν μια στιγμή έρθει καμία καταστροφή (δηλ. πόλεμος) να σου και το χωριό μας απόκτησε δύο μόνιμους σιδεράδες», μου 'λεγε ο Γιαννάκ' Πλαστάρας. Ο ένας ήταν ο Φίλ'πας (Φίλιππος Τεντολούρης), ο

πατέρας μου, και ο άλλος ο Μητράκος (Δημήτριος Πλαστάρας), θεός μου. Καθένας έμαθε την τέχνη σε διαφορετικό τεχνίτη και λίγο πριν από τον πόλεμο του σαράντα έστησαν τα «καμίνια» τους στο χωριό: ο πατέρας μου στη Βανούλα και ο θεός μου στην κορυφή του χωριού (τα Καγκέλια).

Μαθητής του Δημοτικού, θυμάμαι, φθινόπωρο ή νωρίς την Άνοιξη έρχονταν μουσαφίραϊοι στο σπίτι μας απ' τα γύρω χωριά (Μεσοχώρα, Αετό, Λαφίνα, Δέση, Παλιοχώρι Γαρδικίου...) για να φτιάσει ο πατέρας μου τα σιδερικά τους. Τα κουβαλούσαν, αν ήταν λίγα, στον τροβά ή τα φόρτωναν σε ζώα, αν ήταν πολλά. Συνήθως έρχονταν το γιόμα (δηλαδή περίπου δέκα το πρωί). Μέναν όλη την υπόλοιπη ημέρα και φεύγαν το βραδύ ή κοιμόταν στο σπίτι μας και συνέχιζαν το πρωί το σιλικώμα ως το απόγευμα. Μερικές φορές έρχονταν τα άφηναν κι έρχονταν άλλη μέρα να τα πάρουν φτιαγμένα.

Προπολεμικά πήγαινε και ο πατέρας μου στη Λαφίνα, Νεραίδα και τα Θεοδώρια για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των κατοίκων των χωριών αυτών. Πληρωνόταν τότε με την «ουριά». Δηλαδή έδινε η κάθε οικογένεια ένα

λτσέκι (είκοσι οκάδες) καλαμπόκι το χρόνο στον πατέρα μου και αυτός επισκεύαζε όλα τα σιδερικά τους. (Μερικοί έφερναν και τα σιδερικά των συγγενών τους κι έτσι «έριχναν» τον πατέρα μου). Μετά το 1950 ο πατέρας εγκαταστάθηκε μόνιμα στο χωριό, έφερναν εκεί για επισκευή τα εργαλεία τους και πλήρωναν για το κάθε κομμάτι ανάλογα (με χρήματα ή είδος).

Θυμάμαι το συνεργείο του πατέρα μου στη Βανούλα. Είχε μπροστά μια πόρτα και δυο παράθυρα. Μόλις έμπαινες μέσα δεξιά ήταν το καμίνι με το φουσερό του, το αμόνι, οι τσιμπίδες, τα σφυριά, δηλαδή εργαλεία με τα οποία τσελίκωνε τα σιδερικά του πελάτη. Έπαιρνε, ας πούμε, το τσεκούρι κι ένα κομμάτι τσιλίκι (ατσάλι) συνήθως από σουστα αυτοκινήτου, το ένα πάνω στο άλλο με την τσιμπίδα και τα έβαζε στα αναμμένα κάρβουνα που είχε το καμίνι. Ο πελάτης ή ο βοηθός του τραβούσε τον άλυσσο του φουσερού και η φωτιά δυνάμωνε, δυνάμωνε, τόσο που τα δυο σίδερα έβραζαν (έλιωναν) και κολλούσαν. Εκεί στη βράση αναμετρούσε τα κάρβουνα κι έριχνε μια σκόνη άσπρη στα σίδερα (βάρακα, νισατήρι) και σκόνη από τριμμένη μαύρη πέτρα. Οι σκόνες αυτές έφτιαχναν μια «κόρα» στο σημείο που έβραζαν και δεν άφηναν τα λιωμένα σίδερα να χυθούν στα κάρβουνα. Έπειτα από λίγο τα έβγαζε με την τσιμπίδα που τα είχε πιασμένα, τα ακουμπούσε κατακόκκινα όπως ήταν πάνω στο αμόνι και τα κτυπούσε δυνατά. Τα δυο κομμάτια γίνονταν ένα. Στη συνέχεια ζέσταινε, έβγαζε κτυπούσε και έδινε σιγά-σιγά το σχήμα που ήθελε. Το

τροχούσε, μόλις κρύωνε, με λίμα στη μέγγενη του τραπέζιου που ήταν αριστερά κι έκανε την κόψη. Κατόπιν πήγαινε πάλι στο καμίνι, ζέσταινε την κόψη και την έβαζε σε νερό ή λάδι ανάλογα για να πάρει βάψη. Όλο το μυστικό, μου έλεγε ο πατέρας μου, ήταν στο καλό βάψιμο. Δεν ήταν όλα τα ατσάλια το ίδιο, το καθένα ήθελε το ανάλογο βάψιμο.

Συνήθως ο πατέρας μου τσελίκωνε τα εργαλεία και σπάνια έφτιαχνε ένα τσεκούρι ή κασμά ή υνιά απ' την αρχή. Τα μαχαιρία, όμως, τα έκανε πάντα απ' την αρχή. Έφτιαχνε τη λεπίδα με την ουρά ως πίσω από ατσάλι καλό. Του έδινε το σχήμα στο καμίνι. Το τροχούσε καλά, το έβαφε και μετά έφτιαχνε τα μανίκα από κέρατα κριαριών. Στο τέλος έκανε τη θήκη (από δυο ξύλα ντυμένα εξωτερικά με παφίλι στην οποία έμπαινε η λάμα του μαχαιριού).

Απ' τη δουλειά στο καμίνι βγήκαν οι παροιμίες: «Στη βράση κολλάει το σίδερο» και «βρέθηκα μεταξύ σφύρας και άκμονος (αμονιού)»

Ο πατέρας μου στο συνεργείο επιδιόρθωνε ακόμη όπλα κυνηγετικά, πολεμικά ή κατασκευάζε σπαστά όπλα απ' την αρχή (μονόκανα ή δίκανα), αρκεί να του έδινε την κάνη. Παλιό γκράδες και μπροστογεμιά όπλα μετατρέπονταν στα χέρια του σε ωραιότατα σπαστά μονόκανα με τον κόκορα έξω ή μέσα.

Ήρθε, θυμάμαι, μια φορά ένας Αθηναίος να επισκευάσει την κυνηγετική καραμπίνα του. Είχε σπάσει ένα εξάρτημα κι έπρεπε ο πατέρας μου να το φτιάξει. Πήρε, θυμάμαι, τα κομμάτια και τα χαλκοποίησε, δηλαδή τα ζέσταινε μαζί με κομμάτι από

κάλυκα πολεμικού όπλου. Ο χαλκός έλιωσε και τα δυο κομμάτια ενώθηκαν. Τα λιμάρισε, μετά τα δοκίμασε στο όπλο και είδε ότι δούλευε τέλεια. Του παρέδωσε το όπλο λέγοντας «Αυτού που το έφτιασα δεν ματαέχει ανάγκη. Αλλού μπορεί να σπάσει, αυτού είναι αθάνατο». Θαύμασε ο Αθηναίος τη δουλειά κι έμεινε άκρως ευχαριστημένος με τα λίγα χρήματα που του πήρε.

«Αν ήσουν στην Αθήνα, θα γινόσουν πλούσιος με την τέχνη που έχεις», είπε. Πράγματι ο πατέρας μου θα ήταν ονομαστός, θα τα έπιανε και θα τα οικονομούσε, που λέει ο λόγος.

Ο πατέρας μου, όμως, αγαπούσε το χωριό. Και αν κάποιος του έλεγε να ανοίξει συνεργείο στην πόλη, έλεγε «είμαι Μπουκουρωτός της εγώ». Το 1949 με τον επαναπατρισμό ήρθε απ' την Πύλη στο χωριό κι έστησε το συνεργείο του στη Βανούλα και τελευταία του Νασιάκου.

Στην Κατοχή οι σιδεράδες του χωριού κλήθηκαν να δουλέψουν στα Θεοδώρια μια βδομάδα στην Αντίσταση. Δεν πήραν εργαλεία μαζί τους, γιατί ο πατέρας μου είχε εφεδρικά στα Θεοδώρια να στο σπίτι του παπά. Παρουσιάστηκαν στην επιτροπή που τους κάλεσε. Τους είπαν να δουλέψουν μαζί με άλλους που ήδη είχαν πάει, αλλά ο πατέρας μου ζήτησε να δουλέψουν χωριστά οι δυο τους. Πήραν τα πράγματα απ' τον παπά, έστησαν το φουσερό και το αμόνι κι άρχισαν να κόβουν καρφιά για πετάλωμα των μουλαριών και αλόγων, όπως και οι άλλοι σιδεράδες.

Κάποια στιγμή διαπιστώθηκε η παντελής έλλειψη πετάλων. Οι αντιστασιακές ομάδες βρέθηκαν σε αδιέξοδο. Και τη λύση έ-

δωσε ο πατέρας μου με το θείο μου. Πήγαν βρήκαν παλιές γάστρες και έκοψαν απ' αυτές πέταλα. Οι υπεύθυνοι είχαν να λένε για τον πατέρα μου: «Αυτός ήταν άλλο πράγμα. Μας βοήθησε σε μεγάλη δυσκολία. Ακούς εκεί να σκεφτεί να μας φτιάξει πέταλα από γάστρες!»

Ο πατέρας μου έκανε κι άλλες δουλειές, ήταν πολυτεχνίτης. Ασχολούνταν με κάθε είδους μηχανή, ιερολογία, έκαμε δίσκο, είχε κορδέλα για τα ξύλα, ήταν ξυλουργός, έκτιζε ασβεστοκάμινα κι έκανε ασβέστη. Σε ότι έκανε έβαζε όλο το μεράκι του και ήταν πάντα άριστος μάστορας.

Έμαθα κοντά του πολλά πράγματα απ' την ξυλουργική. Στο καμίνι με βοήθησε κι έκαμα ένα μαχαιράκι, τρυπητήρι, από κομμάτι δρεπανιού. Το έχω ακόμη και το χρησιμοποιώ σε πολλές περιπτώσεις.

Ο πατέρας μου ήθελε να με κάνει τεχνίτη στη θέση του. Μα 'γω πήρα άλλο δρόμο, το δρόμο των γραμμάτων. Αν τον είχα ακούσει, ίσως θα ήμουν και 'γω, αν όχι άριστος σαν τον πατέρα μου, ένας καλός τεχνίτης και «πολυτεχνίτης».

Στο σπίτι μας ήρθε για δυο χρόνια ο Ανέστης Κουτσογιάννης από τον Αετό να μάθει την τέχνη του πατέρα μου. Έμαθε αρκετά, αλλά διέκοψε τη μαθητεία για κάποιο προσωπικό του λόγο. Δεν ήταν τυχερό να υπάρχει συνεχιστής του πατέρα μου.

Είναι στις προθέσεις μου να αναστήσω «μουσειακά» ότι είναι δυνατόν απ' το συνεργείο του πατέρα μου. Έτσι απλώς να το βλέπω, να αναπολώ τα παλιά... και να το επισκέπτεται κι όποιος άλλος θέλει.

Βιβλιοπαρουσίαση

Ρήγας - Γιώργος Σκουτέλας

ΣΤΑ ΤΕΙΧΗ
ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ

Ιστορικό Μυθιστόρημα

Η άλλοτε κραταιά βυζαντινή αυτοκρατορία περνάει τις τελευταίες τραγικές μέρες της υπερχιλιόχρονης ιστορίας της. Ο οθωμανικός συρφετός παραμονεύει έξω απ' τα τείχη της Κωνσταντινούπολης. Ο Μανουήλ κι η Ισιδώρα στροβιλίζονται στη δίνη των συνταρακτικών γεγονότων αυτών των ημερών και μαζί με τους υπερασπιστές κι όλο τον πληθυσμό της Πόλης οδηγούνται σ' ένα φωτεινό ολοκαύτωμα. Με την άλωσή της στις 29 Μάη του 1453 οι σάλπιγγες σημαίνουν σιωπητήριο. Η χριστιανοσύνη γονατίζει. Ένας πολιτισμός σβήνει. Κι η ιστορία του κόσμου αλ-

λάζει...

Ο συγγραφέας εδώ δανείζεται την ομολογία ενός προσώπου που έπλασε στη φαντασία του, ενός απλού μαχητή, του εκατόνταρχου Μανουήλ στην ακολουθία του Κωνσταντίνου ΙΑ' Παλαιολόγου για να εξιστορήσει με ιστορική συνείδηση και μυθιστορηματική προέκταση τα συνταρακτικά γεγονότα της ζοφερής εκείνης εποχής και ν' αγγίξει την ψυχή ενός λαού που του έλαχε η τραγική μοίρα να οδηγηθεί στο ολοκαύτωμα σαν εξιλαστήριο θύμα για τις αμαρτίες χίλιων και παραπάνω χρόνων της βυζαντινής αυτοκρατορίας

και να ψάλλει με οδύνη τον επιτάφιο θρήνο της. Γιατί, η ιστορία δεν είναι μονάχα αριθμοί και βιτρίνα. Έχει βάθος και ουσία. Οι αριθμοί δε λένε και πολλά πράγματα. Κι ούτε τη φτιάχνουν μονάχα οι πρωταγωνιστές. Πίσω απ' τους αριθμούς κι απ' τις φωτεινές ή θλιβερές εικόνες των πρωταγωνιστών υπάρχουν οι απλοί μαχητές, υπάρχει ένας ολόκληρος λαός που ζει και κινείται, πονάει ή χαίρεται, μάχεται, νικάει ή νικιέται, θριαμβολογεί ή συντριβεται και που, συνήθως, δεν καταχωρείται στο ιστορικό λεξικό. Κι αυτός είναι, κυρίως, που δίνει χρώμα στην ουσία της ιστορίας.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΖΩΑ. ΡΕΚΒΙΕΜ ΓΙΑ ΕΝΑΝ «ΠΡΙΓΚΙΠΑ»

«Μόνο για ευαίσθητους αναγνώστες»

«Πρώτη φορά μετά από 17 χρόνια που δε με υποδέχεται ο Τσάρλι» ψιθύρισε ο Κώστας, όταν ήρθε τον Αύγουστο από την ξενιτιά και δάκρυσε. Πέρασαν κιόλας 251 μέρες χωρίς εσένα.

Όταν το Γενάρη του 2006 αρρώστησα, έμεινες μισός, αδυνατίσες από τη στενοχώρια σου. Όταν έλειψα δύο εβδομάδες στην Ολλανδία δεν άντεχες τη μοναξιά και σ' έπιασε βουλιμία, πάχυνες. Πέρυσι που χορεύοντας ζεϊμπέκικο έσπασα το χέρι μου γυρίζεις γύρω-γύρω, ακουμπούσες ελαφρά στο γύψο, προσπαθούσες να καταλάβεις γιατί είχα αυτό το παράξενο άσπρο υλικό στο χέρι μου, αναστέναζες και όταν έβγαινα από το σπίτι εσύ πήγαινες τρέχοντας στη βεράντα και άκουγα από το δρόμο το γοερό κλάμα σου. Ερχόσουν στο κρεβάτι μου με περιεργαζόσουν, με κοιτάζες κατάματα με κείνα τα πανέμορφα εκφραστικά μάτια και ήταν ολοφάνερο ότι πονούσες πιο πολύ από μένα, υπέφερες πιο βαθιά.

Σ' αυτά τα 17 χρόνια μου δίδαξες, ναι μου δίδαξες – τι σημαίνει καθαριότητα (αν βρεθήκατε σε δημόσιες τουαλέτες θα καταλάβετε τι εννοώ), κομψότητα, διακριτικότητα, αξιοπρέπεια, υπερηφάνεια. Δεν υπερβάλλω. Η μητέρα μου – που ήξερε από ζώα, έλεγε: «Τα παιδιά και τα ζώα είναι όπως τα μάθεις». Όσο έλειπα, δεν πήγαινες στην άμμο σου, απέφυγες να τρως διότι σκεφτόσουν (ναι σκεφτόσουν) ποιος θα την καθαρίσει. Έπαιρνες με τα νυχάκια σου, σαν αριστοκράτης, λίγο-λίγο το φαγητό σου και δεν είδα ποτέ λερωμένο το προσώπικί σου. Έτρωγες από μικρός και ελίτσες – κάτι θα ήξερες – και τα κουκούτσια τα έκρυβες κάτω από το χαλί. Σου άρεσε και το τριφύλλι που φύτρωνε στις γλάστρες της βεράντας. Γεμάτες είναι τώρα, που είσαι να το απολαύσεις; Όσο και αν πεινούσες δεν ανέβηκες ποτέ στο τραπέζι να παραβιάσεις ό,τι ήταν σκεπασμένο. Περιμένες υπομονητικά να σου σερβίρουμε εμείς.

Δεν έσχιες κουρτίνες, δεν έκανες ζημίες. Προσεκτικά έμπαινες κάτω από τις κουβέρτες να μη σ' ενοχλεί το φως και κοιμόσουν στο κρεβάτι του Κώστα μας που έλειπε. Διαισθανόσουν, αν επρόκειτο να λείψω πολύ και κρυβόσουν κάτω από το κρεβάτι. Ποιος εξάλλου αντέχει τη σκληρή στιγμή του αποχωρισμού; Πόσα δεν θα 'λεγες, αν σου είχε δώσει μιλιό ο Θεούλης! Εκφραζόσουν όμως με τόση ζεστασιά και αφοσίωση! Έδειχνες όλα τα συναισθήματα, τη χαρά, τη στεναχώρια, τη λύπη, την απογοήτευση με τόση λεπτότητα και διακριτικότητα! Παρουσία έντονη, ευγενική και ζεστή. Θα 'θελα να ήξερα πώς καταλάβαινες τους καλούς ανθρώπους! Ένστικτο το λένε πολλοί. Σαν κι αυτό που έχουν τα μικρά παιδιά. Μήπως είναι αθωότητα ενώ από εμάς τους μεγάλους περιστέμει η υποκρισία; Αυτό το διαπίστωσα, όταν ήμουν διαχειρίστρια και κάθε μήνα παρήλυναν όλοι οι ένοικοι. Σε κάποιους έτρεχες στην αγκαλιά τους, άλλους τους αποστρεφόσουν και εξαφανίζοσουν.

Γράφει η
Αειψία
Ελένη Γ.
Τσακάλου,
φιλόλογος,
Επίτ. Λυκειαρχής

Ήσουν η προσωποποίηση της ομορφιάς. Η φύση κέντησε επάνω σου τα πιο όμορφα στολίδια. Κρίμα που σου στερήσαμε το δικαίωμα να κάνεις όμορφους σαν και σένα απογόνους. Συγγνώμη που σε φυλακίσαμε σ' όλη σου τη ζωή και σ' ευχαριστούμε που μας δίδαξες με το ζωντανό παράδειγμά σου, αν και γάτος, τι σημαίνει ειλικρινής αφοσίωση και αγάπη. Τι δεν θα 'λεγες, αν είχες μιλιό, αυτό το προνόμιο που ο Πλάστης το έδωσε μόνο στον άνθρωπο για να ονομάζεται (εν-λογο) έλλογο ον, ενώ εσείς είσαστε ά-λογα όντα. Άλλη αδι-

Τσάρλι.
Ο «Πρίγκιπας».

κία εδώ, διότι το άλογο είναι ευφύεστατο. Ναι, Τσάρλι μου, τόση αλαζονεία, τόση έπαρση, τόσο ψέμα, τόση απάτη. Αρκεί να ακούσει κανείς μια συζήτηση με πολιτικούς. Πόσα ασύστολα ψέματα, πόση διγλωσσία, πόση υποκρισία. Όπως κάποια τέως βο(υ)λευτίνα δήλωσε στην ταμιά της Τράπεζας «Εγώ είμαι διάσημη, επώνυμη (λες και εμείς οι απλοί πολίτες δεν έχουμε επώνυμο) δεν μπορεί να έχεις το θράσος να μου ζητείς ταυτότητα».

Είδατε, όμως, ποτέ τετράποδο να ασελγεί; Ποτέ. Αυτό το προνόμιο το έχει ο άνθρωπος που νομοθετεί, όπως τον βολέει, που σκοτώνει εν ψυχρώ, που είναι αιμοσταγής, που καταχράται το δημόσιο εν ονόματι της ασυλίας.

Ποιος μας είπε εμάς τα ανώτερα, τα νοήμονα, τα σοφά, τα θρησκευόμενα τέλεια όντα υποτίθεται, ότι τα άλλα όντα δεν έχουν ψυχή, δεν πονάνε, δεν χαίρονται, δεν αισθάνονται; Θα μου πείτε «μα δεν μιλάνε». Είναι γνωστός ο μύθος που διηγείται ο Πλάτωνας στον «Πρωταγόρα» σχετικός με την οργάνωση κοινωνίας και την εξέλιξη της επιστήμης και τεχνολογίας. Ο Επιμηθέας, αδελφός του Προμηθέα (= αυτός που προνοεί, που λαμβάνει προκαταβολικά τα μέτρα του, ποτέ να μη βρεθεί σε δύσκολη θέση), δεν διένειμε σωστά τα μέσα και τους τρόπους επιβίωσης σε όλα τα όντα. Έδωσε ταχύτητα στα αδύνατα, μέγεθος σε άλλα, κέρατα ως μέσο άμυνας (πού να ήξερε όμως, πόσα κέρατα θα φύτρωναν στα κε-

φαλάκια των ανθρώπων!!!). Του τελείωσαν όλα καθότι Επιμηθέας (= απερίσκεπτος) και του έμεινε ο άνθρωπος «γυμνός, άστρωτος, ανυπόδητος και άοπλος» όπως τον γέννησε η μανούλα του.

Το διόρθωσε το πράγμα ο Προμηθέας με το Λόγο και τη Λογική, αλλά δεν του έδωσε και το δικαίωμα να εκδικείται τον κόσμο και να αυτοκαταστρέφεται. Να συγκεντρώνονται οι ηγέτες του Κόσμου στην Κοπεγχάγη για να συζητήσουν για το μέλλον – αν έχει μέλλον – του Πλανήτη – δήθεν – και οι πιο ισχυροί βιομηχανικά να μη σέβονται τα συμφωνηθέντα – οράτε πρωτόκολλο του Κιότο.

Είναι ολοφάνερο ότι κάνουμε κατάχρηση των προνομίων μας. Είναι δίκαιο να οργανώσουμε μεθοδικά ομαδική καταστροφή και εξόντωση όποιου νομίζουμε ότι εμποδίζει την κυριαρχία μας; Πείτε μου, σας παρακαλώ, ποιος γάτος, πιο λιοντάρι, ποια τίγρις, ποιος ε-

φορά που σε πήγα στο γιατρό, σου έβαλε ορό, σε κράτησε δύο μερόνυχτα, ήρθα να σε δω κάποια στιγμή, δάκρυσες σαν να με αποχαιρετούσες. Στις 9.15 στις 26/3 μου τηλεφώνησε ο γιατρός: «Έφυγε ο Τσάρλι, να ειδοποιήσω να τον πάρουν» για χωματερή ίσως. Όχι του απαντώ, θα τον πάρω εγώ. Τώρα αναπαύεσαι κάτω από ένα πεύκο στο Συκαμνο.

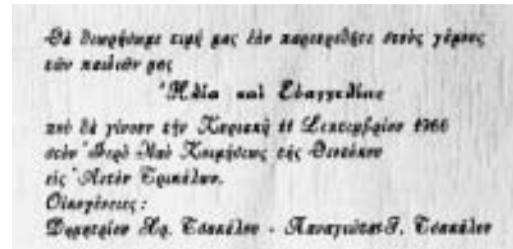
Να ξέρεις ότι μου λείπει η ζεστή παρουσία σου, το καλωσόρισμά σου. Δεν αντέχεται αυτό το άδειο σπίτι. Η αύρα σου έχει μείνει διάχυτη σε κάθε γωνιά. Η Ιωάννα στο διπλανό διαμέρισμα αναρωτιέται γιατί δεν την επισκέφτηκες τις τελευταίες μέρες. Πήγαινες διστακτικά τα απογεύματα και τα Σαβ/κα που ήταν στο σπίτι. Δεν ζητούσες τίποτα. Μόνο επικοινωνία και θαλωρη. Η πολυθρόνα με το μαξιλαράκι σε περιμένει στη βεράντα να δροσίξεις το καλοκαίρι και το χειμώνα να λιάνεις. Είχες καταλάβει τη θεραπευτική επίδραση του ήλιου. Ήταν το εξοχικό σου, όπως σου έλεγα.

Φίλες με συμβουλεύουν να πάρω άλλο γατάκι ή σκυλάκι. Όχι ποτέ. Πρώτον διότι είμαι αντίθετη στη φυλάκιση των ζώων και δεύτερον θέλω να ζω με τη γλυκεία ανάμνησή σου, διότι είσαι αναντικατάστατος. Ποτέ δεν μου άρεσαν τα υποκατάστατα υπό οποιαδήποτε μορφή ανθρώπου, ζώου, φυτού. Είχες μια μοναδική μικροκαμωμένη μανούλα τη Λάουρα που ενώ είχε γεννήσει τέσσερα γατάκια μετά από σένα και τα δυο αδελφάκια σου, όταν άκουσε το κλάμα τεσσάρων ορφανών στην αυλή του Κώστα, του γείτονα, έτρεξε και τα έφερε ένα-ένα στην αυλή του σπιτιού μας στο χωριό και θηλάζε οκτώ (8) γατάκια και είχε στραγγίσει, αδυνατίσει. Παρά ταύτα έβρισκε τη δύναμη να παρηγορήσει τα ορφανά. Κι έλεγε η μητέρα μου «Κοίτα Ελένη, η μάνα, δες μεγαλείο». Κρίμα που δεν είχα φωτογραφική μηχανή να απαθανατίσω τέτοια μοναδική εμπειρία που θα αποτελούσε μέγιστο μάθημα για πολλά έλλογα όντα που λένε ότι τους προέκυψαν και κάτι παιδιά, άλλοι τα πληγώνουν ή τα εγκαταλείπουν, άλλοι τα κατοικούν βάνουσα ή τα «παρκάρουν» κάπου. Το άκουσα κι αυτό «ιδίους ωσί» με τα αυτιά μου.

Δεν είμαι καθόλου υπερβολική ούτε υστερική με τα ζώα. Θεωρώ ευλογία που μέχρι τα 13 μου χρόνια έζησα κοντά σε γιδοπρόβατα, γάτες, βόδια, μουλάρια, άλογα και διδάχτηκα τόσα πολλά. Οφείλω να ομολογήσω δημόσια ότι χάρη σ' αυτά τα ζώα και στον Τσάρλι έγινα λίγο καλύτερος άνθρωπος. Τουλάχιστον έμαθα να αγαπώ ανιδιοτελώς. Και αν κάποιος άσχετο μου λέγανε υβριστικά ότι «έβροσκα γίδα» εγώ με καμάρι έλεγα στους μαθητές μου «Ναι, και γίδα έβροσκα και έσκαβα και πότιζα» και τα παιδιά το σέβονταν.

Καλό σου ταξίδι καλέ μου. Πιστεύω πως θα βρίσκεσαι στους κήπους του Παραδείσου ελεύθερος πια και θα παίζεις με τα αδελφάκια σου και το κουνελάκι που είχαμε παρέα σου για ένα μήνα, όταν ήσουν μικρός.

Στο διάβα του χρόνου ένα απλό θυμητάρι...

«Εγώ το φύλαξα με ευλάβεια 43 χρόνια. Τώρα αποφασίστε εσείς ποιος θα κρατήσει το πρωτότυπο».

Η ρομαντική θεία Ελένη
(Όπου ρομαντική θεία: Ελένη Γ. Τσακάλου).

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

«Του Έρωτα και του Μύθου»

η νέα ποιητική συλλογή
του Δημήτρη Βλαχοπάνου

Την Τετάρτη 30 Δεκεμβρίου, στις 8.30' το βράδυ της προπαραμονής του 2010 παρουσιάστηκε στην αίθουσα του Μ. Φ. Συλλόγου «ΣΚΟΥΦΑΣ» στην Άρτα η νέα ποιητική συλλογή του Δημήτρη Βλαχοπάνου με τίτλο «Του Έρωτα και του Μύθου». Στα 45 κείμενα – ποιήματα του βιβλίου, το οποίο κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ΠΛΑΝΟ-

ΔΙΟΝ, καταγράφεται η ανάγκη για μια νοσταλγική επιστροφή στην τρυφερότητα και στη γλυκύτητα – αλλά και στη γλυκιά τυραννία – του έρωτα και του μύθου. Είναι ακόμη και ένας μικρός απολογισμός μιας αναζήτησης και μιας απουσίας από τη εποχή και την περιοχή του ιστορικού και μυθικού χώρου.

Κάποτε τα γεγονότα του πρόσφατου ή του απώτερου παρελθόντος, ατομικού ή συλλογικού, επανέρχονται σαν μια πλημμυρίδα που αποτυπώνει στη σκέψη μας άλλα μηνύματα και άλλα συνθήματα. Μέσα απ' τους μύθους βλέπει κανείς μας καλύτερα – και ερμηνεύει με τη διαχρονικότητα και την οικουμενικότητα που τους χαρακτηρίζει – πράγματα σκεπασμένα του σήμερα και αναμερίζει τους κουνιαχτούς και τα φύλλα που πέφτουν απάνω τους και τα κάνουν αγνώριστα.

Μπορεί ο έρωτας, με τη βασιανιστική του – αλλά και τη λυτρωτική του – διάσταση, να φέρνει ευεργετικές ψυχικές αναστατώσεις και να κρατά τον άνθρωπο νέο και τρυφερό. Μπορεί ο μύθος, με την πλαστικότητα και την ελαστικότητα του, να γίνεται το μικρό και γλυκό μονοπάτι που γυρεύουμε πάντα για να μπούμε στην ψυχή των πραγμάτων και στη βαθιά ύπαρξή μας.

Η παρουσίαση του βιβλίου θα επικεντρώθηκε κυρίως στην ανάγνωση και τη μουσική. Κείμενα διάβασαν φίλοι και μαθητές του Δημήτρη Βλαχοπάνου, ενώ μουσικά την εκδήλωση επένδυσαν οι μουσικολόγοι Χρήστος Βλαχοπάνος και Βαγγέλης Κοτρώτσιος. Το βιβλίο, σημείωνε η πρόσκληση, είναι μια ευχάριστη συνάντηση φίλων και η βεβαιότητα πως δε θα χαθούν. Είναι μια ευκαιρία για να σμίγουν και να μη χάνονται οι άνθρωποι σ' αυτό το μεταίχμιό του χρόνου που φεύγει και του χρόνου που ανατέλλει.

«Του Έρωτα και του Μύθου» είναι το έκτο βιβλίο του Δημήτρη Βλαχοπάνου και η τρίτη ποιητική συλλογή. Οι άλλες δύο είναι το «εν κινήσει», που κυκλοφόρησε το 2004, και το «γράμματα ιάματα», που κυκλοφόρησε το 2006. Τα πεζά είναι το μυθιστόρημα «Κομμένο ποτάμι», που κυκλοφόρησε το 2005, το «Πηγάδια και πήγασι – Αφηγήματα της δραχμούλας», το οποίο κυκλοφόρησε το 2007, και το «Αι Κομμένες της άσβεστης μνήμης», που κυκλοφόρησε το καλοκαίρι του 2007 και επανεκδόθηκε το καλοκαίρι του 2009.

Σχέσεις παράδοσης και «ηθικού πολιτισμού»

του Δικηγόρου Δημήτριου Νικ. Τρίμμη
(Αμαλίας 32 Τρίκαλα, trimmislaw@yahoo.gr)

Γυρίζοντας πίσω στον «πολιτισμό» Κυριακή απόγευμα, 16 Αυγούστου, στροβιλίζουν στο μυαλό μου ακόμη σκέψεις και εικόνες από τη πενήμημερη διαμονή στο χωριό μου, ενώ εναγωνίως αναζητώ στην τηλεόραση κάποια ενημερωτική εκπομπή για να αναπληρώσω το κενό ειδήσεων όλων αυτών των ημερών. Αφού διαπιστώνω γρήγορα ότι τελικά ο καταγισμός πληροφοριών και η κατευθυνόμενη ενημέρωση πραγματι έχουν πετύχει να μας προκαλέσουν ανοσία αλλά και επίλεκτική ευαισθησία (ανάλογα με τη δική μας εκάστοτε διάθεση) κλείνω την τηλεόραση και αρχίζω να σκέφτομαι για ποιο λόγο εδώ και τόσα χρόνια κάθε φορά που φεύγω από το χωριό μου, είμαι πλημμυρισμένος από τα ίδια δυνατά συναισθήματα.

Στο χωριό της μητέρας μου (Κορυφή ή Καπρό) πηγαίνω για λίγες ημέρες σχεδόν κάθε καλοκαίρι (από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου), την περίοδο κοντά στον Δεκαπεντάγουστο και αφού πρώτα τα τελευταία κυρίως χρόνια έχω περάσει μια εβδομάδα σε κάποιο πολύβουο και πολυδιαφημισμένο νησί, όπως επιτάσσει το ρεύμα της εποχής, για να γεμίσω τις μπαταρίες μου αδειάζοντας βέβαια σαν αντίτιμο καταρχήν τις τσέπες μου και κατά δεύτερο λόγο κάθε απόθεμα υπομονής και καλής θέλησης απέναντι σ' όλους αυτούς τους «εκπροσώπους και πρεσβευτές» του ελληνικού πολιτισμού και της «φιλοξενίας με αντάλλαγμα».

Τι είναι αυτό όμως που με οδηγεί κάθε καλοκαίρι να αφιερώνω τέσσερις με πέντε ημέρες από τις διακοπές μου για να επισκεφτώ το μικρό αυτό χωριό, βάζοντας σε σκέψεις τους φίλους μου στα Τρίκαλα και κάνοντάς τους να κουνάνε το κεφάλι γεμάτοι απορία κάθε φορά που τους ανακινώνω ότι δεν προτιμάμαι να ξεδώσω καμιά από τις ημέρες του 15 Αυγούστου σε κάποιο άλλο μέρος πλην στο άγνωστο - είναι η αλήθεια - σ' αυτούς αλλά και στους πολλούς, χωριό μου; Αφού ξεπεράσω τα γνωστά - το γεγονός ότι θέλω να δω συγγενείς και φίλους, τους οποίους άλλωστε βλέπω και κατά τη διάρκεια τους έτους, άρα δεν αποτελεί τη βασική δικαιολογία - προσπαθώ να συνειδητοποιήσω, φέρνοντας στο νου μου την κάθε μέρα στο χωριό ξεχωριστά, αν όλα αυτά που κάνω στο χωριό είναι πράγματα και δραστηριότητες τις οποίες στην καθημερινότητά μου στον «πολιτισμό» ουδέποτε κάνω.

Η Κορυφή, όπως και τα περισσότερα γύρω χωριά της Διευρυμένης Κοινότητας Νεράιδας δεν ανήκει (ακόμη) στην κατηγορία των χωριών, στα οποία να έχει εισχωρήσει το μικρόβιο της εμπορικής εκμετάλλευσης της φυσικής τους ομορφιάς με ότι αυτό συνεπάγεται. Όλες του οι «τουριστικές» υποδομές εξαντλούνται στα τρία καφεενία-ψησταριές, η λειτουργία των οποίων βέβαια αποσκοπεί πρωτίστως

στην καλύτερη εξυπηρέτηση των μόνιμων κατοίκων και των επισκεπτών κατά τις περιόδους εορτών και μετά στην όποια εξοικονόμηση κέρδους από πλευράς των ιδιοκτητών και αυτό όσο και αν σε κάποιους ακούγεται περίεργο, αρκεί μια απλή επίσκεψη για να τους λύσει κάθε αμφιβολία.

Οι τρεις τέσσερις ημέρες που μένω στο χωριό την περίοδο του καλοκαιριού είναι βέβαια ελάχιστες για να κάνω όλα αυτά τα πράγματα που έχω πάντα στο μυαλό μου, προτού μεταβώ εκεί. Έτσι προσπαθώ όσο το δυνατό περισσότερο να «μπω» αμέσως στον τρόπο ζωής των συγχωριανών μου, ώστε να απολαύσω την καθημερινότητα τους και να αποβάλω τις σκέψεις από τη δική μου. Πίνοντας το πρωινό καφεδάκι στο καφενείο που βρίσκεται στην πλατεία του χωριού, διαπιστώνω ότι το πιο σημαντικό για να απολαύσει κανείς τον καφέ του δεν είναι η μηχανή εσπρέσο και η μαύρη ζάχαρη, αλλά οι άνθρωποι που έχεις δίπλα σου, το τοπίο, το περιβάλλον, η απλότητα, η ζεστασιά αλλά και η εντύπωση που έχεις ότι η παρέα σου είναι όλο το καφενείο και όχι μόνο το τραπέζι που κάθεσαι.

Πηγαίνοντας για το μεσημεριανό φαγητό και καθώς διασχίζω σχεδόν όλο το χωριό σταματώ σε κάθε αυλή σπιτιού στην οποία έχει στηθεί τραπέζι για να πιω ένα ποτηράκι και να πούμε δυο κουβέντες. Παράλληλα, έχω μια ανυπομονησία και χαρά μαζί γνωρίζοντας ότι στο τραπέζι θα είμαστε συγγενείς οι οποίοι μόνο τέτοιες ημέρες βρισκόμαστε και σκέφτομαι πόσες φορές νιώθω αυτό το συναισθημα τις υπόλοιπες ημέρες του χρόνου. Δεν χρειάζεται να σκεφτώ πολύ, γιατί τα δάχτυλα του ενός χεριού μου είναι υπεραρκετά για να δώσουν την απάντηση.

Η υπόλοιπη ημέρα περνά με διάφορους περιπάτους στο χωριό μέχρι και το νεκροταφείο, ξεκούραση στο σπίτι της γιαγιάς μου και βραδινή βόλτα στην πλατεία του χωριού όπου μαζεύονται σχεδόν όλοι.

Φέτος βέβαια υπήρχε και μια καινοτομία στο πρόγραμμα, καθώς μετά από πολλά χρόνια διοργανώθηκε και μάλιστα με μεγάλη επιτυχία πρωτάθλημα ποδοσφαίρου με τη συμμετοχή όλων των χωριών που ανήκουν στη Διευρυμένη Κοινότητα. Μακάρι ο θεσμός αυτός να συνεχιστεί και στο μέλλον καθώς προάγει πέρα από τα αθλητικά ιδεώδη και τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των γεγονικών χωριών, δίνοντας παράλληλα και ένα επιπλέον κίνητρο και αφορμή σε πολλούς να επισκεφτούν το χωριό τους την περίοδο αυτή.

Η Κορυφή είναι οι άνθρωποι της, η αύρα τους, οι ιστορίες, το δέσιμό τους, οι συνθησιές τους, η ατμόσφαιρα. Το φυσικό τοπίο, το περιβάλλον, η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, το Καπροβούνι, ο Προφήτης Ηλίας, περιγράφονται. Για όλα τα άλλα πρέπει να την επισκεφθείτε!

Τα νέα των συλλόγων της Ορεινής μας Πατρίδας

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΕΤΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

30 ΧΡΟΝΙΑ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Η Γενική συνέλευση του συλλόγου ΑΕΤΟΥ Τρικάλων στην αίθουσα «Πέλλα» στο ΚΑΡΑΒΕΛ στις 13 Δεκεμβρίου συνδυάστηκε με την 30^η επέτειο από την ίδρυση του συλλόγου.

Ήταν η συνηθισμένη ετήσια συνέλευση όπου παραβρέθηκαν περίπου 35 χωριανοί και το κύριο θέμα από τα δέκα (10) που συζητήθηκαν ήταν η απόφαση του Δ.Σ. να αποπερατωθεί το γήπεδο στον Αετό με την βοήθεια της Κοινότητας.

Ήταν μια πάρα πολύ ενδιαφέρουσα και ζεστή συζήτηση και εκείνο που πρέπει να τονισθεί ήταν η παρουσία των μόνιμων αγαπησιάρηδων του χωριού μας οι «κολώνες» του συλλόγου μας όπως ο Λάκης, ο Γιάννης ο Καρανάσιος, ο Χρήστος ο Καρανά-

σιος, η Βούλα, η Γεωργία (Γερόιου), η Χρυσούλα Τσάκαλου και ο Δημήτρης ο αδελφός της και η Ελένη, ο Νίκος ο Τσάκαλος και από τους νεότερους ο Θωμάς Μπαταβάνης, ο Γρηγόρης ο Μπαταβάνης και άλλοι.

Ευχάριστη ήταν και η παρουσία του μέλους του συλλόγου Ηλία Γ. Τσακουβή ο οποίος ανελθών εις το βήμα αναφέρθηκε στα προβλήματα που αντιμετωπίζει το χωριό μας όπως το νερό και άλλα.

Ο στύλος λοιπόν του συλλόγου κρατά ζωντανή την ελπίδα. Ωστόσο φαίνεται πως η εξέλιξη του συλλόγου τα τελευταία χρόνια με την έκδοση του «ΑΕΤΟΥ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ» και τις συνεχείς εκδηλώσεις (δύο τον χειμώνα μία το καλοκαίρι και μια συνέλευση το καλοκαίρι και άλλες εκδηλώσεις)

έβαλε σε σκέψεις το Δ.Σ. του συλλόγου ώστε:

Στην διετή θητεία του Δ.Σ. του συλλόγου θα αποφασιστεί να γίνεται μία συνέλευση τακτική στο χωριό το καλοκαίρι τον πρώτο χρόνο και η άλλη στην Αθήνα με τις εκλογές για το νέο Δ.Σ.

Ο πρόεδρος του συλλόγου Παντελής Τσάκαλος παρουσίασε μακέτα του γηπέδου και φωτογραφίες και τον τρόπο που θα γίνει το έργο αυτό που άλλο παρόμοιο δεν θα υπάρχει στην ορεινή μας πατρίδα. Το μήνυμά του προέδρου: **«Τα πάντα για τους νέους, τα πάντα για τον Αετό».**

Περισσότερα σύντομα στο νέο φύλλο του «ΑΕΤΟΥ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ».

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΤΣΑΚΑΛΟΣ
Πηγή: www.dovroi.gr

ΕΝΑ ΑΚΟΜΗ ΜΕΓΑΛΟ ΕΡΓΟ ΞΕΚΙΝΑΕΙ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Η μακέτα του έργου «Αποπεράτωση του γηπέδου Αετού» όπως παρουσιάστηκε από τον πρόεδρο του συλλόγου Παντελή Τσάκαλο.

Ένα ακόμη μεγάλο έργο πνοής ξεκινάει αυτές τις μέρες στο χωριό μας, τον Αετό.

Πρόκειται για το έργο αποπεράτωσης του γηπέδου ποδοσφαίρου του χωριού μας που είχε εξαγγελίσει ο πρόεδρος του συλλόγου μας Παντελής Τσάκαλος και η σχετική μακέτα δημοσιεύεται στο 9ο τεύχος της εφημερίδας του χωριού μας «Αετός Ασπροποτάμου».

Το έργο θα περιλαμβάνει διαπλάτυνση του ήδη υπάρχοντος γηπέδου έτσι ώστε οι διαστάσεις του να είναι περίπου 80 επί 50, τοίχια γύρωθεν και χώρους για θεατές, περίφραξη, διάνοιξη δρόμου (για να μην περνούν αυτοκίνητα μέσα από το γήπεδο), φυσικό χόρτο, διάδρομος για τρέξιμο γύρω γύρω, κίσκι, αποδυτήρια, φωτισμός κλπ. Στόχος όλων είναι να αποτελέσει ένα κόσμημα για τα χωριά μας. Υπήρξε συνεργασία του προέδρου του συλλόγου Παντελή Τσάκαλου με τον πρόεδρο της κοινότητας Ηλία Καραγεώργο και τον πρόεδρο του χωριού μας

Γιώργο Χονδρό έτσι ώστε το έργο να πραγματοποιηθεί από κοινού (ΣΥΛΛΟΓΟΣ και ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ). **Επίσης πρέπει να τονίσουμε και τη σημαντική διευκόλυνση που προσφέρει ο πρώην αντιπρόεδρος της κοινότητας Λάκης Χατζής ο οποίος θα βάλει τα μηχανήματα του να δουλέψουν και δέχτηκε να πιστώσει το σύλλογο ο οποίος θα του δίνει τα χρήματα λίγα λίγα.** Το dovroi.gr χαιρετάει την προσπάθεια του συλλόγου και του Παντελή Τσάκαλου, του Ηλία Καραγεώργου και Γιώργου Χονδρού γι' αυτό το μεγάλο για το χωριό μας έργο που θα αλλάξει όλη την όψη του χωριού μας. Χαιρετάει επίσης και την προσπάθεια του Λάκη Χατζή ο οποίος με το δικό του τρόπο θα συμβάλει σ' αυτό το μεγάλο έργο. Καλεί όλους τους απανταχού Αετιώτες και τους φίλους τους να συμβάλλουν έτσι ώστε ο Αετός μας να βάλει στα πανέμορφα φτερά του ένα ακόμη πλουμιστό στολίδι...

Πηγή: www.dovroi.gr

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΠΑΧΤΟΥΡΙΩΤΩΝ ΒΟΛΟΥ

Ιστορικές αποφάσεις έλαβε, το Σάββατο 21 Νοεμβρίου, στο Βόλο η γενική συνέλευση του Πανθεσσαλικού συλλόγου Παχτουριωτών Βόλου. Πάνω από πενήντα μέλη του συλλόγου συμμετείχαν σ' αυτή την ιστορική γενική συνέλευση και με απόλυτη ομοφωνία αποφάσισαν:

ΠΡΩΤΟΝ:

Χοροεπερίδα στο Βόλο στις 31 Ιανουαρίου, σε ένα καταπληκτικό κέντρο διασκέδασης στον Άνω Βόλο. Η τιμή της κάρτας θα ανέλθει στα 20 ευρώ. Οι διοργανωτές ευελπιστούν να πραγματοποιηθεί στο Βόλο η πρώτη ιστορική Πανπαχτουριώτικη συνάντηση.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ:

Ο Πανθεσσαλικός σύλλογος Παχτουριωτών Βόλου αλλάζει την ονομασία του και το καταστατικό του. Θα ονομάζεται **ΕΚΠΟΛΙΤΙ-**

ΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΧΤΟΥΡΙΩΤΩΝ με έδρα το Βόλο και θα έχουν δικαίωμα εγγραφής σε αυτόν όλοι οι Απανταχού Παχτουριώτες (Αθήνας, Θεσσαλίας κλπ). Έτσι το νέο Δ.Σ. ευελπιστεί να δημιουργήσει τον μεγαλύτερο ίσως Εκπολιτιστικό σύλλογο της ορεινής μας πατρίδας.

ΤΡΙΤΟΝ:

Η Γενική Συνέλευση του Πανθεσσαλικού συλλόγου Παχτουριωτών Βόλου αποφάσισε την παρέμβαση του συλλόγου στο Παχτουριώτικο πανηγύρι. Το Δ.Σ. θα ζητήσει και τη συνεργασία του νέου Δ.Σ. της Αδελφότητας Παχτουριωτών Αθηνών έτσι ώστε το πανηγύρι να γίνει διήμερο και με ορχήστρα πληρωμένη από τους δύο συλλόγους μέχρι τις τέσσερις ταξιδιωτικές ημερομηνίες.

Τα παραπάνω, όλους μας συγκι-

νούν. Μας συγκινούν γιατί το Δ.Σ. του Πανθεσσαλικού συλλόγου το αποτελούν νέοι άνθρωποι με οράματα για την ορεινή μας πατρίδα.

Η καλή πορεία ενός συλλόγου μπορεί να αποτελέσει το ντόμινο για καλή πορεία όλων των συλλόγων της περιοχής μας.

Έτσι μπορεί να ξημερώσει μια ηλιόλουστη ανατολή στα ορεινά χωριά μας.

ΜΠΡΑΒΟ ΣΤΟΥΣ ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΕΙΣ ΠΑΧΤΟΥΡΙΩΤΕΣ ΠΟΥ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΤΗΝ ΤΥΧΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΤΟΥΣ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥΣ!!!

ΤΟ dovroi.gr ΕΥΧΕΤΑΙ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΣΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΑΧΤΟΥΡΙΩΤΩΝ ΒΟΛΟΥ ΚΑΙ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ ΓΙΑ ΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΕΙ ΠΑΝΤΑ ΠΡΩΤΟ ΤΑ ΤΟΣΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ.

Πηγή: www.dovroi.gr
(συνέχεια στη σελ. 12)

Ο χάρος βγήκε παγανιά μεσ' του Ντοβρόι τα στενά

του Αειώτη Δάσκαλου Στέλιου Καρανάσιου

Δε λέει να κοπάσει το πήγαινε έλα του χάροντα στο χωριό μας το τελευταίο διάστημα.

Που τον χάνεις που τον βρίσκεις ολοτρόγυρα γυρίζει με την απαίσι μορφή του μέσα στα φτωχόσιπτα του Αετού. Πέρυσι μας πήρε τον αγαπητό μπάρμπα-Τόλιο, τον Κώστα Πράπα, λίγο πιο πριν το Μήτσο Κουσερβάκη, πριν λίγες μέρες τον αλησιμόνητο μπάρμπα-Δήμο και τον Βαγγέλη Τσιακουβή και να 'σου πάλι τώρα μας πήρε και την κολόνα του Αετού και της πλατείας, την Ιουλία Γεροΐτου, την αγαπημένη Γιώργαινα. Ιστορικές μορφές και φυσιογνωμίες για το χωριό μας.

Βαρύ το πένθος σε όλους εμάς που ζήσαμε με όλα αυτά τα πρόσωπα τα παιδικά μας χρόνια, πρόσωπα που σημάδεψαν τη ζωή μας που διαμόρφωσαν το χαρακτήρα και τη συνείδησή μας που ο καθένας από αυτούς έβαλε το δικό του λιθαράκι στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς μας.

Όλοι αυτοί άνθρωποι απλοί, γαλβανισμένοι μέσα στο σκληροτράχηλο τοπίο και στις δύσκολες συνθήκες για επιβίωση και ζωή, θα μένουν για πάντα στις μνήμες μας, με τα καλά τους και τα κακά τους, με τα κουσούρια τους και τα προτερήματά τους, με τα αστεία τους, μα πάνω απ' όλα τη μεγάλη τους καρδιά, την απλότητά τους, τη σοφία τους και το μεγαλείο της ψυχής τους. Διαφορετικοί και ταυτόχρονα ίδιοι.

να κάνει γόνιμη και καλλιεργήσιμη και την τελευταία σπιθαμή του κακοτράχαλου τοπίου, που περπάτησαν χιλιάδες χιλιόμετρα με τα πόδια τους, που μας φέρανε στον κόσμο και μας μεγαλώσανε με χίλιες μύριες δυσκολίες που, που, χιλιάδες που και τι να πρωτοαναφέρει κανείς. Για τον καθένα απ' όλους αυτούς τους αφανείς ήρωες μπορεί να γραφτεί και ένα βιβλίο. Κάποια άλλη φορά ίσως να αναφερθούμε

στον καθένα ξεχωριστά.

Η λύπη κι ο πόνος μεγάλος, αλλά και η ευθύνη ακόμη μεγαλύτερη που πέφτει σε μας τους νεότερους, στη δική μου και στις νεότερες γενιές. Να διασώσουμε ό,τι μπορούμε από τους ελάχιστους εναπομείναντες αυτής της ηρωικής γενιάς. Τη μορφή τους, το λόγο τους, τις διηγήσεις τους και τις ιστορίες που θυμούνται και μπορούν να μας τα πουν. Τα τεχνικά μέσα σήμερα είναι πολλά και δόξα το Θεό σχεδόν όλοι οι νέοι του χωριού μας τα διαθέτουν και ξέρουν να τα χειρίζονται.

Κάνω έκκληση σ' όλους τους νέους του χωριού στον Τάκη, στον Παντελή, κυρίως στον Λία Κουτσογιάννη, στο Θανάση, στο Γρηγόρη, στο Θωμά και Βαγγέλη, σ' όλους τους Αειώτες, ο καθένας ξεχωριστά και όλοι μαζί να διασώσουμε ό,τι ελάχιστο έχει απομείνει από την ιστορία του χωριού μας. Χάθηκαν μορφές και φωνές σαν του Κορδομπούλα, του Αντώνη, του Καλαμαρή κ.λ.π. που

Η Ιουλία Γεροΐτου κατά κόσμο Κυρά Γιώργαινα. «Ίσκιωνε» την πλατεία του Αετού. Λίγο πριν τα Χριστούγεννα έφυγε για το αιώνιο ταξίδι.
Φωτό: Ηλίας Αν. Κουτσογιάννης.

Ένας -ένας φεύγει από τη μεγάλη αυτή γενιά. Ειδικά η Γιώργαινα ήταν ο μοναδικός άνθρωπος του χωριού μας που δεν έφυγε ποτέ από το χωριό μας. Χειμώνα καλοκαίρι εκεί, βράχος ακλόνητος στο μετερίζι, βιγλάτορας, φύλακας και κολόνα της πλατείας. Άντε να κατέβηκε στα Τρίκαλα 5-6 φορές κι αυτό ήταν όλο.

Όλος ο κόσμος και όλη η ζωή της ήταν ο Αετός και η πλατεία. Ορφάνεψε ο Αετός ορφάνεψε και η πλατεία. Ελάχιστοι απ' την παλιά φρουρά έχουν μείνει πια. Ο Λία Κορδομπούλας, ο Γιάννη Μπανταβάνης, η Πελαγία, ο Πανούτσος, η Πανούτσα, η Λαμπρούλα του Γλαβά κ.λ.π. Σιγά-σιγά και ύπουλα ο χάρος αποδεκατίζει την παλιά φρουρά.

Μια φρουρά που τόσα χρόνια κρατούσε Θερμοπύλες, που πάλευε και δάμαζε το σκληροτράχαλο τοπίο της Πίνδου, που έφτιαχνε τη Δέση, που άνοιγε μονοπάτια μέσα στα άγρια τσιγοκάνια και τις σάρες, που σήκωνε θυμωμένες και πετρόχτιστα σπίτια, που έφτιαχνε καλύβες πάνω στις κορφές της Πίνδου, που έσπερνε και θέρριζε μέχρι και το τελευταίο πλάτωμα και πλαγιά με σιτάρι, κριθάρι, ρεβίθια, φασόλια και καλαμπόκια για να ζήσει, που σήκωνε παντού πεζούλες και αναχωμάτια για να συγκρατήσει τη διάβρωση του εδάφους, που έχτιζε παντού Ξερολιθιές για

μπορούσαμε να τις διασώσουμε. Είναι το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε για τους ηρωικούς προγόνους μας για το χωριό μας, για μας τους ίδιους.

Αυτή τη στιγμή σαν χωριό δεν ξέρουμε πότε ιδρύθηκε το χωριό μας, ποιοι ήταν οι πρώτοι κάτοικοι, από πού ήρθαν κ.λ.π., γιατί κανένας από τους προγόνους μας δεν είχε την προνοησία και το μυαλό να γράψει πέντε αράδες.

Ας μην επαναλάβουμε και εμείς το ίδιο λάθος. Τουλάχιστον να αφήσουμε στις επόμενες γενιές γραπτά ντοκουμέντα για το χωριό μας και την ιστορία του. Ένα λεύκωμα ή βιβλίο με όλες τις μορφές (φωτογραφίες) των συγχωριανών μας, ένα αρχείο με τις φωνές τους και τις μορφές τους (βίντεο), νομίζω ότι μπορούν να γίνουν με συλλογική προσπάθεια, μεράκι και βοήθεια από όλους μας.

Το καλοκαίρι όλοι πηγαίνουμε στο χωριό, άρα όλοι μπορούμε να δουλέψουμε σ' αυτή την κατεύθυνση με μπροστάρη και καθοδηγητή το σύλλογο του χωριού μας.

Ας κινηθούμε γρήγορα, γιατί ο χάροντας τρέχει κι αυτός γρήγορα, μπας και τον προλάβουμε και τον προκίξουμε κιόλας απ' την περιοχή μας που θρονιάστηκε για τα καλά το τελευταίο διάστημα.

Πηγή: www.dovroi.gr

Μνημεία του χωριού μας

Έχω πει και θα το λέω πολλές φορές μέσα από το dovroi.gr ότι το χωριό μας, ο Αετός, δεν είναι μόνο η πλατεία και οι χώροι γύρω από αυτή. Λίγο αν ξεφύγουμε από αυτούς τους χώρους τα τοπία μας προσφέρουν συναρπαστικές ομορφιές που όλους μας συγκινούν.

Ο βράχος και τα ερείπια της καλύβας του αείμνηστου Λάμπρου Καρανάσιου στην Τσαρίτσανι.

Προς όλες τις κατευθύνσεις του χωριού μας (ανατολή, δύση, βορά και νότο) υπάρχουν μονοπάτια επάνω στα οποία είναι ακόμη νωπό το χώμα από τον ιδρώτα των εκατοντάδων συγχωριανών μας που τα περπατούσαν, αγκομαχώντας καθημερινά, μέχρι και πριν από λίγα χρόνια.

Στα μονοπάτια αυτά υπάρχουν σκάλες και καλντερίμια για να πατούν καλά τα βαρυφορτωμένα ζωντανά και περίτεχνα τοιχία με βάσεις στο... χάος των απότομων κρημών μας έτσι ώστε οι χαράδρες να αποτελούν ασφαλή περάσματα για ανθρώπους και ζώα. Όλα τα μονοπάτια του χωριού μας οδηγούν στα άλλοτε ψωμοτόπια των συγχωριανών μας.

Σ' αυτή τη δύσκολη, την άγονη γη που τις περισσότερες χειμωνιάτικες μέρες είναι σκεπασμένη από το χιόνι. Αυτή τη γη που την αγκάλιασαν στοργικά και την καλλιέργησαν οι γονείς και οι παππούδες μας - «χαϊδέυαν» το χώμα σαν να το παρακαλούσαν να ανθίσει μέσα του τους καρπούς -, όχι για να βγάλουν χρήματα αλλά για να επιβιώσουν αυτοί και τα παιδιά τους.

Αυτά τα χωράφια που σήμερα σκεπάζονται από τα νέα δάση του χωριού μας, έχουν ιδιοκτήτες όλους εμάς αλλά καινούριους ενοίκους όπως τις πέροδικες, τους λαγούς, τα κοτσύφια και άλλα είδη που αποτελούν το χωριό μας την πανίδα. Αποτελούν όμως στη σκέψη του καθενός μας ένα ξεχωριστό μνημείο και ας μην γνωρίζουμε που ακριβώς βρίσκονται.

Μνημεία αποτελούν για το χωριό μας και οι καλύβες στο Σταυρό, στο Παλιομάνδρι, στην Τσαρίτσανι, στις Λάκκες, στις Παλιοκαριές και στα Φτελιάδια. Καλύβες περίτεχνα χτισμένες που για αιώνες στεγάσαν τις πολυμελές οικογένειες των συγχωριανών μας οι οποίες τους θερινούς μήνες βρίσκονταν στο βουνό για να προσέχουν από κοντά το κοπάδι.

Πρέπει να οργανωθούμε ένα καλοκαίρι και να πάμε σε όλες αυτές τις καλύβες να προσκυνήσουμε γιατί από εκεί ανατραφήκαμε, μέσα σ' αυτές τις καλύβες επιβίωσαν οι γονείς και οι παππούδες μας. Εκεί επιβίωσαν άνθρωποι που είχαν στις φλέβες τους το ίδιο με εμάς αίμα αφού εμείς είμα-

στε οι απογόνιοί τους. Θα πρέπει οι νεότερες γενιές να μάθουν τι συμβολίζουν αυτά τα λιθοσώρια κάτω από τα έλατα στο Σταυρό, κάτω από τα απαλόκεδρα στην Τσαρίτσανι και το Παλιομάνδρι και κάτω από τα δέντρα στις Παλιοκαριές και τα Φτελιάδια.

Μέσω του συλλόγου του χωριού μας να συνδράμουμε όλοι μας έτσι ώστε να γίνει οδοσήμανση των μονοπατιών του χωριού μας και να μπει από μια ταμπέλα πάνω στο κάθε λιθοσώρι στην οποία θα αναγράφεται ο ιδιοκτήτης της

καλύβας και οι απόγονοί του (παιδιά εγγόνια, δισεγγόνια).

Έτσι η νεότερη γενιά του χωριού θα προσπαθήσει και θα βρίσκεται, έστω και λίγο το καλοκαίρι, στο Σταυρό, στο Παλιομάνδρι, στην Τσαρίτσανι, στις Παλιοκαριές και τα Φτελιάδια για να δει το όνομά του καθενός μας γραμμένο στο γενεαλογικό του δέντρο. Έτσι θα ποτίζει και τη ρίζα αυτού του δέντρου ώστε να δυναμώνει και να δημιουργεί καρπούς στα άγια του χωριού μας χώματα.

Σήμερα σώζονται τα ερείπια των πετρόκτιστων καλυβών των αείμνηστων συγχωριανών μας:

ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟ: Γιώργου Τσάκαλου (Σαμέρη), Δημήτριου Τσάκαλου (Ζλούμπι), Μιλτιάδη Τσάκαλου και Κώστα Σβετζούρη, Βασίλη Τσιακουβή (Βασίλης Σπύρος), Φώτη Τσάκαλου (Φώτη Τσιαούσ'), Δημητρίου Τεντολούρη, Δημητρίου Χρ. Τσάκαλου (Μήτσου Κορδομπούλα), Νίκου Τσάκαλου (Κακανίκα), Γιάννη Σουλιώτη.

ΣΤΗΝ ΤΣΑΡΙΤΣΑΝΙ: Ηλία Καρανάσιου (Καλαμαρή), Λάμπρου Καρανάσιου (Τσιακατάρα), Ηλία Γλαβά (Πασχαλίτσα).

ΣΤΟ ΠΑΛΙΟΜΑΝΔΡΙ: Δημήτριου Τσάκαλου (Τσιουέκα), Δημήτριου Τσάκαλου (πατέρας του Γιώργου Σαμέρη), Κώστα Τσιακουβή (Κώστα Βασίλη), Θωμά Τσάκαλου (Μπαλαγιώργου), Χρήστου Τσάκαλου (Χρήστου Σωτηράκη), Μήτρου Τσάκαλου (Μπαλαγιώργου), Απόστολου Τσάκαλου (Τόλιου-Βάγια), Δημήτριου Τσάκαλου (Μήτσου Κουσερβάκη), Ηλία Κουτσογιάννη (Λία Νασέα).

ΣΤΙΣ ΛΑΚΚΕΣ: Κώστα Καυκιά (πατέρα του Γιώργου Καυκιά).

ΣΤΟ ΣΤΕΡΦΟΒΡΕΧΟ: Σωτήρη Τσάκαλου (πατέρα του Χρήστου Σωτηράκη).

ΣΤΙΣ ΠΑΛΙΟΚΑΡΙΕΣ: Απόστολου Κόγκκου, Γιώργου Καυκιά (εν ζωή), Νικόλα Καρανάσιου (Μπακούμη).

ΣΤΑ ΦΤΕΛΙΑΔΙΑ: Νίκου Γούλα (σπίτι, πατέρα του μπάρμπα - Δήμου), Παναγιώτη Σιναβέλη (πατέρα του Πανούτσου).

Μνημεία για τα οποία έχω κάνει αναφορά κι έχω δημοσιεύσει φωτογραφίες σε άλλα σημεία του dovroi.gr

Δημήτρης Ηλ. Τσάκαλος
administrator, www.dovroi.gr

Ερείπια της καλύβας του αείμνηστου Μήτρου Τεντολούρη στο Σταυρό. (Μέχρι πριν από ελάχιστα χρόνια τη συντηρούσε ο γαμπρός του Πάνος Τσάκαλος αλλά τώρα την παράτησε κι αυτός).

Σπύρος Νεραϊδιώτης:

Εν χορώ – αποχωρώ

Αναμφισβήτητα, σύμφωνα με τους νόμους της φύσης, γεγονός είναι πως, ό,τι έχει αρχή έχει και τέλος. Στον τομέα του πολιτισμού και κυρίως αυτός που ασχολείται με την κίνηση, θα πρέπει να ξέρει πότε θα πρέπει να σταματήσει την ενεργό δράση και να μην περιμένει να του το επιβάλλουν κάποιοι άλλοι παράγοντες, με άμεσο ή έμμεσο τρόπο.

Έτσι λοιπόν μετά από πολλά χρόνια στο χώρο της μουσικοχορευτικής παράδοσης και έπειτα από ώριμη σκέψη, αποφάσισα να αποσυρθώ από την ιδιότητα του χορευτή, σταματώντας το χορό, από τις επίσημες χορευτικές παραστάσεις των Συλλόγων. Αυτό το θείο δώρο που με γοήτευε από τα παιδικά μου χρόνια, το αγάπησα τόσο πολύ που το έκανα ένα με την ψυχή μου. Και κάτι που αγαπάς είναι καλύτερα να το διακόπτεις όταν βρίσκεσαι στο απόγειο, στην κορυφή, παρά στην κατιούσα.

Η ορεινή πατρίδα, μου πρόσφερε απλόχερα το κρυστάλλινο νερό του λαϊκού πολιτισμού. Από αυτό ήπια και ξεδίψασα. Πήρα μια βαθιά ανάσα και μετά τράβηξα το δρόμο μου, οδοιπορώντας στα μονοπάτια της παράδοσης, αναζητώντας τις ρίζες μας στο χώρο της μουσικοχορευτικής παράδοσης.

Αυτό το νερό το διαφύλαξα με όλη μου την καρδιά στάλα – στάλα σαν αγίασμα, δροσιζοντας την ψυχή μου. Το διατήρησα καθαρό και γάργαρο και απλόχερα το πρόσφερα σε πολλούς άλλους και με αυτό ξεδίψασα χιλιάδες κόσμο. Είτε με την εκμάθηση και τη διδασκαλία του χορού, είτε με τις χορευτικές παραστάσεις, είτε με τη μελέτη και την έρευνα της παράδοσης.

Ένας αγώνας συνεχής, γεμάτος δοκιμασίες, θυσίες, κόπους και, τίμιο ιδρώτα. Αλλά ποτέ με συναισθήσεις, πιασμοί και συμβιβασμούς. Δύσκολος αγώνας, μα τόσο όμορφος. Οδοιπορούσα με αγώνα και αγωνία, σφριγηλά και ανήσυχα, βάζοντας στόχους και ανεβάζοντας κάθε φορά τον πήχη ψυ-

λά. Και κάθε φορά δικαιωνόμουν.

Έδωσα πολλά στο χώρο αυτό, κυρίως την καρδιά μου, μα πάνω απ' όλα την ψυχή μου. Αλλά και, «πήρα» πολλά. Και όταν έφτανα στην πηγή, έπινα το ευλογημένο νερό της, εκπληρώνοντας τα όνειρά μου και τις προσδοκίες μου, κάνοντας πράξη τα οράματά μου. Γι' αυτό και αισθάνομαι τη χαρά της δημιουργίας, της προσφοράς, της αναγνώρισης και της μνήμης για όσα έκανα.

Στον πατέρα μου οφείλω το «ευ ζην». Γιατί από αυτόν κληρονόμησα ένα από τα ωραιότερα και ομορφότερα χαρίσματα του ανθρώπου, που είναι ο χορός. Ο οποίος αποτελούσε και αποτελεί την αξιών, που τιμούν τον άνθρωπο, και έρεισμα για την ηθικοπνευματική στήριξη του σύγχρονου κόσμου.

Ένα όμορφο και ονειρεμένο γεμάτο γοητεία ταξίδι έφτασε στο τέλος του. Όμως θα συνεχίσω, προσφέροντας στο χώρο αυτό. Τόσο μέσα από τη διδασκαλία του χορού, όσο και μέσα από τη μελέτη και την έρευνα της μουσικοχορευτικής μας παράδοσης και γενικότερα του λαϊκού μας πολιτισμού. **Ένα μεγάλο ευχαριστώ:** στους πρώτους δασκάλους μου, που στα μαθητικά μου χρόνια, μου

άνοιξαν τις πύλες του παραδοσιακού χορού. Στους πολιτιστικούς συλλόγους που τόσα χρόνια μου εμπιστεύθηκαν τα χορευτικά τους τμήματα. Στους μεγάλους λαϊκούς οργανοπαίχτες, με τους οποίους συνεργάστηκα και χόρευα στους ρυθμούς τους. Σε όλους τους συνεργάτες μου. Επίσης στους επώνυμους και ανώνυμους ανθρώπους, για την αγάπη τους, την εκτίμησή τους και το σεβασμό τους προς το πρόσωπό μου. Η καλλιέργεια των αρχών, των αρετών και των ιδανικών, καθώς και η αγάπη του κόσμου είναι από τα μεγαλύτερα οφέλη που είχα στο χώρο αυτό. Αξίες που στη σημερινή εποχή είναι δυσεύρετες, είναι θησαυρός που κοσμούν τον άνθρωπο.

Φθινόπωρο του '84 με το χορευτικό της Κωστηλάτας. Δάσκαλος και πρωτοχορευτής στο χορευτικό που τόσο αγάπησε.

Έφυγε ο τελευταίος μεγάλος...

Γράφει ο/η Γρηγόρης Χατζηλυμπερής
03.11.09

Ο τελευταίος μεγάλος του δημοτικού που ανέδειξε το χωριό μας, ο Σωτήρης Σγούρος, πέρασε πια στην ιστορία. Σήμερα το πρωί, και σε ηλικία 80 ετών, έφυγε από τη ζωή ένας αυθεντικός παραδοσιακός μουσικός, ένας καλός οικογενειάρχης, ένας άνθρωπος που -κατά κοινή ομολογία- διακρινόταν από τους συναδέλφους του ως πραγματικός "κύριος" και "άρχοντας" στο πατάρι. Ειδικά κατά τις δεκαετίες '80 και '90, τη λεγόμενη "χρυσή εποχή" τόσο για το δημοτικό τραγούδι όσο και για τον ίδιο. Και πραγματικά ο Σωτήρης διέφερε πολύ από τους επαγγελματίες του χώρου.

Ζούσε την δημοτική μουσική στο πετσί του, ήταν αληθινός καλλιτέχνης και αυτό γινόταν αντιληπτό και από τον κόσμο. Γι' αυτό και η αγάπη του κόσμου τον ακολουθούσε πάντα. Ήταν όλος αυτός ο κόσμος που γλέντησε, που παντρεύτηκε, που χόρευε με το κλαρίνο του, αλλά και με τα μερακλίδικα τραγούδια του.

Και η φήμη του βέβαια εξαπλώθηκε σε όλο τον Ασπροπόταμο, σε όλο το νομό Τρικάλων και τη Θεσσαλία, αλλά και ως την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, όπου έπαιξε σε πολλά γλέντια και εκδηλώσεις, αλλά και σε πολιτιστικές εκπομπές της κρατικής τηλεόρασης. Ειδικά στη συνεργασία του με την Αδελφότητα Γαρδικιωτών της Αθήνας, ο Σωτήρης άφησε εποχή, γι' αυτό και οι Γαρδικιώτες της Αθήνας, και ειδικά οι νέοι, τον λάτρευαν. Με το όνομα αυτού του ανθρώπου συνδέσαμε από τα παιδικά μας χρόνια οι περισσότεροι την Γαρδικιώτικη παράδοση, και το λιγότερο από την πλευρά μας ήταν η βράβευσή του για την προσφορά του στον πολιτισμό στις 17 Φλεβάρη του 2008. Στην Αδελφότητα μας πενθούμε σήμερα και σύσσωμο το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει τα πιο θερμά συλλυπητήρια στην οικογένεια του, αλλά και σε όλους τους Γαρδικιώτες.

Ταυτόχρονα, υπήρξε ένας μεγάλος δάσκαλος τόσο στη μουσική όσο και στη ζωή για όλους εμάς τους νεότερους μουσικούς, άλλωστε ήταν πάντα δίπλα στους νέους. Θα έχουμε για πάντα σαν φυλαχτό τα λόγια και τις συμβουλές του, θα τον έχουμε για πάντα στην καρδιά μας. Μέσα από την παρακαταθήκη που μας αφήνει, θα είναι για πάντα ζωντανός, αθάνατος... Το τελευταίο αντίο στο μεγάλο αυτό Γαρδικιώτη, θα ποίμα αύριο Τετάρτη 4 Νοεμβρίου, στις 2:00μμ, στα Σαραγίνα, στα Τρίκαλα. Τον αποχαιρετούμε με τον κορυφαίο -κατά πολλούς- σκάρο του, που γέμισε με δάκρυα κατά καιρούς πολλούς πατριώτες μας και όχι μόνο...

Αναδημοσίευση από την ιστοσελίδα:
<http://www.adelfotisgardikioton.gr/>

ΝΙΚΟΥ Β. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ

Ωδή στους τζιομπαναραίους των Πραμάντων

«Η ποιμενική ζωή δεν είναι ειδύλλιο και φλογέρα, αλλά μόχθος ατελείωτος των ανθρώπων της υπαίθρου για το ψωμάκι τους και την αξιοπρέπειά τους».

Μ' αυτή τη διαπίστωση, που πηγάζει από την πικρή εμπειρία ως γόνου πατροπαράδοτων τζιομπαναραίων των Πραμάντων με προΐδεσε ο φιλόλογος-συγγραφέας Νίκος Β. Καρατζένης στο αφιερωματικό του σημείωμα που συνόδευε την καλαίσθητη έκδοση «**Η άνοδος των νομάδων των Πραμάντων στις βουνοκορφές της Πίνδου**», την οποία είχε την καλοσύνη να μου προσφέρει. Μια έκδοση-ύμνος στους προβατογιδβοσκούς της Πίνδου, μοναδικής εμπειρίας οδοιπορικό «**Στων Τζουμέρκων τα σκληρά πετροτόπια, σε χαραγμένα περάσματα, όπου κοπάδια και άνθρωποι άφησαν ίχνη και τον ιδρώτα τους. Αυτά είναι τα ίδια μονοπάτια των Αρχαίων Αθαμάνων και Δωριέων ποιμένων, των αρματολών, των καπεταναίων, των ανταρτών και των νομάδων κτηνοτρόφων, που έγραψαν μέρος της ιστορίας αυτού του τόπου**».

Ένα βιβλίο-λεύκωμα, ιστορική κατάθεση και παρακαταθήκη λυρική και βουκολική περιγραφή για την άνοδο των κτηνοτρόφων από τα χειμαδιά στα πανέμορφα χορτοφουντωμένα και δροσολουσιμένα ξεκαλοκαιριά της χιλιτραγουδιμένης Πίνδου. Είναι πόνημα-κατάθεση ψυχής στους Πραμαντιώτες συμπατριώτες τζιομπαναραίους, αλλά και σε όλους τους πολυβασανισμένους, ποικιλοτρόπως δοκιμασμένους και βέβαια ξεχασμένους νομάδες βοσκούς όλης της περιοχής των νοτιοδυτικοανατολικών Τζουμέρκων. Ένα

αφιέρωμα, οφειλόμενη τιμή στον αγροτοκτηνοτροφικό πληθυσμό που τόσο μόχθει, προσφέροντας τα πλείστα, χωρίς να έχει την ανάλογη με το παραγωγικό του έργο ηθική και υλική αναγνώριση και ανταμοιβή.

Ο ακάματος συγγραφέας και εκπαιδευτικός ακολουθώντας βήμα προς βήμα νομάδες και κοπάδια στα δύσβατα μονοπάτια προς τους καλοκαιρινούς λειμώνες των αιγοπροβάτων, περιγράφει με μεγάλη δόση λυρισμού τις δυσκολίες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν άνθρωποι και ζωντανά στα κατορθώματα περάσματα και τα τραχιά τοπία. Κόντρα στα στοιχεία της φύσης-δυνατές νεροποντές, καταχνιά, ισχυροί άνεμοι, παγωνιά - τις αρκούδες, τους λύκους, τα αρπακτικά, τους γκρεμούς, τις χαράδρες, τα ποτάμια και τους ορμητικούς χειμάρρους.

Περιγράφει ακόμα τις δύσκολες συνθήκες που αντιμετωπίζουν κατά τη φύλαξη των ζώων, το άρμεγμα, την παρασκευή του τυριού, του ποτίσματος του κοπαδιού, την προμήθεια των ξύλων, απαραίτη-

των για ζέσταμα των βοσκών και βρασίματος του γάλατος, την εξασφάλιση καταλύματος για ύπνο, ξεκούρασης και προφύλαξης από τις καιρικές συνθήκες, τη μεταφορά απαραίτητων για την εγκατάστασή τους οικσκειών και εργαλείων. Και μια σειρά άλλων απρόοπτων με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι, όπως οι ξαφνικές νεροποντές, οι επικίνδυνες νεροσυρμές, οι νεροφαγίες, τα καθίσματα του τόπου, οι σωροί από πέτρες και οι πεσμένοι κορμοί δέντων σε κομβικά σημεία, οι θανατηφόρες σάρες, οι κατακρημνήσεις ανθρώπων και ζώων, οι τραυματισμοί, οι ασθένειες, οι απώλειες προμηθειών εκεί στις ανεμοδαρμένες ορθόσπετες βουνοκορφές των Τζουμέρκων.

Παράλληλα περιγράφει ενθουσιωδώς και ποιεί ποίηση μνημική για τις ομορφιές της φύσης, τα χιόνια και τα κρυστάλλινα νερά, τα γλυκολάλητα πουλιά, την απεραντοσύνη του βλέμματος και του τοπίου, τα εναλλασσόμενα χρώματα τ' ουρανού και των βουνών, τα υπέροχα ηλιοβασιλέματα, τα δροσοτολισμένα γλυκοχαράματα. Αφουγκράζεται το πέρασμα του αγέρα, πότε απαλού σαν χάδι και πότε ξεροβόρι που παγώνει την ανάσα, τα μελωδικά ακούσματα από τους φλογερολάλητες, τα κουδούνια και τα κυπριά των γκεσεμιών, τα βελάσματα, τα γαβγίσματα των τζιομπαναρόσκυλων, τα ουρλιαχτά των λύκων, το κρώξιμο των αρπακτικών, τις πρωινές συναυλίες από τα καλλικέλαδα αηδόνια και τις πετρόχρωμες πέρδικες, το κελάρισμα των αθάνατων νερών που δίνουν ζωή όχι μόνο στην περιοχή αλλά και στον απέραντο λεμονοπορτοκαλέων

Του Χαράλαμπου Γαλιάνδρα Αρτινού

και σποβολώνα του κάμπου της Άρτας. Εκεί όπου το χορτάρι ορθώνεται το χειμώνα για να υποδεχτεί τα κοπάδια που καταφθάνουν για να ξεχειμωνιάσουν. Εκεί όπου ακολουθεί τους νομάδες και ο συγγραφέας, περιγράφοντας τη ζωή τους μακριά από τα σπίτια τους και τις συνήθειές τους. Στον κάμπο και στα βαλτοτόπια, τα βουρκοχώραφα και τα έλη όπου βδελιάζουν και αρρωσταίνουν τα βουνοπερπατημένα ζωντανά τους και οι βοσκοί καταθέτουν φόρο αίματος σε βδέλλες και κουνούπια. Αυτά τα βαρκα εδάφη που όχι μόνο θρέφουν τα ζωντανά τους δύσκολους μήνες του χειμώνα, αλλά και που έγιναν φιλόξενο τόπος όπου εγκαταστάθηκαν και ρίζωσαν αρκετοί από τους νομάδες, αφού πολλά έχουν αλλάξει και για τους ίδιους στο πέρασμα του χρόνου.

Πλούσιο φωτογραφικό υλικό, ιστορικά στοιχεία και πραγματικά περιστατικά με ονόματα οικογενειών, τοποθεσιών και χωριών τεκμηριώνουν και στολίζουν το βιβλίο-λεύκωμα, στο οποίο περιέχονται ακόμη πολλά ποιήματα και σπάνιες λέξεις από την πλούσια ντοπιολαλιά των νομάδων ποιμένων των Πραμάντων και των Τζουμέρκων.

Συγχαρητήρια στο δημιουργό Νίκο Καρατζένη, το διοικητικό συμβούλιο της Δημοτικής Κοινωφελούς Επιχείρησης Πολιτισμού και Κοινωνικής Ανάπτυξης Πραμάντων, το δήμαρχο Γιάννη Σεντελέ και το δημοτικό συμβούλιο που αγκάλιασαν το σύγγραμμα, χάρη στους οποίους κυκλοφορεί αυτή η σημαντική ιστορική, λαογραφική και πολιτισμική για την περιοχή έκδοση.

Οι γυναίκες του χωριού

Γράφει ο Αειώτης Περικλής Γ. Τσάκαλος

Ευχάριστα μας εξέπληξε τον τελευταίο καιρό με τα κείμενά του – τόσο στη «Φωνή» όσο και στον «Αετό Ασπορποτάμου» - ο Αειώτης Περικλής Γ. Τσάκαλος που για 41 ολόκληρα χρόνια ζει μόνιμα στο Βανκούβερ του Καναδά. Ο Περικλής Τσάκαλος αποτελεί μια ιστορική φυσιογνωμία για την ορεινή μας πατρίδα και θα προσπαθήσουμε στο μέλλον να ξετυλίξουμε μαζί εδώ στη «Φωνή» το κουβάρι των σπουδαίων αναμνήσεών του.

Πού κείνες τις αιώνιες της ανέχειας και της φτώχειας ηρωίδες γυναίκες του χωριού, ψαλμό λίγο να κάμω θέλω να ψιχοτραγουδήσω όπου άξιος τόσο ήταν και χιλιόπροκομένες, το χρόνο πάντα πού 'βρισκαν, απλόν τρόπο αρμονικό να συγυρνούν και περισιά φροντίδα, σβελλάδα, χωρίς ανάπαυή τους πάντα. Το πατρικό σαν άφηναν, νυφούλες πια κονάκι κι άνοιγαν δικό τους τον άντρα περήφανες, πιστές τιμάγανε και το 'χανε καμάρι. Τα σπίτια τους ήταν εκκλησιά και Άγιο Μοναστήρι και μέσα ήταν αφέντισσες νοικοκυρές, στον όξω κόσμο αρχόντισσες. Εφρόντιζαν και τους γέροντες και σέβονταν τις πεθερές, χωρίς μαμές γεννούσαν τα παιδιά και δίχως παραμένες, κάτω απ' τα δέντρα πολλές τα γένναγαν όπως τον ήρωα στον Παρνασσό, στο δάσος μέσα, του Μακρυγιάννη η μάνα. Κάθε δουλειά του άντρα τους, ήτανε και δική τους όμως το μαγείρεμα ήταν πάντοτε δικιά τους τέχνη που ξεκινάει και πάει, από μάνα μητροπαράδοτα στην κόρη από τη μια γενιά στην άλλη κι από πεθερά στη νύφη - η μαγιά για το ψωμί και το νωπό ζυμάρι θέλει προσοχή, το φύλλο και τις πίτες θέλει δουλειά με ζήλο να γενεί. Τ'

αλευρωμένα λάχανα, τσουκνίδια, τον πλαστό και τραχανά, φασόλια από τους κήπους, μαρούλια, σκόρδα, κρεμμύδια, λάχανα, στη χόβολη το κραμποκούκι ψήνανε και το μοιράζαν ίσια. Πλάι στους άντρες, τους κήπους σκάβανε και τους αγρούς κι όντας ο ζευγολάτης άντρας τα βόδια ζευγαρώνει με το υνί στ' αλέτρι, το χέρσο χωράφι οργώνει βαθιά, το αλέτρι ανοίγει αυλάκι κι αυτές από κοντά με την ποδιά γιομάτη στάρι, σπιρί σπιρί μέσα στ' αυλάκι ρίχνουν. Μετ' έρχεται το πότισμα, το σκάλισμα, καθάρισμα από τα χόρτα, τ' αγριόχορτα, τ' αγκάθια, την ήρα απ' το στάρι. Όλες ετούτες οι βαριές δουλειές γίνονται απ' αυτές.

Πάντοτε με κέφι κι όρεξη, στην κούνια τα μωρά 'χουνε παιδιά στου πλάτανου τον ίσκιο από κάτω, ήλιος μη τα κάψεια πολλές φορές στην πλάτη τους ολόσφιχτα δεμένα να μη κλαίνε. Το θέρος, μετά το θέρισμα το μάζωμα, το φόρτωμα, μεγάλα δέματα στις πλάτες τους να κουβαλούν με τις τριχιές γιγάντιες μεγάλες, στοιβάζουνε κοντά στ' αλώνια θημωνιές. Ψαριά, μουλάρια κι άλογα γυρίζουν μες στον ήλιο, τρέχουν και πατούν γερά στο πέτρινο αλώνι να βγάλουν το στάρι κι όταν τα καλαμπόκια γίνουνε για μάζωμα πρώτες και καλές για το ξεφλούδισμα μαζώνονται τα βράδια με τη σειρά, στο 'να κονάκι μια βραδιά κι ύστερα στο άλλο. Ολονυχτιάτικα, ομαδικά, τραγουδώντας και ξεφλουδίζοντας. Κι έτσι της χρονιάς όλη η σοδειά έτοιμη πριν μπει ο χειμώνας. Υπομονητικές κι εργατικές σαν τις μέλισσες ως είναι χωρίς κανά

παράπονο και γόγγυμα πορευόταν μπροστά' μόνο τους μέλημα και στόχος πώς θα βγούνε πρώτες φτωχές ως είναι και περήφανες και παινεμό απ' για ότι φτιάχνουν, ο άντρας είναι ο Ρήγας τους, κάστρο απάτητο το σπίτι τους και τα παιδιά αγόρια και κορίτσια σ' όλα να βγαίνουν πρώτα, φτωχικό είναι και πάντα λάμπει το σπιτικό κονάκι τους,

πάντα στην πόρτα καρτερούν τον άντρα τους όντας γυρνάει απ' τη δουλειά ή φεύγει το πρωί ξανά, με το μικρό παιδί στην αγκαλιά κρατώντας, λατρευτικά στα μάτια τον άντρα τους κοιτούν, φιλι γλυκό του δίνουνε πριν φύγει και τον ξεπροβοδούν. Τις πιο βαριές δουλειές τις έκαναν οι άντρες λένε όμως ετούτες οι γυναίκες τους άντρες ξεπερνούν γεννούν παιδιά, τα θρέφουν με το γάλα τους, ώσπου να τρανέψουν, ξέχωρα απ' τις φροντίδες του σπιτιού και τις δουλειές και τις εξωτερικές καταπιάνονται βαριές δουλειές.

Τα πράματα, γίδια, κασίκια, αρνιά, πρόβατα με το πυκνό μαλλί, μωσχάρια, ολόπαχες γελάδες, οι μούλες τα ψαριά, τ' άσπρα άλογα τ' απίθασα με τις ολόξανθες χაίτες, τάισμα στα ζωντανά να δίνουν, άρμεγμα και κούρεμα, αυτές μαζεύουν και γράνουν τα μαλλιά. Στο λόγγο στο δάσος παν' για ξύλα στις πλάτες τους, τα κουβαλούν νυχτέρια. Τις νύχτες του χειμώνα όλες μαζώνονται που είναι οι ώρες πιο πολλές κι ατέλειωτες οι νύχτες τα εργόχειρά τους και ξόμωχια να κεντούν με μεράκι στο νυχτέρι τους να ψιλοτραγουδούν, παλιούς, γλυκούς σκοπούς, με τις ρόκες τους το

μαλλί να γνέθουνε, να στρίβουνε νήμα στον αργαλειό να υφαίνουν τα σκουντιά, κεντήματα ξόμωχια με τέχνη πιτήδεια παραδοσιακή, λουλουδία ζωγραφισμένα, ζώα, όμορφα τοπία και βουνά στον αργαλειό τους, με τη σαίτα περνούνε χιλιόπλουμιστά σχειράμια, φλοκάτες, κιλίμια, τσόχα και χαλιά κι άλλα τόσα πολλά, κάπες σηκόνια, φουστάνια κεντητά. Κι αποβραδής το Σάββατο σαν ξενυχτούν ζυμώνονται, τα πρόσφορα με αφοσίωση κι ευλάβεια στη γάστρα ψήνουν και απά στο χάραμα πρωτ' πρωτ' την Κυριακή και πριν το σήμαντρο σημάνει κι η καμπάνα να χτυπήσει τις λειτουργίες στην εκκλησιά θα παν, να βλογηθούν. Ετούτες οι γυναίκες είναι στη ζωή μέσα όλα γκρίσματι πρώτες να παν στην εκκλησιά, στους γάμους πρώτες το χορό να σέρνουν, πρώτες στα πανηγύρια, πρώτες κομπές και λυγερές στο ντύσιμο, φορούν φουστάνια πλουμιστά, μεταξωτά τσεμπέρια με κοκάκια νύφες σα γεννούν ξέρουνε να προσκυνούν με χάρη κι όταν μανάδες γίνουν πια, μόνο οι Σπαρτιάτισσες να παραβγούν μπορούν μπροστά σ' αυτές.

Οι αφανείς αυτές δουλεύτρες του μόχθου και της ανέχειας, της Πίνδου οι Ακρίτισσες, λεβεντογεννήτρες, ποιος ξέρει πόσες απ' αυτές έχουν πάει ποτέ σχολειό, αυτές πάντα από αφέντη και προσταγή δεν 'χουν πάρει με τα λίγα που 'χανε στα χέρια τους στην κακοτράχαλη ζωή τους πορεύτηκαν γενναία χωρίς ούτε στιγμή να κάνουν πίσω, μεγαλούργησαν αφάνταστα στο θείο έργο τους λαμπρό αστερί ας είναι, να φωτίζει αυτούς που 'ρχονται πίσω.

Vancouver Δεκέμβρης '09

Η κυκλοφορία του Ημερολογίου της «Αχελώου Ρους»

Η «Αχελώου Ρους» είναι στην ευχάριστη θέση να σας παρουσιάσει την πρώτη της εκδοτική προσπάθεια, το ημερολόγιο - λεύκωμα «ΜΕΣΟΧΩΡΑ 2010». Αυτή μας την απόπειρα - την οποία ελπίζουμε να την αξιολογήσετε θετικά - την εντάσσουμε στο πλαίσιο των

δραστηριοτήτων μας που αποσκοπούν να φέρουν ακόμη περισσότερο στο προσκήνιο το Χωριό μας, αλλά και τον κίνδυνο που διατρέχει. Αποσκοπεί επίσης μέσα από τη δυνατή εικόνα και το λιτό λόγο να «βγάλει» μηνύες στους παλιότερους και να κεντρίσει το ενδιαφέρον στους νεότερους.

Ευχαριστούμε όλους όσους δούλεψαν για τη δημιουργία του αλλά και για τη διάδοσή του. Ιδιαίτερα όμως ευχαριστούμε όσους με την οικονομική τους χορηγία έκαναν δυνατόν να πραγματοποιηθεί αυτή η έκδοση: «Ταβέρνα της Αγγέλω», Γκάνιας

Γιώργος, Γιαννούλας Γιώργος, «Μικρό Καφέ» Ευαγγελίδης Ηλίας, «La Strada» Μπρέλλας Χρήστος, Σαριγαλάς Δημήτρης Βιβλιοπωλείο «Τύποις».

Μπορείτε να το προμηθευτείτε:
Τρίκαλα: «Μικρό Καφέ» (Ευαγγελίδης Ηλίας), Καλαντζής Απόστολος 6974014025, Μαυρομάτης Στέφανος 697773131

Φάρσαλα: Στο κατάστημα των Αφών Κοτοπούλη και Φωτογραφείο Χρήστου Βλάχου
Αθήνα: Βαγγελίδης Κώστας 2103250389, Παπαευθυμίου Μαρία 2102619176

Ταξίδι στο χρόνο...

Πίσω στο χρόνο μας ταξιδεύει η Παχτουριώτισσα Φωτεινή Χρηστάκη - Ανδρέου.

Μας έστειλε δύο παλιές φωτογραφίες και αποκόμματα εφημερίδων σχετικά με τη γνωστή Παχτουριώτισσα ηθοποιό Βιβέτα Τσιούνη.

Ευχαριστούμε την κ. Φωτεινή Χρηστάκη - Ανδρέου και της ζητούμε συγγνώμη που λόγω πληθώρας ύλης δεν τα δημοσιεύσαμε στο προηγούμενο φύλλο της «Φωνής».

Από αριστερά οι Παχτουριώτες: Ηλίας Τσιούνης, Επόπτης Ασφαλείας Εθνικής Τσαπέζης Αθηνών, Παναγιώτης Τσιούνης, Τραπεζικός, Νικόλαος Τσιούνης, Διευθυντής του υπουργείου Συγκοινωνιών. Στη μέση η αδελφή τους Βασιλική Χρηστάκη μητέρα πέντε παιδιών μεταξύ των οποίων και της κας Φωτεινής Χρηστάκη - Ανδρέου.

Δίπλα στον Αρχιμανδρίτη ο Δημήτριος Χρηστάκης, Διευθυντής Τραπεζής, κατά την απονομή βιβλιαρίων σε απόρους.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΛΑΦΙΝΑΣ

Πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 13 Δεκεμβρίου 2009 η ετήσια γενική συνέλευση του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Λαφινιωτών Τρικάλων στην αίθουσα του, Τριών Ιεραρχών 62, Άνω Πετράλωνα.

Η φετινή αυτή εκδήλωση ήταν ιδιαίτερα ξεχωριστή, αφού συμπληρώθηκαν ακριβώς 30 χρόνια από την ίδρυση του Συλλόγου (Νοέμβριος 1979).

Για τα δεδομένα του Συλλόγου η προσέλευση των μελών κρίνεται ικανοποιητική. Κάποιοι συγχωριανοί μάλιστα κατέφτασαν αρκετά νωρίτερα από την καθορισμένη ώρα έναρξης, εκμεταλλευόμενοι έτσι την ευκαιρία που τους δόθηκε να βρεθούν και να τα πουν μεταξύ τους, μετά το καλοκαιρινό αντάμωμα στο χωριό.

Αίσθηση προκάλεσε η απουσία λόγω ασθένειας του Επίτιμου Προέδρου Σωκράτη Κορμεντζά (με μήνυμά του χαιρέτησε τη συνέλευση), που στα 30 χρόνια λειτουργίας του Συλλόγου δεν είχε λείψει από καμιά σχεδόν γενική συνέλευση ή άλλη εκδήλωσή του.

Οι ευχές βέβαια όλων για ταχεία ανάρρωση μεταβιβάστηκαν μέσω της συζύγου του, της αγαπητής Μαίρης.

Στα της Συνέλευσης τώρα, όπου αφού διαπιστώθηκε η νόμιμη απαρτία και εκλέχτηκε το προεδρείο της, το λόγο καταρχάς πήρε ο απερχόμενος πρόεδρος Κων/νος Βλάχος, ο οποίος αφού χαιρέτησε και καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους και ζήτησε να τιμηθούν με ενός λεπτού σιγή οι συγχωριανοί που χάθηκαν από τη ζωή τους προηγουμένους μήνες, έκανε στη συνέχεια μια σύντομη αναφορά στα 30 χρόνια ύπαρξης του Συλλόγου και παρουσίασε το επετειακό ημερολόγιό του, για το 2010.

Ακολούθως έγινε απολογισμός των πεπραγμένων των δύο τελευταίων ετών, ψηφίστηκαν όλα τα θέματα ημερήσιας διάταξης, απαλλάχτηκαν τα μέλη του Δ.Σ. των καθηκόντων τους και ανταλλάχτηκαν απόψεις μεταξύ των μελών για την λειτουργία και τη δράση του Συλλόγου στα επόμενα χρόνια.

Τέλος, με ηρεμία και τάξη έγιναν οι αρχαιρεσίες του Συλλόγου για νέο Δ.Σ., για την επόμενη διετία. Εκλέχτηκαν (την μεθεπομένη συγκροτήθηκαν σε σώμα) οι:

Αθανάσιος Λιάπης (Πρόεδρος),

Ρένα Κουρμεντζά - Στρούζα (Αντιπρόεδρος),

Ηλίας Αντωνίου (Γραμματέας),

Κων/νος Μαντέλλος (Ταμίας),

Κων/νος Βλάχος, Φώτης Στασινός και

Κων/νος Αναστασίου (μέλη).

ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΛΗ ΕΚΛΕΧΤΗΚΑΝ οι Μαίρη Κορμεντζά, Ελένη Κουρμεντζά και Χρήστος Αναστασίου.

Με το τέλος των αρχαιρεσιών έληξε και η γενική συνέλευση και οι 50 περίπου συγχωριανοί που συγκεντρώθηκαν αποχώρησαν ευχαριστημένοι, ευχόμενοι ο ένας στον άλλο καλό αντάμωμα, παίρνοντας μαζί τους και το ημερολόγιο του Συλλόγου για το 2010.

Για τη δημιουργία του επιμελήθηκε το απερχόμενο συμβούλιο και για πρώτη φορά κυκλοφορεί φέτος με νέα μορφή, με οκτώ φύλλα, όπου παρουσιάζονται τοπία και εικόνες της Λαφίνας. Και πραγματικά είναι, αν όχι το καλύτερο, ένα από τα καλύτερα ημερολόγια του Συλλόγου στα 30 χρόνια δράσης και δημιουργίας του. Δεν πρέπει να λείψει από κανένα σπίτι, όχι μόνο συγχωριανού, αλλά και κάθε φίλου του χωριού μας.

Μονάχα Άνοιξες και Καλοκαίρια ας φέρει στη ζωή μας το 2010 και τα όνειρά μας, άσπρα καράβια, ας ταξιδέψουν μ' Ελπίδα, Αγάπη και Ειρήνη σ' ένα καλύτερο κόσμο...

Καλή επιτυχία φίλε Θανάση

Ο συνεργάτης της «Φωνής» και αγαπητός μας φίλος Θανάσης Λιάπης εκλέχτηκε πρόεδρος του συλλόγου των Λαφινιωτών.

Ο Θανάσης διαδέχτηκε τον πετυχημένο πρόεδρο Κώστα Βλάχο, κοινοτικό σύμβουλο στη Δ. Κ. Νεράιδας κι επίσης αγαπητό μας φίλο.

Η «Φωνή» συγχαίρει το Θανάση και του εύχεται καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο που καλείται να επιτελέσει. Οι σελίδες της θα είναι πάντα ανοιχτές για να φιλοξενεί όλες τις δραστηριότητες και του συλλόγου των Λαφινιωτών.

Γράφει ο Λαφινιώτης
Αθανάσιος Στεργίου
Λιάπης

Στην ορεινή μας πατρίδα, το μεγαλύτερο βάρος της προετοιμασίας για τις γιορτές των Χριστουγέννων έπεφτε στις νοικοκυρές, που εκτός από το σιγύρισμα του σπιτιού, πλύσιμο, σιδέρωμα, ράψιμο νέων ρούχων (κυρίως για τα παιδιά), βοηθούσαν και τους άνδρες να τακτοποιήσουν τα απαραίτητα φαγώσιμα, ώστε οι άγιες αυτές μέρες να γιορταστούν όσο καλύτερα γινόταν.

Το στόλισμα του δένδρου γινόταν κάτω από το εικόνισμα με βαμβάκι, κάρτες, φρούτα και καραμέλλες!!!

Το πιο χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτών των γιορτών ήταν οι ηλιανθές, οι λεγόμενες και σπάρνα του Χριστού.

Στα Κάλαντα, που λέγονταν την παραμονή της γιορτής, τα παιδάκια δέχονταν κουλούρια, κοκόσες (καρύδια), κανένα γλυκό και καμιά δεκάρα.

Την παραμονή σφάζονταν και το γουρουνάκι, απ' όσους βέβαια είχαν.

Για ν' αρχίσει ο παπάς τη λειτουργία, έπρεπε να μην λείπει κανένας χωριανός.

Το μεσημέρι όλη η οικογένεια καθόταν στο τραπέζι, όπου ο πατέρας σταύρωνε κι έκοβε το Χριστόψωμα και μετά τις απαραίτητες ανταλλαγές ευχών, άρχιζε το λιτό, αλλά όμορφο φαγοπότι.

Αυτή η αναφορά μου στα έθιμα του τόπου μας γίνεται για να τα θυμηθούμε, αλλά και να τα διατηρήσουμε όσο μπορούμε, μαζί με όλα τα ξενόφερτα που έχουν "δεισδύσει" στη ζωή μας, ώστε να μη χάσουμε κάποιο πολύτιμο κομμάτι από την λαϊκή μας παράδοση. Έχουμε αναφέρει ξανά, ότι, αν και τα ορεινά μας χωριά του Ασπροποτάμου ανήκουν διοικητικά στη Θεσσαλία, τα ήθη και τα έθιμα, ο τρόπος ζωής και η γλώσσα των κατοίκων έχουν κοινά στοιχεία με αυτά των Ηπειρωτών.

Στην πλειοψηφία τους τα έθιμα του 12ημέρου (λέγοντας 12ήμερο αναφερόμαστε από τα Χριστούγεννα μέχρι και τα Φώτα) αποτελούν θρησκευτικές δοξασίες ανάμικτες με δεισιδαιμονίες, μαντείες και μαγείες, τις οποίες ο χριστιανισμός δε μπόρεσε να εξαλείψει.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Τα παγανά: Μόλις αρχίζει το 12ήμερο βγαίνουν και περιφέρονται στη γη τα παγανά. Σ' αυτά συμπεριλαμβάνουμε, εκτός από τα καρκαντζέλια και τις ξωτικές (νεράιδες).

Τα καρκαντζέλια είναι ειδικά δαιμόνια και έρχονται από τη γης αποκάτω. Έχουν τη μορφή ανθρώπου, αλλά είναι κοκκαλιάρικα, σακάτικα, καπνισμένα και άσχημα. Χτυπούν ντέφια, σκούζουν και χορεύουν. Όποιος δεν κρατήσει την σαρακοστή, δεν τολμά να διαβεί νύχτα από λάκκο. Τον παίρνουν από κοντά, τον πειράζουν, τον κοροϊδεύουν και του ζητάνε κρέας. Τις νύχτες μαγαρίζουν τ' αγγιά (κουζινικά σκεύη), που αστοχάνε (ξεχνούν) έξω στην αυλή οι νοικοκυρές. Όταν πλαγιάζουν οι άνθρωποι του σπιτιού, κατεβαίνουν από το μπουχαροί (καπνοδόχο) και αναστατώνουν το σπίτι. Ανοίγουν τεντζερέδια, μαγαρίζουν φαγιά, ανακατεύουν τ' αμπάρια. Για το λόγο αυτό οι νοικοκυραίοι, όλο το 12ήμερο, διατηρούν τη φωτιά αναμμένη.

Όταν λαλήσουν τα κοκόρια, τα καρκαντζέλια αφήνουν στη μέση τις ζούρλιες τους και γίνονται καπνός. Στο πρώτο λάλημα δεν ανησυχούν, στο δεύτερο ετοιμάζονται και στο τρίτο όπου φύγει-φύγει. Μαζεύονται σε έρημα σπίτια, μύλους και χαλάσματα. Σκιάζονται τον σταυρό, τη φωτιά και το λάλημα από τα κοκόρια.

Οι ξωτικές κατοικούν παντού στα νερά, αλλά και στα δάση και τις ρεματιές. Στα ρέματα επίσης στρώνουν το τραπέζι τους τα καλά αγερικά. Οι άνθρωποι αποφεύγουν να περάσουν νύχτα από κει. Όποιος τολμήσει να διαβεί, τους χαλάει το φαγοπότι και τη διασκέδαση και για να τον εκδικηθούν τον αρπάζουν αγριεμένα, τον κουβαλούν στα λημέρια τους (αλώνια και διάσελα), του παίρνουν τη λαλιά και τα λογικά του και απομένει ο δόλιος ξωπαρμένος σ' όλη του τη ζωή. Πιστεύουν (οι άνθρωποι) ότι οι ξωτικές

Χριστουγεννιάτικα έθιμα στα χωριά του Ασπροποτάμου

έχουν υπερφυσικές δυνάμεις και μπορούν να κάνουν ότι θελήσουν. Οι γιαγιάδες μολούσαν ότι οι ξωτικές ήταν κάποτε ζωντανές γυναίκες, που πέθαναν πρόωρα ή τις σκότωσαν κακοί άνθρωποι. Γι' αυτό το 12ήμερο γίνονται αερικά, για να εκδικηθούν τους ζωντανούς.

Ο στολισμός του δένδρου: Παλιότερα δε στόλιζαν Χριστουγεννιάτικο δένδρο στα χωριά μας. Έτσι τουλάχιστον μας διηγήθηκαν γερόντιο συγχωριανό μας. Τα νεώτερα χρόνια όμως, απ' ότι θυμάμαι και ο ίδιος, χρησιμοποιούσαμε κλάρες και κορφάδες από έλατα για να στολίσουμε τα σπίτια όσο κρατούσε το 12ήμερο. Τις έφερναν οι πατεράδες από τα Ελατάκια. Ανάμεσα στα βελονωτά τους φύλλα, κρεμούσαμε χαρτάκια πολύχρωμα από καραμέλλες, φωτογραφίες και κάρτες.

Το σφάξιμο του μαναργιού: Στα χωριά τ' Ασπροποτάμου δεν ήταν εύκολο να βρεθεί νωπό κρέας το χειμώνα κι ως υπήρχαν πολλά γιδοπρόβατα. Οι τσελιγκάδες κοιτούσαν ν' αυγατίσουν το βιος τους. Τα Χριστούγεννα οι γίδες και οι πρατίνες ήταν ετοιμόγεννες ή λεχώνες. Θα ορφάνευαν τα κατσίκια και τ' αρνιά τους. Το θεωρούσαν αμαρτία.

Πολλές φορές όμως έσφαζαν 1-2 γίδια ή πρόβατα το φθινόπωρο, απ' αυτά που δύσκολα θα έβγαζαν τον χειμώνα, τα γέρικα. Αφού τα ξεκοκάλιαζαν, έκοβαν το κρέας σε "λουρίδες", το έβαζαν σε μια σανίδα, την οποία κρέμαγαν από τις γρινιές του σπιτιού για να αερίζεται, το αλάτιζαν κι αυτό σιγά-σιγά με τον καιρό γινόταν παστοურμάς. Έτσι είχαν κρέας μέχρι τα Χριστούγεννα, οπότε το ξαρμούριζαν, εξασφαλίζοντας έτσι το απαραίτητο (κρέας) για τη μεγάλη γιορτή.

Την παραμονή των Χριστουγέννων έσφαζαν και το θρεμμένο γουρούνι. Όχι βέβαια όλα τα σπίτια, μόνο όσα είχαν τη δυνατότητα να μαναρίζουν γουρούνι.

Γιόμιζε έτσι το σπίτι "κρία" και όλο το 12ήμερο το τραπέζι ήταν "στολισμένο" μ' αυτό.

Σε ελάχιστες περιπτώσεις όσοι κυνηγούσαν, προμήθευαν τους συγχωριανούς με νόστιμα αγριογούρουνα, τα οποία αφθονούσαν στα δάση της περιοχής.

Οι κουλούρες (Χριστόψωμα - κουλουράκια): Την παραμονή των Χριστουγέννων, με το πρώτο φως της ημέρας, κάθε νοικοκυρά σηκώνονταν να "αναπάσει" το ζυμάρι για να φτιάξει τις κουλούρες. Μπορεί να έφτιαχνε πολλές. Μία όμως, η καλή, θα είχε μεγαλύτερο μέγεθος και θα ήταν στολισμένη με κεντρία(παραστάσεις εμπνευσμένες από τον γεωργικό και κτηνοτροφικό βίο).

Ο πόθος για το γεννοβόλημα του κοπαδιού και το μεγαλώνι της στάνης εκφράζονταν με το σχήμα αρνιών και κατσικιών. Είναι τα πολλά αρνιά και κατσίκια που τα περίμεναν να γεννηθούν σε λίγες βδομάδες. Με το σχέδιο του σπιτιού που έκαναν, επιδίωκαν ν' αποδειχθεί για ολόκληρο το σπίτι η ευτυχία της χρονιάς που θα έρθει. Με τα γεωργικά σύμβολα που γίνονταν, έδειχναν αυτό που προσδοκούσαν το ερχόμενο καλοκαίρι, να έχουν καλή σοδειά. Τα σύμβολα δηλ. αυτά να γίνουν πραγματικότητα.

Η νοικοκυρά έφτιαχνε επίσης κουλουράκια. Τα ζύμωνε με "καθάργιο" αλεύρι, νερό, ζάχαρη, λάδι και αυγά (όταν είχαν, όχι πάντα), πλάθοντας σε σχήμα όμικρον και τα πιο πολλά θα μοιράζονταν στα παιδάκια που θα 'βγαίνουν να πουν τα κάλαντα.

Τα κάλαντα: Το πρωί της παραμονής των Χριστουγέννων τα μικρά παιδιά γύριζαν στα σπίτια του χωριού και τραγουδούσαν τα κάλαντα:

*"Καλήν ημέρα άρχοντες,
αν είναι ορισμός σας,
Χριστού τη Θεία Γέννηση,
να πω σ' αρχοντικός σας...."
Τελειώνουν δε πάντα με την ευχή,
"σ' αυτό το σπίτι που 'ρθαμε,
πέτρα να μη ραγίσει,
κι ο νοικοκύρης του σπιτιού,
χίλια χρόνια να ζήσει..."*

Μια ευχή που δεν εννοεί βέβαια κάποιο σεισμό ή άλλη παρόμοια αιτία. Εννοεί το θάνατο και τους θρήνους που τον συνοδεύουν και που κάνουν και τις πέτρες ακόμα να ραγίζουν από το πολύ και το πονεμένο κλάμα. Όταν λοιπόν εύχονταν "πέτρα να μη ραγί-

σει", εννοούσαν συμφορά καμιά να μην χτυπήσει το σπίτι και τους ανθρώπους του. Τα μικρά παιδιά που τραγουδούσαν τα κάλαντα, τα φίλευαν με κοκόσες, αυγά, κουλουράκια, καραμέλλες και διάφορα άλλα καλούδια. Αν ήταν τυχερά και έμπαιναν σε σπίτια που πρόσφατα είχαν καλοδεχτεί ξενιτεμένο, έπαιρναν και καμιά δεκάρα. Το ίδιο γινόταν κι όταν έμπαιναν σε κάποιο πιο πλούσιο σπίτι...

- Θυμάμαι πάντα το αντάμωμα που κάναμε όλα τα παιδιά της γειτονιάς στο τέλος, όταν είχαμε γυρίσει όλα τα σπίτια του χωριού. Καθόμαστε χάρμα και μετρούσαμε τα καλούδια που μαζέψαμε, για να δούμε ποιος μάζεψε τα περισσότερα.

Εκκλησιασμός και ομαδική Θεία μετάληψη: Ξημερώνοντας τα Χριστούγεννα, σήμαινε χαρμόσυνη η καμπάνια κι όλοι οι συγχωριανοί πήγαιναν στην εκκλησία.

Μονάχα οι βαριά άρρωστοι δεν εκκλησιάζονταν. Όλοι οι άλλοι, μικροί και μεγάλοι, "σιάζονταν και κίναγαν για την εκκλησία". Παλιότερα, εκτός από τους αρρώστους, οι άλλοι μεταλάβαιναν όλοι, χωρίς να προηγηθεί εξομολόγηση.

Τα ζώα: Τα χριστούγεννα έρχονταν μαζί με το γέννο των ζώων. Σ' όλα τα μαντριά, στα καλύβια και στα σπίατα, υπήρχαν νιογέννητα αρνάκια και κατσικάκια. Οι μεγάλοι τσελιγκάδες έκαναν Χριστούγεννα στις στάνες τους, ενώ οι "τσιοπαναράιοι" με τους δικούς τους, για να φάνε μια στάλα ζεστό φαί και ψωμί. Ανήμερα της γιορτής τα ζωντανά έμεναν κλεισμένα μέσα στα μαντριά και στα καλύβια.

Επισκέψεις: Οι άνδρες επισκέπτονταν σε παρέες το πρωί όσους γιόρταζαν, ξεχωριστά από τις γυναίκες. Εύχονταν τα χρόνια πολλά στους Χριστάδες που γιόρταζαν κι έπιναν ούζο και "τσιπρού", που συνοδεύονταν κι από διάφορους μεζέδες.

Τ' απόγευμα ήταν η σειρά των γυναικών να κάνουν τη δική τους επίσκεψη.

Μαζί με τις ευχές, ανταλλάσσονταν βέβαια και τ' απαραίτητα κουτσομπολιά.

Πρόγνωση καιρού: Πίστευαν και πιστεύουν, "ότι καιρό κάνει τα Χριστούγεννα, τον ίδιο καιρό θα κάνει και του Άι-Βασιλιού".

Το φίλημα της βρύσης: Την παραμονή των Χριστουγέννων, με το πρώτο φως της ημέρας, οι γυναίκες και οι κοπελιές του χωριού έτρεχαν να προλάβουν, ποια θα φτάσει πρώτη στην πιο κοντινή πηγή για να πάρει νερό. Μαζί τους είχαν μια φέτα ψωμί με λίγο βούτυρο, την οποία αφήναν στην πηγή σαν δώρο.

Καθώς έπαιρναν νερό, έκαναν την ευχή: "όπως τρέχει το νερό, έτσι να τρέχει (να μεγαλώνει) και το βιος μας".

Το φίλημα της φωτιάς: Κάποια κοπέλα ή άλλο άτομο από το σπίτι πήγαινε κι έκοβε μια ξερή πουρνάρα, την έφερε στο σπίτι και την έριχνε στη φωτιά. Καθώς καίγονταν και "πριτόαναγαν" τα φύλλα, έκαναν ευχές για πολλά αρνιά και κατσίκια, να μεγαλώσει το βιος τους και να 'χουν νύφες και γαμπρούς για τους γιους και τις θυγατέρες αντίστοιχα.

Μια διήγηση με την ντοπιολαλιά της περιοχής μας:- ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ: *"Τα Χριστούγεννα, τ' μέρα τ' Χριστούγεννα και δεν έρταν ου παπάς τ' νύχτα στ'ν ικκλησία όπου πααίνουν τώρα, έρχονταν ου παπάς του προύι, άμα τύχινι να έρθ' ου παπα - Δημήτρης. Μια Κυριακή είχαμν παπά, μια δεν είχαμν. Ου παπάς ήταν απ' του Παχτούρ', ου παπα Δημήτρης, έρχονταν στου σπιτι μας συνέχεια. Πάεινι μια Κυριακή στ' Ντουβρόϊ, μία σι μας. Μια χρονιά τα Χριστούγεννα ήταν στ' Χριστούγεννα σι μας, Άμα ήταν τα Χριστούγεννα σι μας, πάεινι του Πάσχα στ'ν Ντουβρόϊ. Άμα ήταν τα Χριστούγεννα στ'ν Ντουβρόϊ, του Πάσχα έρταν σι μας κι έβγαιν Ανάσταση..... Θ'μάμι, μ' δινι μένα μ' ψωμί, τ' άλοιφι μι βούτυρου, τυρί - βούτυρου, μια κουριά ψωμί κι μ' έσπιλνι στου Ρέμα για νιρό. Πάεινι, όποιον θα βρεις στου δρόμου μο 'λιγι, δεν θα κρίνς."*

Πάεινι, σταύρουνα τ'ν βρύσ', έπιννα νερό κι όποιον έβρισκα στου δρόμου δεν τ'μίλαγα. Τα Χριστούγεννα αυτό. Δεν θ'μάμι αν του κάναμν και τ' Άι Βασιλιού".

(Αφήγηση Ελευθερίας Κ. Στασινού, Λαφίνα Τρικάλων 1992).

(Από το υπό έκδοση βιβλίο "Λαφίνα μου πανέμορφη, τ' Ασπροποτάμου νύφη...")

Το σπίτι

Γράφει ο Δημήτρης Χρ. Βλαχοπάνος

Κι ένας μονός σο-
μιάς μάς χώραγε. Και
κοιμηθήκαμε εκεί
αμέτρητα μεσημέρια
και βράδια. Σφιχτά κι
αγαπημένα. Με όλα
τα συνακόλουθα. Μέ-
χρι και σε κρεβάτι εκ-
στρατείας περάσαμε
νύχτες. Και το πρωί
ξυπνήσαμε ακμαίοι
και αγέρωχοι. Τώρα πώς έγινε και δε χωρά-
με μες σ' ένα ολόκληρο σπίτι εκατόν δέκα
τετραγωνικών, συν τα μπαλκόνια, δεν ξέ-
ρω! Θα μου πεις άλλοι δε κάρανε μέσα σε
μια ολόκληρη πόλη κι άλλοι χαθήκανε στα
τέσσερα σημεία του ορίζοντα και δεν ξέρει
ο ένας του άλλου το χαμό, κι ας φέραν
στον κόσμο παιδιά και φτιάξανε σπίτια και
αγοράσαν οικοπέδα και αγαπήθηκαν, ας
πούμε, και φιλήθηκαν ανάμεσα σε φίλους
και συγγενείς και δώσανε όρκους αιώνιας
πίστης... Κι εμείς που ζούμε, όπως ζούμε,
κάτω απ' το ίδιο ταβάνι και σκοντάφουμε
πρωί και μεσημέρι ο ένας πάνω στον άλλον
κι ακούγεται πού και πού και καμιά κουβέ-
ντα στο σπίτι μας;

Αλλά πώς ήρθαν, μωρέ κούκλα μου, τα
πράγματα μόνο τους έτσι και μοιράσαμε
στα δυο το σπιτάκι μας, σαν στα δυο να μοι-
ράσαμε και τη ζωή μας την ίδια; Ούτε και σ'
αυτό μπορώ ν' απαντήσω. Κι όχι πως κάνα-
με τίποτε συμφωνίες και συμβόλαια με χαρ-
τιά και με άρθρα. Μόνη της τα 'φτιαξε τα
πράγματα έτσι η ζωή, δεν τη ζορίσαμε. Κι
εμείς υπακούσαμε και πήραμε το δρόμο
που εκείνη μας άνοιξε.

Κρατήσαμε την τουαλέτα κοινή. Γιατί την
έχουμε μία κι ακριβή. Αλλά έτσι και προλά-
βαινα το πρωί και εισέβαλλα πρώτος, καθό-
σον απέξω χτυπώντας την πόρτα και φώ-
ναζες σκούζοντας να τελειώσω.

- Έλα, χριστιανέ μου, μια ώρα εκεί μέσα,
τι κάνεις; Τελειώνω, δεν είναι δική σου, έχει
κι άλλος να κάνει, πέρασε η ώρα, θα φύγω
πάλι καθυστερημένη.

Τι να κάνω; Υπομονή, τι άλλο! Πού να 'ξε-
ρα, τότε που το φτιάχναμε αυτό το τσαρδά-
κι, τι με περίμενε, για να παραγγείλω στο
μάστορα κι έναν μικρό καμινέ γι' αυτές τις
μικρές ώρες ανάγκης; Τέλος πάντων, γίνω-
μένα πράγματα αυτά, δεν ξεγίνονται. Αν γίνω-
νται αφόρητες οι φωνές σου, αφήνω στη μέ-
ση ό,τι κάνω εκείνη την ώρα και σου παρα-
χωρώ τη θέση μου βρίζοντας και χτυπώντας
τ' άψυχα που βρίσκω μπροστά μου. Είναι
που μ' έχει βάλει ο διάολος να ξυρίζομαι κά-
θε μέρα. Κι άλλην καλύτερη ώρα δε βρίσκω
απ' την πρωινή. Κι έτσι, από καιρό το 'χω πά-
ρει απόφαση να ξυπνώ ένα τέταρο πριν
από σένα, για να κάνω χωρίς τη γκρίνια σου
τη δουλειά μου και να βρίσκεις κι εσύ το πε-
διο ελεύθερο. Αλλά και πάλι το θεό σου δεν
έχεις. Σηκώνεσαι πριν την ώρα σου κάποιες
φορές και σκοτώνομαι να τελειώσω, μόλις
ακούσω το πόμολο να γυρίζει.

- Τώρα βγαίνω, περίμενε, σου φωνάζω για
να σε καθυστερήσω πριν μου φωνάξεις εσύ.

Κρατήσαμε και το σαλόνι κοινό. Δε μοιρά-
ζεται ούτε κι αυτό. Βέβαια έχεις αποκτήσει
δικαίωμα, λόγω χρηστικότητας, στον κανα-
πέ. Αν κατά τύχη βρεθούμε και οι δυο στο
σαλόνι, θεωρείται κακούργημα να ξαπλώ-
σω, έστω για λίγο, σ' αυτόν. Το μεσημέρι
παίζουν τα κοινωνικά και τα καλλιτεχνικά τα
κανάλια. Έτσι χώρισε ο ένας κι έτσι έσμιξε
ο άλλος. Και να μαγειρεύεις και ν' απασχολεί-
σαι στο νεροχύτη, ρίχνεις και το βλέμμα
σου στην οθόνη, μη σου ξεφύγει καμιά λε-
πτομέρεια απ' τα δρώμενα και πιαστείς
αδιάβαστη στο γραφείο την επόμενη μέρα.
Αν ξεχαστείς έστω για λίγο, προλαβαίνω κι
αλλάζω κανάλι και βλέπω καμιά ειδήση.

- Τι βλέπεις, μωρέ άνθρωπε, εκεί; με μα-
λώνεις μόλις με πάρεις χαμπάρι. Όλο τα
ίδια και τα ίδια λένε, μια ζωή μας κοροϊδεύ-
ουν, φέρε εδώ το κομπιούτερ και τράβα
στο δωμάτιό σου μέχρι να ετοιμάσω να φά-
με, δεν τις βαρέθηκαν αυτές τις ειδήσεις;
φωνάζεις σα να μιλάς μόνη σου και να βγά-
ζεις όλη την κούραση της ημέρας.

Ευτυχώς κοιμάσαι νωρίς τα βράδια και
δεν αφήνω την ευκαιρία να πάει χαμένη. Κι
αυτό το ελάχιστο καταφύγιο του καναπέ
που δικαιούμαι σαν άνθρωπος κι εγώ ν'

απολαύσω τη μέρα, το απολαμβάνω το
βράδυ. Απερίπατος μάλιστα. Γιατί ευτυ-
χώς, πάλι, που μου επιτρέπεις, εν τη απου-
σία σου, να χρησιμοποιώ κι εγώ αυτό το πο-
λύτιμο και αναπαιτικό αγαθό του πολιτι-
σμού μας.

Μοιράσαμε όλα τ' άλλα. Η κρεβατοκάμα-
ρα έμεινε σε σένα. Σα να την πήρες προίκα
και να την έφερες απ' τη μάνα σου. Σου την
παραχώρησα με μεγάλη ευχαρίστηση, μπο-
ρώ να πω. Απ' τη στιγμή που φύγαμε τα παι-
διά κι ελευθερώθηκε ο χώρος, δεν υπήρχε
κανένας πλέον λόγος να στριμώχνομαι δί-
πλα σου και να κάνουμε δύσκολο ο ένας
τον ύπνο του άλλου και, την άλλη μέρα, το
βίο του αβίωτο. Κι εξάλλου, ο ύπνος είναι
πράγμα ιερό. Και δικαιούται κάθε εχέφρων
και φυσικός άνθρωπος να τον απολαμβάνει
χωρίς καθυστερήσεις και παρενοχλήσεις.

Γιατί το θεωρούσα βάρβαρο πάντα το
σκηνικό εσύ να κοιμάσαι κι εγώ με ανοιχτό
το φως να διαβάζω δίπλα σου την εφημερί-
δα μου ή κανένα βιβλίο ή να σηκώνομαι ή ν'
αλλάζω πλευρό, την ώρα μάλιστα που γλα-
ρώνεις και σου 'ρχεται ο ύπνος, ή να κοιμά-
μαι ανάσκελα και να σε υποχρεώνω ν'
ακούς τα ροχαλητά μου, να σε φέρω σε
απόγνωση κι άλλο πια να μη σου μένει πα-
ρά να μου ζητάς ολόένα να γυρίσω στο
πλάι ή να παραγγέλλεις
κουτάκια ωτασπίδες για να
μη σηκώνεσαι το πρωί με
το κεφάλι καζάνι.

Κι έτσι, όταν το επέτρε-
ψαν οι συνθήκες, έπιασε ο
καθένας μας το δικό του
γιατάκι. Μόνο που την έκα-
νες αυτή την κρεβατοκά-
μαρα κάτι σαν απαγορευ-
μένη ζώνη ή κάτι σα
Μ.Ε.Θ. (Μονάδα Εντατικής
Θεραπείας). Μόλις πλη-
σίσεις η ευλογημένη σου
ώρα κι αρχίσει ν' ανοιγο-
κλείνει το στόμα σου και
να παίζουν τα μάτια σου,
αποσύρσαι στα ιδιαίτερα
διαμερίσματά σου και
σπεύδεις να χωθείς στα
παπλώματα, χωρίς ούτε μια κληνύχτα να
πεις.

- Δε σου το παίρνει, μωρέ, κανένας αυτό
το έρμιο σου το κρεβάτι, δικό σου το δωμά-
τιο, δικό σου κι αυτό, μη φοβάσαι, σε πειρά-
ζω πού και πού, έτσι για να σπάω τη μονο-
τονία.

- Άσε με τώρα, μη μου μιλάς, δε βλέπεις
που μου κλείστηκαν, κάτσε στον καναπέ,
δες ό,τι θέλεις και μη σηκώνεσαι ολόένα,
για κοίτα πού έβαλα και τις ωτασπίδες μου,
έτσι και μου χαλάσεις λίγο τον ύπνο, θέλει
ώρες μετά να ξανάρθει, α, φτιάξε μου και
λίγο το ξυπνητήρι και θρονιάσου, και την
ηλεκτρονική στο σιγανό, είμαι πτώμα, γκρι-
νιάζεις και γυρίζεις πλευρό.

Απ' τη στιγμή που θα κλείσεις την πόρτα
σου, αναστέλλεται οποιαδήποτε δραστη-
ριότητα όχι μόνο μέσα σ' αυτή, αλλά και σ'
όλο το χολ, ενίοτε μάλιστα και στην τουαλέ-
τα. Κι αν - πράγμα σπάνιο - το καλέσει η
αδήριτη ανάγκη και χρειαστώ κάτι, θα πρέ-
πει με χίλιες δυο προφυλάξεις να πιάσω το
πόμολο απαλά, να μισανοίξω την πόρτα χω-
ρίς τον ελάχιστο θόρυβο, να πατήσω σα γά-
τα στις μύτες, να πάρω αυτό που θέλω και
να βγω σε δευτερόλεπτα, για να μη σου
διαταράξω στο ελάχιστο τη γαλήνη σου αυ-
τή και υποστώς τα πάνδεινα ύστερα.

Με ευχαρίστηση σου παραχώρησα και
την κουζίνα. Σου ανήκει εξολοκλήρου και
αυτή. Σπάνια θα πλησιάσω τίποτε νεροχύ-
τες, ψυγεία, ντουλάπια και τέτοια.

- Φύγε, τι θες κι ανακατώνεσαι στα ποδά-
ρια μου, με αποπαίρνεις. Όλα θα σου τα
ετοιμάσω εγώ. Εσύ πήγαινε να διαβάσεις
την εφημερίδα σου και περίμενε να σε φω-
νάξω εγώ. Όσο είσαι εδώ ζημιές μου κά-
νεις. Άσε το ποτήρι κάτω, θα σου το πλύνω
εγώ. Δεν τις μπορώ τις ζημιές σου.

Έχεις, αλήθεια, κάτι σπάνια χαρίσματα...
Το ξέρεις, άλλωστε, πως δε μου άρσαν
ποτέ οι άντρες που σκουπίζουν, μαγειρεύ-
ουν, πλένουν πιάτα και κάνουν εν γένει δου-
λειές που η παράδοσή μας τις ανέθεσε στις
γυναίκες. Οι πρόγονοί μας έδωσαν σκλη-

ρούς και μακροχρόνιους αγώνες για ν' απο-
χτήσουν το δικαίωμα οι άντρες να τους
υπηρετούν οι γυναίκες. Κι ό,τι καταχτούν με
θυσίες και αγώνες οι άνθρωποι, δεν το πα-
ραχωρούν στη συνέχεια εύκολα. Κάτι τέ-
τοιο προσβάλλει την ιστορία μας και δια-
σπά την ενότητα της φυλής μας.

Τι μου 'μεινε εμένα απ' αυτή την ιδιότητα
μοιρασιά; Ε, δεν πήγα χαμένος. Καρπώνο-
μαι δύο δωμάτια. Το παιδικό και το γρα-
φείο. Μπορώ να πω πως έχω την ανεξαρτη-
σία μου. Στο παιδικό δεν άλλαξα σχεδόν τί-
ποτε. Ουσιαστικά είμαι φιλοξενούμενος
των παιδιών μας. Αλλά, καθώς αυτά έχουν
παρατηθεί πλέον απ' όλα τους τα δικαιώ-
ματα στο πατρικό τους, πλην βέβαια κάποι-
ων γευμάτων που τους προσφέρεις, σπάνια
θα πατήσουν το πόδι τους στο δωμάτιο που
μεγάλωσαν κι έπαιξαν και μελέτησαν κι
ετοιμάστηκαν για τις εξετάσεις και τις
σπουδές τους. Κι έτσι νιώθω πως το παιδι-
κό μου ανήκει εξολοκλήρου.

Τι ώρα πέφτω για ύπνο εκεί, αν ξυπνάω τα
βράδια κι αν φεύγω και τι κάνω, χαμπάρι
δεν παίρνεις. Και ξένη γυναίκα να κοιβαλή-
σω και να περάσω μαζί της τη νύχτα, πράγ-
μα σαφώς απίθανο, μυρουδιά δε θα πάρεις.
Μπαίνεις, ωστόσο, πού και πού κανένα με-
σημέρι και μου αλλάζεις τίποτε σεντόνια και

μαξιλάρια. Κάνεις και μια μι-
κρή επιθεώρηση, για να μην
ξεχνάς πως μέσα στα καθή-
κοντά σου είναι να παρατη-
ρείς και να μουρμουρίζεις.

- Να την ανοίγεις και κα-
μιά φορά αυτή τη ρημάδα
τη μπαλκονόπορτα. Κι αυ-
τές τις εφημερίδες μάζεψέ
τες. Βάλε και τα ρούχα σου
στην κρεμάστρα. Μην τα
περιμένεις όλα από μένα...

Αλλά ο απόλυτος ιδιωτικός
μου χώρος έγινε το γρα-
φείο μου. Τα μάζεψα όλα σ'
αυτό. Γέμισαν τα ράφια του
με βιβλία, συσκευές, φακέ-
λους, τσάντες, σημειώ-
σεις... Κάτι τα συρτάρια του
με χαρτιά, κάρτες, λογαρια-
σμούς...

Όλος ο κυβερνοχώρος μου μαζεύ-
τηκε σ' ένα δωμάτιο τρία επί τρία. Με βλέ-
πεις σκυμμένο, καμιά φορά που αφήνω την
πόρτα μισάνοιχτη, και κουνάς το κεφάλι
σου.

- Θα πνιγείς, κακομοίρη μου, μέσα σ' αυ-
τά τα χαρτιά. Θα σε πονέσουν τα μάτια σου
αυτού που τα καρφώνεις όλο το απόγευμα
και δε θα 'χω τι να σε κάνω μετά.

Λες κι άλλα. Μπορεί και να θέλεις να μου
πίσεις κουβέντα. Μα εγώ την αποφεύγω
σαν ο διάολος το λιβάνι. Δε σηκώνω ούτε
τα μάτια μου, για να μη μου κοπεί ο ειρμός
μου. Δηλαδή, και τα εργαλεία που έχουμε,
μοιρασμένα κι αυτά. Εσύ στην κουζίνα κι
εγώ στο γραφείο. Γεμάτη η κουζίνα σου με
χίλια συμπράγκαλα. Δε διανοήθηκα ως τώ-
ρα ποτέ να ελέγξω και να δω τι δε χρειάζε-
ται για να το πετάξουμε στα σκουπίδια.
Εσένα κάτι τώρα τελευταία σ' έπιασε και τα
'χεις βάλει τα βιβλία μου.

- Περδικλώνομαι εδώ μέσα, μωρέ χριστι-
ανέ μου, απ' τα βιβλία και τα χαρτιά σου. Τι
τα θέλεις όλα αυτά; Δεν τα χόρτασες;

Είναι αλήθεια πως καμιά φορά εκπλήσσο-
μαι και δαίμονίζομαι. Αλλά τι να σου πω;
Δεν προλαβαίνω. Κι εσύ συνεχίζεις ακάθε-
κτη.

- Να σου δώσω να διαβάσεις τι λέει ένας
στην εφημερίδα; Ό,τι είναι άχρηστο, λέει,
το πετάμε. Εσύ μπορείς να μου πεις τι χρει-
αζόμαστε όλα αυτά τα βιβλία που γέμισαν
τον τόπο και δεν έχουμε πού να πατήσου-
με;

Προσπαθώ να χαμογελάσω. Κι αν είναι
κάπως περασμένη η ώρα,

- Πήγαινε στην απομόνωσή σου να κοιμη-
θείς, σου προτείνω, οι καλύτερες ώρες σου
είναι αυτές που κοιμάσαι. Πήγαινε, σε πα-
ρακαλώ, γιατί δε θα ξυπνάς αύριο.

Τι άλλο να πω; Κρατάω άμυνα. Αν λίγο
υποχωρήσω, μπορεί σιγά - σιγά ν' αρχίσω
να χάνω ένα δωμάτιο, ή ένα μέρος του, και
να βρεθώ στριμωγμένος στο σπίτι μου, ίσα
- ίσα να ξαπλώνω στο μονό σομιέ που μου
κληροδότησαν τα παιδιά μας!

Λογοτεχνική γωνιά

Ο καστανάς

Σε μια γωνιά της πολύβουης λεωφόρου
πά στη φουφού του ο καστανάς σκυμμένος
τον ήλιο τρώει, τη σκόνη καταπίνει.
Οχτώβρης και κατέβηκε απ' την Πίνδο
τον μάζεψε η ανάγκη με το ξύλο
μες στην κοσμοπλημμύριστην Αθήνα.
Σώθηκε στα χωριά τ' αραποσίτι,
ξανά πλακώνει μαύρος ο χειμώνας
κι αβάσταγο της φτώχειας το νισάφι.

Σε μια γωνιά της πολύβουης λεωφόρου
πά στη φουφού να σκύβει ζαρωμένος
τον βλέπουν οι διαβάτες, πού περνάνε.
Το κρύο φιλό τη νύχτα βελονιάζει
τις πλάτες, πού ξεκούραση δεν είδαν,
κι ολόκληρη κυλάει σιμά του η Αθήνα,
αδιάφορο ποτάμι σαν τον Άσπρο.

Και συλλογείται ο καστανάς τους χωριανούς του,
πού γάντζωσε στα νύχια της η φτίση
και βιαστικά τους έστειλε στον Άδη.
(Ο τουρισμός τους κλώσασε κάθε λίγο
δεν ήθελαν τσαρούχια στην Αθήνα,
πού την καρδιά της μέγαρο στολίζουν).

Κι αργά τ' αργό σαν πέφτει μεσονύχτι
κι αγάλια η λαοθάλασσα κοπάζει,
πάει για να ρίξει το κορμί του σε μια τρώγλη,
που το γλυκό ξεκούρασμα δε δίνει.
Με τη ζεστή φουφού στην αγκαλιά του
καθώς ο νταβατζής κρατάει την πόρνη
και 'κείνος τα μεσάνυχτα γυρνώντας.

ΝΙΚΟΥ ΠΑΠΑΚΟΓΚΟΥ
από την ποιητική συλλογή «Ματωμένος Ήλιος»

Το παράπονο της Μεσοχώρας

Αναστενάζουν τα βουνά και τα λαγκάδια κλαίνε,
Τα έλατα βουίζουν και τα κλαριά μαδιένται
Για το κακό που γίνεται πάνω σ' αυτή τη χώρα
Που μέσα στ' Άσπρου τα νερά, πνίγουν τη Μεσοχώρα.
Πανάθεμα στους υπουργούς που κυβερνούσαν τότε
και σ' αυτούς που κυβερνάνε σήμερα
Που πήραν την απόφαση, να φράξουν το ποτάμι.
Τον Αχελώο φράξαν, τον τόπο τον ρημάδε.
Όμορφη Μεσοχώρα μου, της Πίνδου το καμάρι
Πώς έφτασε η ώρα σου ο Χάρος να σε πάρει;
Όλος ο κόσμος τ' άκουσε, όλοι συγκινηθήκαν
Όμως αυτοί που κυβερνάν, δε μας ελπηθήκαν.
Η Μεσοχώρα πνίγεται, το Μπούκουρο βουλιάζει
Και το καμένο το Φορτώσι, βαριά αναστενάζει.
Κάτω απ' του Άσπρου τα νερά θα καταποντιστούνε
Και όλη αυτή την ομορφιά δε θα την ξαναδούμε.
Σήμερα που 'χουμε γιορτή και είναι πανηγύρι
Ας ξεχάσουμε βρε παιδιά για λίγο αυτή τη λύπη.
Μπάτε κορίτσια στο χορό μαζί κι εσείς αγόρια
Για λίγο να ξεχάσουμε αυτή τη στεναχώρια.
Γιατί ταχιά θα φύγουμε στα ξένα θα σκορπίσουμε,
Ποιος ξέρει αν θα μπορέσουμε ποτέ να ξαναϊδωθούμε.
Όταν με χρόνους και καιρούς εδώ θα γίνει ισιάδα,
Θα γίνει εδώ μες στα βουνά μεγάλη πεδιάδα.
Και όσοι θα γυρίσουνε από την ξένη χώρα
Τότε αυτοί θα χτίσουνε τη νέα Μεσοχώρα.
Και τότε θα γιορτάσουνε μπροστά στην εκκλησία
που είναι προστάδα του χωριού μας η Παναγία.
Τότε θα μπούνε στο χορό πιασμένοι χέρι-χέρι
Και θα χορεύουνε μαζί το θάνατο πιπέρι.

Κων/νος Παναγ. Παπαγεωργίου

Το χωριό μου

Χωριό μου όμορφο τρανό, Μεσοχώρα μου γραμμένη
Που μοιάζει μέσα στα βουνά νυφούλα στολισμένη.
Στην άκρη στα ποτάμια σου, Βαθυρεμιά τη κι Άσπρο
Μοιάζει σα να 'σαι μοναχό στον ουρανό σαν άστρο.
Είσαι τρανό χωριό, μες στ' άλλα τα χωριά
Όταν σε πνίζουν στα νερά, αυτά θα μείνουν μοναχά.
Και οι Μεσοχωρίτες σου, τα άμοιρα παιδιά σου,
Θα σκορπιστούν μέσα στη γη, θα φύγουν μακριά σου.
Βοήθα Παναγία μου σ' αυτόν τον χαλασμό
Και βάλε το χεράκι σου να μη χαλάσει το χωριό.

Κων/νος Παναγ. Παπαγεωργίου

Τα ορεινά χωριά μας στο χείλος του γκρεμού

Η καταστροφή των χωριών μας έρχεται. Η λαίλαπα του 2^{ου} Καποδίστρια είναι κοντά μας. «ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ». Τα χωριά μας, η ορεινή πατρίδα θα ερημώσει πλήρως αν και εφ' όσον εφαρμοσθεί αυτό που λένε για 4 ή 5 δήμους στα Τρίκαλα. Χωρίς να ρωτήσουν τους ντόπιους και τους κατοίκους; Αυτό βέβαια, προβλέπουμε ότι τα ίδια θα γίνουν σε όλη την επικράτεια. Και αλίμονο στην ορεινή πατρίδα

Όχι ότι τώρα είναι καλύτερα, γιατί το ορεινά χωριά υπολείπονται και πολλές φορές μόνο για μια εβδομάδα, το δεκαπενταύγουστο. Αυτό οφείλετε σε ανθρωπογενείς παράγοντες και στην έλλειψη έστω και τις υποτυπώδους υποδομής για την μέριμνα του πολίτη. Με την εφαρμογή του 2^{ου} Καποδίστρια, θα ολοκληρωθεί η ερημοποίηση και προβλέπεται μια ανελέητη εσωτερική μετανάστευση, όμοια περίπου, ίσως και χειρότερη, από την μετανάστευση που ακολούθησε μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο και τον εμφύλιο. Δηλαδή ήταν στραβό το κλίμα το δάγκωσε και ο Καποδίστριας, ο γάιδαρος, που λέει και η λαϊκή παροιμία.

Οι άνθρωποι ομαδικά θα κατέβουν προς τα διάφορα αστικά κέντρα, εκεί που ζουν σήμερα τους χειμωνιάτικους μήνες, κόβοντας έτσι τον ομφάλιο λώρο της επικοινωνίας, που είναι, το να είσαι γραμμένος στα μητρώα των ηρωικών χωριών μας. Καλά εμείς οι μεγαλύτεροι θα αντέξουμε τον μεγάλο πειρασμό και δεν θα φύγουμε από τα χωριά μας, όπου μεγαλώσαμε με τόσες δυσκολίες, τα παιδιά μας όμως τι θα κάνουν; Ένα είναι σίγουρο, θα φύγουν, άλλοι θα πάνε στον τόπο που μεγάλωσαν και στον τόπο που υπάρχουν όλες οι ανέσεις, έτσι τα μάθαμε τα παιδιά. Πρέπει λοιπόν να αντισταθούμε στην καταστροφική λαίλαπα, για τα αγαπημένα μας χω-

ριά, που θα έλθει από τον 2^ο Καποδίστρια. Η αντίσταση αυτή πρέπει να είναι πολύπλευρος και από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς που όντως ενδιαφέρονται για την μοίρα των ορεινών χωριών μας, και να μην μιλούν μόνο για πράσινη ανάπτυξη. Ο κόσμος με τις πράξεις του να δείξει ότι αγαπά την φύση, τον τόπο καταγωγής του και να επανδρώσει τον ορεινό όγκο, να γίνουν επενδύσεις, από τους ντόπιους επιχειρηματίες, και να δοθεί ζωή στην ορεινή πατρίδα. Η αναβάθμιση και η διεκδίκηση ενός ή δυο Δήμων αποκλειστικά ορεινούς με όλα τα συστατικά και τις ανέσεις ενός πεδινού δήμου και με τα απαραίτητα για την σωστή διαβίωση όχι μόνον για τις μεγάλες ηλικίες, αλλά και για τις μικρές ηλικίες και να γίνουν από το κράτος υποδομές που να μπορεί ισάξια να αναπτύσσονται, τα παιδιά των ορεινών με τα παιδιά των αστικών κέντρων. Να πάψει να ισχύει ότι σήμερα, δηλαδή οι ορεινοί να επανδρώνουν τις παραγωγικές εργασίες και μέχρι εκεί. Η περιθαλψη, η εκπαίδευση, η προστασία, η επικοινωνία, η διασκέδαση να μην είναι μακρινά όνειρα για τα χωριά μας, αλλά πραγματικότητα.

Να ενεργοποιηθούμε όλοι λοιπόν, και να υπενθυμίσουμε, στην πολιτεία ότι ένας θησαυρός χάνεται, έχουμε έναν πλούτο και τον αφήνουμε να μαραζώσει, από την εγκατάλειψη και την ορφάνια. Τα χωριά μας η ορεινή πατρίδα είναι μια Ελβετία της Ελλάδος, απλώς η Ελβετία απολαμβάνει της προστασίας όλου του κόσμου ενώ εμείς πρώτα και κατά δεύτερο λόγω η πολιτεία, την έχουμε εγκαταλείψει. Για τουρισμό μιλάμε και τουρισμό δεν βλέπουμε, και πώς να δούμε αφού την έχουμε εγκαταλείψει. Αυτή η άγρια φύση που σε συνεπαίρνει με την πρώτη ματιά, αλλά είναι και πολύ χρήσιμη για την

υγεία μας με τα αναρίθμητα αγαθά που μας προσφέρει, έχει ερημώσει!!!!!! Η δροσιά του ελάτου, ο ίσκιος του πλάτανου, το ξύλο της οξιάς, καρυδιάς, καστανιάς κτλ θα είναι ξεχασμένο Όνειρο. Αυτές οι απότομες πλαγιές που σε συνεπαίρνουν, με την πρώτη ματιά που τις βλέπουμε και αποτελεί δέος όταν τις ανεβαίνουμε, να γίνει τουριστική περιοχή και αναπτυξιακό, τουριστικό, αθλητικό κέντρο κτλ. **Να γίνει π.χ. ένα πρότυπο μεγάλο ολυμπιακό αθλητικό κέντρο που να καλύπτει ακόμη και τις ανάγκες για προετοιμασία και της πιο απαιτητικής ομάδας ή συλλόγου.**

Αντί όλων αυτών, η ορεινή ύπαιθρο έχει αφηθεί στο έλεος του θεού και των καιρικών φαινομένων, που θα έπρεπε να είναι πόλος έλξης, τόπος προορισμού, και να μπει στην καινούργια διαχείριση της φύσεως, στην ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ. Η πολιτεία πρέπει και μπορεί να βοηθήσει και όχι να καταστρέψει, το μέλλον θα δείξει.

Η παραγκωνισμένη από την πολιτεία και από τον άνθρωπο ύπαιθρο, που τόσο την έχει ανάγκη ο άνθρωπος και την θυμούμαστε και επικαλούμαστε την χρησιμότητά της μόνον όταν βρισκόμαστε στα δύσκολα. Δυστυχώς η φύση μας χρειάζεται και την χρειάζομαστε, την έχουμε ανάγκη και μας έχει, η παράδοσή μας χρειάζεται και την χρειαζόμαστε. Αυτό συνήθως γίνεται μόνον μετά από μια καταστροφή και από τίποτα άλλο, η συνεργασία της πολιτείας με ανθρώπους που έχουν κοινά σημεία επαφής, κοινές ιστορικές καταβολές, κοινά ήθη και έθιμα, κοινές γνώριμες και εν τέλει κοινά ενδιαφέροντα μπορεί να βοηθήσει την ανάπτυξη της ύπαιθρου. Πρέπει λοιπόν να αναβιώσουμε έναν δικό μας καθαρόαιμο ορεινό δικό μας ΔΗΜΟ με όλα τα εχέγγυα της ανάπτυξης. Η δημιουργία μεγάλων αναπτυξιακών κέντρων, που να εγγίζει την παιδική, εφηβική και την γεροντική ηλικία είναι ανάγκη να γίνει ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ. Ο συνδυασμός βουνού και του υπέροχου ποταμού, τον Αχελώο ή Άσπρο, που είναι Δώρο θεού, μπορούμε να κάνουμε ένα σύνολο μοναδικό στον κόσμο. Τα ορημικά του αλλά πεντακάθαρα νερά μπορούμε να τα εκμεταλλευτούμε για το καλό μας και σε συνδυασμό με τα καλά του βουνού μπορούν να γίνουν παγκόσμιο παράδειγμα. Ας δείξουμε λοιπόν, με αυτόν τον τρόπο πόσα θέλουμε και πόσα μπορούμε να κάνουμε εμείς οι καταγόμενοι από τα τιμημένα ελληνικά βουνά και την ύπαιθρο. Οι αδιάβατες και όμορφες κορυφές τις Πίνδου μας περιμένουν.

Δεν περισσεύει κανείς όλοι μπορούν να βοηθήσουν

Τα χωριά μας, η ορεινή πατρίδα έχει ερημώσει, αυτή που κάποτε έλιωνε από την ζεστασιά των πάρα πολλών κατοίκων, βούιζε από τα βελάσματα και τα κουδούνισματα των γιδοπροβάτων, τα παιδικά γέλια και τα παιχίδια ήταν τόσα πολλά σαν παιδική χαρά, τα σχολεία ήταν όλα ζωντανά και έπληθταν από τις αθώες παιδικές ψυχές. Όλα αυτά τώρα είναι ένα παρελθόν για την δική μας γενιά που ζήσαμε και μεγαλώσαμε εκεί στην ορεινή πατρίδα και ένας μύθος για τις καινούργιες γενιές και τα παιδιά μας που καλομεγαλώσαμε με άλλες συνθήκες μέσα στις μεγαλουπόλεις και στις ανέσεις χωρίς όμως το

του Αρματολικιώτη
Κων/νου Βασ. Τεντολούρη,
Δασολόγου
Περιβαλλοντολόγου

καθαρό οξυγόνο, τον καθαρό αέρα, τις αγνές φυσικές τροφές που έδινε η μητέρα φύση όλο το χρόνο. Αναπολώντας τα παιδικά μου χρόνια και συγκρίνοντας με την σημερινή εποχή ζω μέσα σε ένα χάος. Το καλοκαίρι στα χωριά μας προσπαθούν κάτι να κάνουν χωρίς να μπο-

ρούμε να ελάθουμε στα παλιά και αυτό είναι φυσικό το θέμα δεν γυρίζει πίσω. **Ένα υποτυπώδες πανηγύρι που γίνεται σήμερα δεν μπορεί να συγκριθεί με τα τριήμερα ζωντανά πανηγύρια με την ζωντανία της φυσικής ζω- ντανής μουσικής που οι ίδιοι οι κάτοικοι δημιουργούσαν και χωρίς τα σημερινά ηχητικά συστήματα, η τρίοτα ή τριάρα, εξαρότα ή εξάρα, εννιαρότα ή εννιάρα, δεκαεξαρότα ή δεκαέξαρα, χαραγμένα πάνω σε μια ίσια πλάκα, η σιλικόνα με το σιλικόνιο, η σημαδούρα, το γούτς, το κότσι από τα ζώα που το χρησιμοποιούσαμε σαν τα σημερινά ζάρια, οι μπίλιες, το τζιζ, η γουμάρα, το σχοινάκι που ήταν αποκλειστικότητα των κοριτσιών, τα καβαλαράκια, το κρυφτούλι, η σβούρα, που την κατασκεύαζαν με τα χέρια τους οι μεγαλύτεροι, τα σκλαβούκια, και τόσα άλλα αυτοσχέδια παιχνίδια, (θα αναφερθώ άλλη φορά αν μπορέσω ξεχωριστά για τον τρόπο παιχνιδιού για το καθένα χωριστά), που απηχούσαν στα διαλείμματα στο σχολείο και μόνον στο σχολείο γιατί τις άλλες τις ώρες έπρεπε να πάμε κοντά στα ζωντανά που είχε κάθε οικογένεια για την οικογενειακή κάλυψη αναγκών. Βέβαια ποιος μπορεί να ξεχάσει την σφενδόνα με το λάστιχο που κατασκεύαζαμε μόνοι μας σε μια διχάλα ξύλου αγοράζοντας από τον μπακάλη τον μάρμπα - Γιώργο το λάστιχο και την χρησιμοποιούσαμε για να κάνουμε σημάδια ή για κυνήγι των σπουργιτιών εκτός και από τις ξύλινες πανίδες με ρετσίνι για την ίδια δουλειά. Το καλοκαίρι που δεν είχαμε σχολείο ξε-**

κλέβαμε κάποιες ώρες και πηγαίναμε στο ποτάμι τον Αχελώο ή Άσπρο με τα ορημικά του αλλά πεντακάθαρα νερά, για μπάνιο αλλά εκεί είχαμε αντιμετώπιση τον δραγάτη (αγροφύλακα) του χωριού και μας έπαιρνε τα ρούχα και τα παρέδιδε στα σπία, τέτοια εντολή είχε ο άνθρωπος από τους πατεράδες μας για προστασία από πνιγμό, αλλά και για την κοπάνα από τις σπιτικές μας υποχρεώσεις και τότε είχαμε το σχετικό ξύλο από τον πατέρα μας.

Μίλησα πιο πριν για σπιτικές υποχρεώσεις για τόσο μικρά παιδιά; να φίλοι μου έτσι είναι. Τα παιδιά τότε περμένα το καλοκαίρι να παίξουν βοηθώντας τις διάφορες οικογενειακές δουλειές, όπως να κάνουμε τις τούμπες μας στα άχυρα και να τρέξουμε πίσω από τα άλογα στο καθιερωμένο αλώνισμα των σπιτιών τον Ιούλιο στα αλώνια του χωριού που συνήθως ήταν στις ράχες του χωριού κοντά στα χωράφια, να πηγαίνονται τρέχοντας και επιβλέποντας μηχανοκίνητα του αουλά που φέρνει το νερό από την γούρνα (χωμάτινη δεξαμενή νερού) στο χωράφι για πότισμα, που δεν ήταν και κοντά. Να πηγαίνουν να φέρουν τα γιδοπρόβατα στην στάνη (περιφραγμένο μέρος με ξύλα για να βοηθάει στη συγκέντρωση των ζωντανών για άρμεγμα, κούρεμα κτλ) και να χτυπάνε στάνη, για βοήθεια στο άρμεγμα από τους μεγαλύτερους.

Να βοηθήσουν το φθινόπωρο στον κλάρο και να κάνουμε με τους μεγαλύτερους τις αθηνωνιές (αποθήκη τροφής για τα ζώα σε καλά διαμορφωμένο ίσιο δέντρο ή τοποθετημένο στύλο για αυτή την δουλειά). Για πάτημα των σταφυλιών για να φτιάξουμε ξύδι που ήταν μια από την τροφή μας και όπως σήμερα για την σαλάτα.

Να βοηθάμε την μαμά ή την αδελφή στον αργαλειό και να περνάμε τα φλόκια για τις φλοκάτες (μάλλινα κλινοσκεπάσματα). Όλα αυτά και τόσα άλλα που δεν θυμάμαι τώρα ήταν η ασχολία των παιδιών που σήμερα αντικαταστάθηκαν με το μόνιμο κινητό ή κινητά, χανς φρεϊ, μπλουτ οφθ, φορητός η μόνιμος υπολογιστής, καφετέριες, ιντερνετ καφέ για σερφάρισμα ή παιχνίδια στο ιντερνετ!!!!, στο έλεος της θένα χωριστά), που απηχούσαν στα διαλείμματα στο σχολείο και μόνον στο σχολείο γιατί τις άλλες τις ώρες έπρεπε να πάμε κοντά στα ζωντανά που είχε κάθε οικογένεια για την οικογενειακή κάλυψη αναγκών. Βέβαια ποιος μπορεί να ξεχάσει την σφενδόνα με το λάστιχο που κατασκεύαζαμε μόνοι μας σε μια διχάλα ξύλου αγοράζοντας από τον μπακάλη τον μάρμπα - Γιώργο το λάστιχο και την χρησιμοποιούσαμε για να κάνουμε σημάδια ή για κυνήγι των σπουργιτιών εκτός και από τις ξύλινες πανίδες με ρετσίνι για την ίδια δουλειά. Το καλοκαίρι που δεν είχαμε σχολείο ξε-

ανοίξη και το καλοκαίρι να κατακλύσουν τα ορεινά χωριά την ορεινή μας πατρίδα και πλήθος κόσμου πάνε να ξεκουραστούν ασχολούμενοι συγχρόνως και με τον σπιτικό τους κήπο και να καθαρίσει το μυαλό τους από τα μαγνητικά κύματα που δημιουργούνται από τα κινητά, ασύρματα τηλέφωνα κτλ και είναι βλαβερά για την υγεία μας. Εδώ είναι το πρόβλημα όμως και γι' αυτό χρειάζονται όλοι να βοηθήσουν στην διατήρηση των παραδόσεων, να μάθουν και τα παιδιά μας τις οικογενειακές καταβολές τους και να ξεκουραστούν με απολαύσουμε όλοι την γαλήνη που μας παρέχει η μητέρα φύσης, χωρίς βέβαια να ξεχάσουμε την τοπική διασκέδαση και την άθληση που τόσο είναι αναγκαία για τον άνθρωπο.

ΔΕΝ ΠΕΡΙΣΣΕΥΕΙ ΚΑΝΕΙΣ' ΟΛΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΝ

Να θυμηθούμε τα παλαιά να δώσουμε ζωντανία στα χωριά μας, να διδάξουμε στα παιδιά τις οικογενειακές καταβολές είτε σαν παράδειγμα είτε σαν αναμύχλευση του παρελθόντος και να κρατήσουμε από αυτά μόνο τα καλά και να είναι παράδειγμα προς αποφυγή των κακών, πάντως όλα είναι χρήσιμα και να μην ξεχνάμε αυτό που είπε ένας ποιητής μας ότι:

ΛΑΟΣ ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΠΑΡΩΝ ΟΥΤΕ ΜΕΛΛΟΝ

Να ενεργοποιηθούμε όλοι λοιπόν καθένας με τον τρόπο του, με τις δυνάμεις του, τις δυνατότητες και το πόστο που κατέχει σήμερα στην κοινωνία να ξαναδώσουμε ζωή στην ξεχασμένη από την ζωή ορεινή πατρίδα. Την παραγκωνισμένη από την πολιτεία και από τον άνθρωπο ύπαιθρο, που τόσο την έχει ανάγκη ο άνθρωπος και την θυμούμαστε και επικαλούμαι την χρησιμότητα της μόνον όταν βρισκόμαστε στα δύσκολα. Δυστυχώς η φύση μας χρειάζεται και την χρειαζόμαστε, την έχουμε ανάγκη και μας έχει, η παράδοσή μας χρειάζεται και την χρειαζόμαστε, αναπαύση στο παρελθόν είναι πηγή ζωής για το μέλλον. Αυτό συνήθως γίνεται σε ανθρώπους που έχουν κοινά σημεία επαφής, κοινές ιστορικές καταβολές, κοινά ήθη και έθιμα, κοινές γνώριμες και εν τέλει κοινά ενδιαφέροντα.

Ας βοηθήσουμε όλοι λοιπόν όλοι να κάνουμε αρχή και η αφετηρία να πηγή για το μέλλον των παιδιών μας και να κατοχυρώσουμε σαν παρακαταθήκη για το μέλλον σε όλα τα ορεινά χωριά της ηρωικής Πίνδου. Και έχουμε την θέληση και μπορούμε αγαπητοί πατριώτες και δεν περισσεύει κανείς σε αυτή την προσπάθεια.

Θα δείξουμε με αυτόν τον τρόπο πόσο θέλουμε και πόσο μπορούμε να κάνουμε εμείς οι καταγόμενοι από τα τιμημένα ελληνικά βουνά και την ύπαιθρο.

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ OFFSET

Λογότυπο - σήμα
επαγγελματικά κάρτα
διοργανωτικό έντυπο - flyer
επιτομολόγια - φκέθαι
οφίσια
κατάλογος
πρόσκληση
επιστολές
λαβελ
απίκο

Εκτύπωση & Δημιουργία Εντύπων

προσκλητήρια γάμου - βάπτισμα
συνταγοβιβλία γιατρού
αυτοκόλλητες ετικέτες
τιμολογια εστιατορίων cafe-bar
σεβασίες συλλόγων - ομάδων - επιτροπών

ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΜΥΡΘΟΥΛΑΔΙ 5 & ΜΕΓΑΡΩΝ, ΑΓ. ΘΕΟΦΑΝΕΙΟΣ (ΖΕΙΤΟΥΝΟΠΟΛΙΣ)
ΤΗΛ/FAX: 24310 29700, ΚΩ: 6973 330772 e-mail: tenprint@otenet.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ο Δημοσθένης Κόκκινος και το Πνευματικό Έργο του

Ρήγας-Γιώργος Σπ. Σκουτέλας

Κυκλοφόρησε το νέο βιβλίου του συμπατριώτη μας από τα Θεοδώριανα Ρήγα-Γιώργου Σπ. Σκουτέλα με τίτλο «Ο Δημοσθένης Κόκκινος και το Πνευματικό Έργο του».

Μέσα από αυτό το βιβλίο ο Ρήγας-Γιώργος Σπ. Σκουτέλας παρουσιάζει σε όλους εμάς που δεν γνωρίσαμε το Δημοσθένη Κόκκινο - ο οποίος κατόντων από τη Νεράιδα και κατέχει επάξια ξεχωριστή θέση στα ελληνικά γράμματα - το πλούσιο πνευματικό

του έργο. Διαβάζοντάς το μας συγκίνησε πραγματικά. Πρόκειται για ένα βιβλίο που δεν πρέπει να λείψει από τη βιβλιοθήκη κανενός μας. Η διεύθυνση του Ρήγα - Γιώργου Σπ. Σκουτέλα είναι Πάρνηθος 4 τ.κ.

11364 Αθήνα και το τηλέφωνό του 210 86.40.888.

Παρακάτω θα παρουσιάσουμε αποσπάσματα από αυτό το σημαντικό για όλους μας βιβλίο και το βιογραφικό του συγγραφέα.

«... Πολλές φορές κατορθώνω να έχω μια συνάντηση με το Θεό και το Σύμπαν είτε στο ταπεινό άνθος ενός βάλτου είτε στους φθόγγους μιας αηδονίας... Αγνίζομαι για έναν καινούργιο μύθο που αναζητούν οι άνθρωποι του αιώνα μας, για να ενανθρωπίσουμε την ασύλληπτη δύναμη της επιστήμης και της τεχνολογίας και να καθαρίσουμε με την όραση του σύγχρονου ανθρώπου που εκκολλάπτεται κάτω απ' τον ίσκιο των καμινάδων και της αιθάλης...

Δεν έχω πού να κρατήσω ένα όνειρο σε τούτη στην πολιτεία της αφθονίας με τους φαρδείς δρόμους και την ασφαλτο σ' έναν αιώνα που ήρθε δίχως ένα γαρούφαλλο.
Σπρώχνω το βουνό με τους ώμους πάντοτε για να μην πέσει πάνω στην πολιτεία μας που κοιμάται αμέριμνη με την χλιδή [και το κώνειο στις βιτρίνες και στις αίθουσες των χορών].»

Κύριε, Ο ποιητής είμαι με το талант που μου έδωσες μ' έναν αυλό απ' το Σταυρό του μαρτυρίου, λίγες αψυνθιές κι ένα κανάτι μόσχο και μου 'πες να περπατήσω μόνος πάνω σ' ένα ουράνιο τόξο για να συναντήσω τους ανθρώπους...

Χαίρε, ω Δημόσθενες!

Θυμάσαι, Δημοσθένη; Έτσι με χαιρετάγες κάθε φορά που ανταμώναμε, με τη ζεστή φωνή σου, πληθωρικός, κεφάτος και πάντα γελαστός. Δεν ήταν αυθαίρετη αυτή η προσφώνησή σου, είχε την απίθανη δικαιολογία της. Να, λοιπόν, γιατί:

Θυμάσαι; Βγάζαμε μαζί στα Γιάννινα για ένα διάστημα, τότε, στα 1958, μια εβδομαδιαία εφημερίδα, τη «ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ» για τα προβλήματα των ορεινών μας περιοχών και στείλαμε το πρώτο φύλλο στις δημόσιες αρχές της πόλης. Μετά από λίγες μέρες λάβαμε ένα συγχαρητήριο τηλεγράφημα απ' τον τότε δήμαρχο Ιωαννίνων, που απευθύνονταν προς τους «κ.κ. ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΝ ΚΟΚΚΙΝΟΝ - ΡΗΓΑΝ ΣΚΟΥΤΕΛΑΕΤΟΝ Α'»!

Ο τυπογράφος παραπλάνησε άθελά του το δήμαρχο, γιατί δεν άφησε κενό ανάμεσα στο όνομά μου και στη λέξη «ΕΤΟΣ». Είχε γράψει, δηλαδή, στην προμετωπίδα της εφημερίδας: «Συντάσσεται υπό ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΟΚΚΙΝΟΥ - ΡΗΓΑ ΣΚΟΥΤΕΛΑΕΤΟΣ Α'». Κι εσύ, χαριτολογώντας τότε, με έχρισες αρχηγό δυναστείας: Χαιρετίζω τη δυναστεία του Ρήγα Σκουτελαέτου του Α'!».

Χαίρε, ω Δημόσθενες! Όπου κι αν βρίσκεσαι τώρα, «εν νεφέλαις επί πτερύγων ανέμων», εκεί όπου πτερούγιαντα τα οράματά σου. Ή θα γυρνάς στους δρόμους της πατρίδας σου, αντάμα με τους προγόνους σου, καθώς έγραψες:

«Καβαλάρης πάνω στα βουνά της πατρίδας γυρίζω καλπάζοντας στον ψίθυρο της πρωινής δρόσου των ανθέων, κρατώντας στη χούφτα μου τη φωνή των προγόνων.»

Περάσαμε όμορφα τότε, εκεί στα Γιάννινα. Χρόνια πνευματικής δημιουργίας. Και καταγινόμαστε σε συζητήσεις ατέλειωτες πάνω σε πνευματικά και άλλα θέματα, χανόμαστε ψάχνοντας στους δαιδαλώδεις δρόμους της αισθητικής της λογοτεχνίας. Χωρίς εσένα, μου φαίνεται πως άδειασαν.

Έφυγες νωρίς, τι κρίμα! Κι είχες ακόμα πολλά να προσφέρεις. Είχες ένα ανεξάντλητο απόθεμα πνευματικής ενέργειας μέσα σου. Έπραξες, όμως, με το παραπάνω το καθήκον σου στη γη. Μεγάλωσες το όνομα αυτής της

Ο Ρήγας-Γιώργος Σκουτέλας γεννήθηκε στα Θεοδώριανα Άρτας. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας και Διοικητική των Επιχειρήσεων στο μεταπτυχιακό τμήμα της Ανωτάτης Εμπορικής.

Εργάστηκε για ένα διάστημα σε ημερήσιες εφημερίδες της Αθήνας και των Ιωαννίνων και ήταν συνεκδότης της εβδομαδιαίας εφημερίδας «Η Φωνή των Ορεινών». Ασχολήθηκε από νωρίς με τη λογοτεχνία κι έχουν εκδοθεί τα παρακάτω έργα του:

«Οδοιπορικό» (ταξιδιωτικό στην Ήπειρο, 1963) - «Γενική Επιμόρφωση» (εκπαιδευτικό εγχειρίδιο, 1974) - «Κάπως έτσι...» (διηγήματα, 1977) - «Το κατά κεφαλή εισόδημα» (διηγήματα, 1979, β' έκδοση) - «Άμαχος πληθυσμός» (μυθιστόρημα, 1982) - «Όταν ζούσες Ορέστη ήσουν βλάκας» (μυθιστόρημα, 1986) - «Θεοδώριανα Άρτας» (ιστορική και λαογραφική μελέτη, 1994, β' έκδοση 2006, σελ. 740) - «Ένα ζευγάρι παπούτσια για τη μάνα μου» (μυθιστόρημα, 1998) - «Κάτοικοι: ένας» (μυθιστόρημα, 1999) - «Εγώ, ο Πύρρος» (ιστορικό μυθιστόρημα, 2003) - «Τρεις υπουργοί παντρεύονταν» (θεατρική κωμωδία, 2008).

νεταί πίστη και διαμαρτυρία και φως που καταυγάζει το έρεβος της ασθμαίνουσας εποχής μας με την υλιστική επικυριαρχία και την πνευματική πτώχευση.

Αγωνίζεται με πάθος ασίγαστο και με θρησκευτική ευλάβεια για τον Άνθρωπο και τη μοίρα του, αγωνιά για την πνευματική απαξίωσή του και πασχίζει να τον στήσει στο βάθρο του. Πάσχει μαζί του και υψώνει φωνή διαμαρτυρίας με λυγμό και παράπονο για τα χαμένα οράματα της δικής του αδικαιώτης γενιάς. Ψάχνει, με έρεισμα τη χριστιανική θρησκεία, να βρει τρόπο, άλλοτε με τ' όνειρο κι άλλοτε πατώντας στέρεα στη γη, για να λυτρωθεί απ' την υλιστική καταδυναστευση της εποχής του. Ψάχνει στα ερείπια μιας γκρεμισμένης κοινωνίας για να βρει το χαμένο φως του κόσμου. Κι απλώνει το χέρι του με απέραντη αγάπη

και με φιλοσοφική ενόραση στους απλούς ανθρώπους, στους αδικημένους και τους κατατρεγμένους και τους ανυψώνει με το άρμα του λόγου στο φως «του ήλιου της δικαιοσύνης». Δεμένος γερά με τις προγονικές αξίες και τον τόπο του, γίνεται ταπεινός προσκυνητής του, συνομιλεί με τους ανθρώπους του χτες με μελαγχολική νοσταλγία, αναπνέει και ζει μαζί του με τους ίδιους καμμούς, αναδεύει τις μυρωδιές της φύσης κι αναγαλλιάζει η ψυχή του.

Ο ΔΚ έζησε σε μια ταραχώδη εποχή που διαμόρφωσε νέες ιδέες και κοινωνικές τάσεις. Υφίσταται τις οδύνες των καιρών του που τον συγκλονίζουν. Ζει τη φρίκη του πολέμου, τη φτώχεια και την πείνα κι είναι στην εφηβική ηλικία που ρουφάει σα σφουγγάρι τα γεγονότα, που γίνονται βιώματα κι επηρεάζουν έντονα τον ευάλωτο νεανικό ψυχισμό του. Όνειρα, προσδοκίες και οράματα είναι ολόκληρης γενιάς, της δικής του γενιάς, γκρεμίζονται. Στενεύουν οι ορίζοντες κι ο ουρανός χαμηλώνει. Κι αυτά τα νεανικά βιώματα αποτυπώνονται έντονα μέσα του και καθορίζουν τον πυρήνα του πνευματικού προσανατολισμού του.

Όταν ανακοίνωσα στο γιο του Κώστα τη σκέψη μου για μια παρουσίαση του έργου του πατέρα του, μου έφερε κάμποσες τσάντες με βιβλία, χειρόγραφα, δημοσιεύματα και μερικούς τόμους του περιοδικού Ηπειρωτική Εστία. Κι όταν πήγα στα Γιάννινα κι αντίκρισα ένα δωμάτιο γεμάτο με φακέλους και κιβώτια με χαρτομάνι, ένιωσα κάποιο δέος για το μέγεθος του εγχειρήματος που αποτολμούσα. Γιατί, ο ΔΚ ήταν πολυγραφότατος. Αλλά, δεν είναι μόνο το εύρος του πνευματικού του έργου, είναι και η υψηλή ποιότητά του, που δεν είναι για τους πολλούς. Είναι μια πολυέδρη και συνθετική πνευματική οντότητα που κινείται σ' έναν ευρύ χώρο. Η γραφή του συμπυκνώνεται σε μεγάλο νοηματικό βάθος και εν πολλοίς είναι αλληγορική και υπερβατή, γι αυτό και είναι δύσκολη η αποτίμηση και ανάλυση του έργου του. Κι εγώ δεν είμαι ειδικός για τέτοιες αναλύσεις. Ένας ταπεινός εργάτης των γραμμάτων είμαι, που με γοητεύει η οπλότητα, η έκταση και η συνθετικότητα του έργου του, αλλά κι ο ίδιος σαν άνθρωπος με τον ακέραιο και ειλικρινή χαρακτήρα του. Είχα την τύχη να συνδεθώ με φίλια διαρκείας και να συνεργαστώ μαζί του κι έτσι να τον γνωρίσω καλύτερα.

Από καιρό σιγόκαιγε μέσα μου μια σπίθα να γράψω κάτι γι' αυτόν τον έξοχο πνευματικό άνθρωπο με την ήρεμη σοφία και την πείρα ενός οδοιπόρου αιώνων και που το πνευματικό του έργο καταξινεί την ανθρώπινη μοίρα. Ήταν συνείδηση χρέους για μένα να τιμήσω τη μνήμη και το έργο ενός φίλου, συνεργάτη και συντοπίτη, ενός ανθρώπου που λάμπρυνε τα ελληνικά γράμματα και που η πνευματική ακτινοβολία του ξεπέρασε τα σύνορα της χώρας μας.

Το έργο του πρέπει να μένει ζωντανό για να φωτίζει το πνευματικό έρεβος της υλιστικής εποχής μας, δεν πρέπει να καταχωνιάζεται στα σκονισμένα ράφια των βιβλιοθηκών. Πρέπει να διαβάζεται και να διακινούνται οι ιδέες του για ν' αφυπνίζουν συνειδήσεις. Να γίνουμε κοινωνοί του έργου του για να γίνουμε περισσότερο άνθρωποι, με αξίες και ιδανικά. Να γίνουμε μια έπαλξη αντίστασης στην αλλοτρίωση της ανθρώπινης υπόστασης κάτω απ' το βάρος της μηχανής. Να δώσουμε ένα ουσιαστικότερο μήνυμα για την ανθρώπινη ύπαρξη...

αγαϊσμένης ηπειρωτικής πόλης, που όπως ταπεινόφρονα έγγραψες:

«Κι εγώ, με το φως της πυγολαμπίδας ψάχνω για τα τρόπαια των χρόνων της.»

Και με το πνευματικό έργο που μας κληροδότησες, μεγάλωσες και τη σοφία των αιώνων. Ναι, κρατάω στα χέρια μου το τεράστιο αυτό έργο σου. Και θα χρησιμοποιήσω δικούς σου στίχους:

«Νεκρέ μου φιλε, ξέρω πως θάθελες να μιλήσεις για κείνες τις μνήμες των ώρα ετούτη που έχω στα χέρια μου κάτι που έμεινε απ' τη γήινη ύπαρξή σου.»

Ναι, κρατάω στα χέρια μου το μεγάλο πνευματικό σου έργο. Κι αυτό το έργο σου θα επιχειρήσω εδώ να παρουσιάσω. Το ξέρω, είναι βαρύ φορτίο. Με την άδειά σου, λοιπόν, θα το αποτολμήσω. Με αίσθημα ευθύνης και με το χέρι στην καρδιά. Γιατί πιστεύω πως έτσι ξεπληρώνω ένα χρέος απέναντί σου, απέναντι σ' ένα φίλο και συνεργάτη, σ' ένα συντοπίτη, και, κυρίως, σ' έναν άνθρωπο της δικής σου πνευματικής υπόστασης και προσφοράς.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Δημοσθένης Κόκκινος κατέχει επάξια μια ξεχωριστή θέση στα ελληνικά γράμματα. Είναι μια πολυσύνθετη πνευματική προσωπικότητα, που μας κληροδότησε ένα πολύπλευρο και πολυσημάντο πνευματικό έργο. Όλη του τη ζωή την ανάλωσε στην πνευματική δημιουργία: στην ποίηση, στην πεζογραφία, στο θεατρικό λόγο, στη δημοσιογραφία, στη δοκιμο-

γραφία, στην κριτική βιβλίου, στην τεχνοκριτική, στη ζωγραφική. Μια πορεία γεμάτη πνευματικό έργο, φως κι ελπίδα. Στοχαστής, μ' ανήσυχο πνεύμα κι άγρυπνη συνείδηση, έχει ένα ήρεμο ποτάμι έμπνευσης μέσα του, που ξεχύνεται στα γραφτά του με λυρική έκφραση και χριστιανικό υπόστρωμα και γίνεται πύρινος λόγος, γί-

από το αρχείο του Κώστα Λ. Βασιλάρα

Από το πλούσιο αρχείο του συνεργάτη μας Κώστα Βασιλάρα ζητήσαμε και θα δημοσιεύουμε σ' αυτή τη στήλη φωτογραφικό υλικό και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο μας ταξιδεύει πίσω στο χρόνο.

Παχτούρι, Σεπτέμβριος 1954, γάμος Αριστείδης Οικονόμου και Αλεξάνδρας Βεντίστας. Διακρίνονται μεταξύ άλλων από αριστερά: Άννα Λάγκα, Βούλα Τσιούνη, Γιώργος Βεντίστας, Αλεξάνδρα Οικονόμου, Αριστείδης Οικονόμου, Χρήστος Λάγκας, Ελένη Μίγκα, Νίκος Βεντίστας.

Παχτούρι, μέσα δεκαετίας του '50. Όταν το χωριό έσφυζε από ζωή και το σχολείο ήταν γεμάτο από μαθητές. Υπό την επίβλεψη του δασκάλου Κώστα Ζιούτου οι μαθητές περιποιούνται τον κήπο του σχολείου, εκεί που σήμερα είναι η παιδική χαρά.

Παχτούρι, χειμώνας 1977. Από αριστερά: Κώστας Βασιλάρας, Χρήστος Λάγκας, Γιώργος Χριστάκης.

Καλοκαίρι 1979. Η νεολαία του χωριού σε εκδρομή στις Μυκήνες, που διοργάνωσε το τότε τμήμα νέων Παχτουριού.

Γράφει η Αρματολικιώτισσα Κωνσταντίνα Ηλία, Ειδικός Παιδαγωγός

Οι δώδεκα μήνες στο Ιουλιανό ημερολόγιο

Στα λαϊκά παραμύθια οι μήνες είναι δώδεκα παλικάρια, το καθένα έχει τις χάρες ή τα κακά της εποχής που ονοματίζεται.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Είναι ο δέκατος μήνας του χρόνου. Το όνομά του όμως σημαίνει όγδοος – acto – στα λατινικά είναι το οχτώ. Ήταν όγδοος όταν οι Ρωμαίοι άρχιζαν το έτος τους από την 1η Μαρτίου.

Το Σεπτέμβριο όπως είπαμε αρχίζει η προετοιμασία του σπόρου και οι γεωργοί κάνουν ότι μπορούν για να αυξήσουν τη γονιμοποίηση του σπόρου. Δεν αρκούνται μόνο στη δική τους προσπάθεια – τη σκληρή δουλειά – προσπαθούν να προσεταιριστούν και τις δυνάμεις που βρίσκονται έξω από τον άνθρωπο, τη θεία δύναμη, την τύχη.

Πώς θα προσεταιριστεί το «θείο», τις δυνάμεις εκείνες που το υπερβαίνουν; Δύο είναι οι τρόποι: η θεραπεία του «θείου», δηλαδή η προσφορά δώρων, ο σεβασμός, η κατανύξη, η προσευχή και ο εξαναγκασμός για βοήθεια, με τη βοήθεια της μαγείας η μαύρη μαγεία που επικαλείται τις υπερφυσικές δυνάμεις για να κάνει το κακό και η λευκή μαγεία που τις επικαλείται για να κάνει το καλό.

Ο Οκτώβρης είναι ο κατεξοχήν μήνας της σποράς. Για να σπείρει όμως ο γεωργός πρέπει πρώτα να βρέξει. Κι αν δε βρέξει τότε τι γίνεται; Τότε κάνουν λιτανεία, αυτό είναι η θεραπεία του θείου.

Στην περιοχή της μαγείας ανήκει το έθιμο: Περπερούνα – Περπερού ή Πιρπιρού. Διαλέγουν ένα κοριτσάκι οχτώ-δέκα χρονών, συνήθως φτωχό ή ορφανό και το στολίζουν με λουλούδια και πρασινάδα. Όπως είναι πράσινη η περπερού έτσι να πρασινίσει ο κάμπος. Όλη η παρέα των κοριτσιών με την Περπερού πάει από σπίτι σε σπίτι και τραγουδά:

**Πιρπιρού δρουσουλά μου
παρακάλασι τον Θιο
για να δώσει μια βρουχί...**

Αφού τελειώσει το τραγούδι βγαίνει η νοικοκυρά και χύνει πάνω στο κεφάλι της Περπερούνας νερό για να βρέξει έτσι κι ο Θεός, να πρασινίσει η γης.

Βέβαια εκτός απ' αυτό το έθιμο, ο καθένας κάνει και τα δικά του. Άλλος γυρίζει μια χελώνα ανάσκελα και βάζει πάνω στην κοιλιά της ένα μεγάλο σβώλο χώμα. Έτσι θα εξαναγκάσει τη χελώνα να παρακαλέσει το θεό να βρέξει για να λιώσει ο σβώλος και να μπορέσει να γυρίσει στη φυσιολογική της θέση και να μην πεθάνει. Άλλος κάνει το ίδιο με τα φίδια...

Στον Πόντο, η θρησκεία και η μαγεία δεν αποτελούν στεγανά, μερικοί εκεί κάνουν κάτι μακάβριο. Ξεθάβουν ένα κρανίο από κάποιον τάφο και το βάζουν σε μια λεκάνη με νερό – για να διαλύσουν λένε το προπατορικό αμάρτημα, εξαιτίας του οποίου ο θεός έχει θυμώσει και δε βρέχει.

Συνήθως τα πρωτοβρόχια είναι αρχές Οκτώβρη. Στην Κω, μόλις αρχίζουν να πέφτουν οι πρώτες σταγόνες, τα παιδιά βγαίνουν στους δρόμους, πιάνονται χέρι με χέρι, χορεύουν και τραγουδούν:

**Ψιχαλίζει, λίζει, λίζει
και το μάρμαρο ποτίζει
κι η νονά μου κοσκινίζει
να μου κάνει το κολουρί
να τοβάλω στο πιθάρι
να το φάω το Γενάρι.**

Μετά τα πρωτοβρόχια, οι γεωργοί στην Κω «έχωναν» τους «λάκους». Ο λάκος είχε σχήμα κύκλου και βάθος 25 εκατοστά περίπου. Έστρωναν τη βάση του με άχυρο, έβαζαν πάνω τον καρπό, έστρωναν την επιφάνειά του με φτέρες, πασπάλιζαν με άχυρο και τον σκέπαζαν με μπόλικο ξερό χώμα. Τους λάκους τους άνοιγαν πολλοί μαζί σε περιμετρωμένο χωράφι για ασφάλεια. Ο ιδιοκτήτης του χωραφιού ήταν υπεύθυνος για τη φύλαξη των λάκων και πληρωνόταν

με ένα ποσό, τα βλεπιτικά.

Οι αρχαίοι Έλληνες ήταν και αυτοί γεωργοί, επομένως η εποχή της σποράς ήταν και γι' αυτούς σημαντική. Η σημασία της μορφοποιούνταν με τη γιορτή της φθινοπωρινής σποράς, τα Θεσμοφόρια, γιορτή προς τιμή της Δήμητρας, της μητέρας του σταριού. Ήταν γιορτή αποκλειστικά των γυναικών γιατί αυτές είναι η πηγή της γονιμότητας. Ο συσχετισμός γης και γυναίκας προκύπτει από πολλά, φαίνεται όμως και από μια φράση αρχαία Ελληνική «επί γνήσιων παιδων ἀρότων» - φράση που έλεγαν οι αρχαίοι Αθηναίοι και δήλωνε το σκοπό του γάμου στην αρχαία Αθήνα, δηλαδή για την άρροση γνήσιων παιδιών.

Τα έθιμα που έχουν το σκοπό να εξασφαλίσουν την προκοπή του σπόρου είναι πάρα πολλά. Στο Δρυμό της Θεσσαλονίκης ο πρώτος σπόρος του σταριού παρασκευάζεται με μεγάλη επιμέλεια μέσα στο σάκο του σπόρου βάζουμε βασιλικό, ένα ρόδι, σκόρδο κι ένα ασημένιο δαχτυλίδι ή νόμισμα. Ο βασιλικός χρησιμεύει για να φυτρώσουν και να πρασινίσουν τα σπαρτά, το ρόδι για να γεμίσει το σπίτι του χρόνου, όπως είναι γεμάτο το ρόδι, το σκόρδο για αποτροπή της βασκανίας και το ασημί για την καλή ποιότητα της σοδειάς.

Η πρώτη μέρα που θα βγάλουν το σπόρο απ' το σπίτι έχει εξαιρετική σημασία, απ' αυτήν εξαρτάται η μέλλουσα ευφορία. Τη μέρα αυτή ούτε δίνουν ούτε παίρνουν χρήματα δε δανείζουν ψωμί ούτε δίνουν πράματα έξω από το σπίτι. Το βράδυ η νοικοκυρά θα κάμει πίτα με σπανάκια, λάχανα ή διάφορα χόρτα. Σκοπός της πίτας είναι να προαγάγει τη βλάστηση γι' αυτό πριν αρχίσουν να την τρώνε οι γεωργοί κάνουν το σταυρό τους κι εύχονται: «να φυτρώσουν γλιγγουρα τα στάρια και να πρασινίσουν σαν τα λάχανα της πίτας».

Η ορθόδοξη εκκλησία, φρόντισε να δώσει στους πιστούς της σημάδια χρονικά με τα οποία να συσχετίσουν τις εποχιακές δουλειές τους και να οργανώσουν έτσι το χρόνο τους. Για τη σπορά, το θρησκευτικό σημάδι του χρόνου είναι η Κυριακή του Σπορέως, όταν ο παπάς διαβάσει στην εκκλησία την παραβολή του Σπορέως: «εξήλθεν ο σπείρων του σπείρει τον σπόρον αυτού...». Η Κυριακή του Σπορέως βρίσκεται σε μια τέτοια θέση μέσα στη συλλογή των Κυριακάτικων περικοπών ώστε να πέφτει μέσα στον Οκτώβρη, την εποχή δηλαδή της σποράς.

Ένα άλλο σημαντικό σημάδι του χρόνου μέσα στον Οκτώβρη, ίσως το πιο σημαντικό, είναι η γιορτή του αγίου Δημητρίου. Γι' αυτό ο Οκτώβρης λέγεται και Αγιοδημητρίου ή Αγιοδημητριάτης. Η γιορτή του Αγίου Δημητρίου στις 26 του μήνα και η γιορτή του Αγίου Γεωργίου στις 23 Απριλίου είναι οι δυο τομές που χωρίζουν το κτηνοτροφικό έτος σε δυο εξάμηνα, το θερινό και το χειμερινό. Η ελληνική αγροτική οικονομία ήταν και είναι γεωργοκτηνοτροφική. Γεωργία και κτηνοτροφία είναι δυο συμπληρωματικοί τρόποι πορισμού της τροφής όταν όμως δεν οργανώνονται πάνω σε συμπληρωματική βάση, ώστε να μπορούν και οι μεν και οι δε να κάνουν τη δουλειά τους, χωρίς να αλληλοσυγκρούονται, είναι φυσικό γεωργοί και κτηνοτρόφοι να γίνονται αντιμαχόμενες παρατάξεις.

Η διαμάχη αυτή γίνεται πιο έντονη κάθε χρόνο μετά του αγίου Δημητρίου, όταν οι κτηνοτρόφοι – Βλάχοι και Σαρακατσάνοι – αρχίζουν να κατεβαίνουν με τα κοπάδια τους στα χειμαδιά. Είναι ακριβώς η εποχή της σποράς. Οι ζημιές που μπορεί να προκαλέσουν – και προκαλούν – τα κοπάδια τους, είναι σοβαρές. Σ' αυτόν τον ακήρυκτο πόλεμο γεωργών και κτηνοτρόφων, που συνεχίζεται ως τις μέρες μας, θα αναφερθούμε στα λαογραφικά του Νοέμβρη.

Το υλικό πάρθηκε από την εκπομπή της ΕΡΤ «Η γυναίκα σήμερα» (1979)

Σαράντα χρόνια Κωστηλάτα

του Σπύρου Νεραϊδιώτη

Η συμπλήρωση σαράντα χρόνων από την ίδρυση της «ΚΩΣΤΗΛΑΤΑΣ», μου ανοίγει το σεντούκι της μνήμης, βγάζοντας θύμησες και νόστο, αλλά και σωρεία συναισθημάτων περασμένων εποχών. Η μηχανή του χρόνου με γυρίζει πολλά χρόνια πίσω. Τότε που ήμουνα χοροδιδάσκαλος και χορευτής, στο χορευτικό που τόσο αγάπησα και κλειδώσα βαθιά μέσα στην καρδιά μου. Το χορευτικό που έκανα ένα με την ψυχή μου. Γι' αυτό και η συγκίνησή μου είναι μεγάλη, και τα συναισθήματά μου πολλά και ποικίλα.

Τι να πρωτοθυμηθώ στα οχτώ χρόνια παραμονής μου στο Σύλλογο της Κωστηλάτας; Σε τι να αναφερθώ από τις εκατό και πλέον χορευτικές παραστάσεις; Χορεύοντας στους ρυθμούς της μουσικής παράδοσης, στην πόλη της Άρτας, στα χωριά του Νομού, στην Ελληνική περιφέρεια και σε χώρες του εξωτερικού.

Θα αναφερθώ όμως, στην πρώτη χορευτική παράσταση, καλοκαίρι του '84 στα όμορφα Θεοδώριανα, τη δεύτερη πατρίδα μου. Ήταν τότε που, το νεοσύστατο χορευτικό της Κωστηλάτας, χόρευε κάτω από το μεγάλο πλάτανο στην ασφυκτικά γεμάτη από Θεοδωριανίτες πλατεία. Χορεύαμε με τόσο μεράκι, πάθος και παλμό, που οι στίχοι της Ρωμιοσύνης του Γιάννη Ρίτσου ταίριαζαν απόλυτα στο χώρο και το χρόνο.

**Κι όταν χορεύαν' στην πλατεία
μέσα στα σπίπα τρέμαν' τα ταβάνια
και κουδουνίζανε τα γυαλικά στα ράφια.**

Η Κωστηλάτα, σ' αυτή τη διαδρομή του χρόνου, για μένα ήταν μια ιστορία, ένα μεράκι. Ήταν έκφραση, άρωμα και χρώμα, ήταν τρόπος ζωής και άγγιγμα ψυχής. Κάθε στιγμή που περνούσα στο χώρο αυτό τη ζούσα, τη χαϊρόμουνα, την απολάμβανα, τη γλεντούσα, την έκανα βιώμα μου. Ήταν γλύκα και ομορφιά, πόθος και πάθος, ήθος και μύθος, τρέλα και ανατριχίλα, αγώνας και αγωνία.

Από την άλλη μεριά ο Σύλλογος Κωστηλάτα, στη διαδρομή των σαράντα χρόνων, στέλνει μήνυμα ζωής και δημιουργίας. Μια ανοιχτή πρόκληση στις αναζητήσεις της νεολαίας. Είναι ο ομφαλός της γης, της παράδοσης και του λαϊκού πολιτισμού, της ποθεινής ορεινής πατρίδας. Είναι ο ακάματος οδοιπόρος που πορεύεται στα μονοπάτια της παράδοσης, αναζητώντας τις ρίζες μας. Είναι μια όαση, στην καυτή έρημο της στείρας παγκοσμιοποίησης, που προσπαθεί στο διάβα της να ισοπεδώσει τα πάντα. Είναι το κεράκι που συνεχώς αναμμένο ζεσταίνει με τη φλόγα του τις παγωμένες νύχτες, που προκαλούν η υποκουλτούρα και η ξενομανία. Είναι η πνευματική και πολιτιστική τροφή του πεινασμένου και ταλαιπωρημένου στη σημερινή εποχή, διαβάτη. Είναι ο φάρος που φωτίζει με το φως του την κάθε γενιά.

Για τα σαραντάχρονα της δημιουργικής του πορείας, εύχομαι από βάθους καρδιάς ό,τι το καλύτερο. Καθώς και καλή συνέχεια της ανοδικής του πορείας. Και σήμερα και αύριο και τώρα και πάντοτε. Στους ανθρώπους που υπηρετούν το Σύλλογο, εύχομαι δύναμη και κουράγιο, στη δύσκολη μα τόσο ωραία αποστολή που έχουν αναλάβει για να τη φέρουν εις πέρας.

Τελειώνοντας πρέπει να επισημάνω και να τονίσω πως, στα τόσα χρόνια που υπηρετώ τη μουσικοχορευτική μας παράδοση, πέρασα από πάρα πολλά χορευτικά, διδάσκοντας χορό και βήματα στην παράδοση. Η Κωστηλάτα όμως, ήταν κάτι διαφορετικό, κάτι ξεχωριστό, κάτι ανεπανάληπτο.

Η Κωστηλάτα, «όπου και να ταξιδέψω με πληγώνει». Με «πληγώνει» με την έννοια του νόστου. Γιατί η Κωστηλάτα είναι νόστος. Και νόστος είναι ό,τι αγαπάς.

Η ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΚΟΡΥΦΩΤΙΩΝ

Το Σάββατο 02/01/2010 ο σύλλογος Κορυφωτών Τρικάλων πραγματοποίησε την ετήσια χοροεσπερίδα του στο κέντρο "ΛΕΙΡΙΟΝ", στο Μεγαλοχώρι.

Από το blog <http://kaprotrikalon.blogspot.com/> αναδημοσιεύουμε το σχετικό κείμενο και τις φωτογραφίες.

Να φταίει η κρίση;

Λίγος ο κόσμος που τίμησε φέτος με την παρουσία του το χορό του Τρικαλινού συλλόγου των Κορυφωτών. Λίγο ο κορεσμός από τα γλέντια των γιορτινών ημερών, λίγο η κρίση, το αποτέλεσμα δεν ήταν αυτό που θα ήθελαν τα μέλη του συλλόγου. Ούτε ένα πολιτικό "καλησπέρα σας", οι κοντοχωριανοί μετρημένοι στα δάχτυλα, ούτε όμως και ένα καλώς ορίσατε από τα μέλη του συλλόγου. Μόνο η Ανθούλα έβγαλε τα κάστανα από τη φωτιά.

Η ορχήστρα πάντως στάθηκε στο ύψος της και έκανε ότι μπορούσε για να "ανάψει" το κέφι. Και εμείς οι Καπρόιτες ξέρουμε να "πανηγυρίζουμε" και να γλεντάμε έστω και αν δεν είμαστε πολλοί. Ας είναι και έτσι.

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ.

Έκθεση ζωγραφικής της Μαίρης Λύτρα

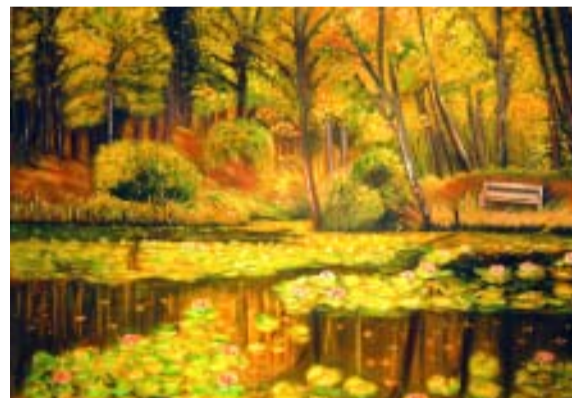
Ο Άγιος Νικόλαος Παχτουρίου

Η Μαίρη και ο Χρήστος Λύτρας μαζί με τον Πρόεδρο της Κοινότητας Ηλία Καραγιώργο και τους κοινοτικούς συμβούλους Κώστα Βλάχο, Αποστόλη Τζιόκα και Βασίλη Μαντέλλο.

Έκθεση ζωγραφικής πραγματοποίησε η Μαίρη Λύτρα στο Πολιτιστικό Κέντρο Αλίμου από τις 16 έως τις 21 Ιανουαρίου 2010. Η έκθεση περιελάμβανε 80 έργα με θέμα την νεκρή φύση, τη θάλασσα καθώς και θέματα από το Παχτούρι (πλατεία, εκκλησίες, κ.α.). Μεταξύ των έργων υπήρχαν και έργα του πατέρα της Μαίρης, Χρήστου Λύτρα και της κόρης της Σοφίας Ασιώτη.

Στα εγκαίνια της έκθεσης παραβρέθησαν πολλά άτομα μεταξύ των οποίων και πολλοί Παχτουριώτες, ο πρόεδρος της διευρυμένης κοινότητας Νεραϊδας, Ηλίας Καραγιώργος, με μέλη του Κ.Σ., καθώς και ο πρόεδρος του Δ.Σ. της αδελφότητας Παχτουριωτών Γιάννης Κώσης με μέλη του Δ.Σ.

Τα νούφαρα

Η πλατεία Παχτουρίου

Η Βενετία

Ο Χρήστος Λύτρας μπροστά σε ένα από τα έργα του το οποίο και δώρισε στην Κοινότητα.

ΕΛΑΒΕ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

Η **Ευθυμία Αντωνίου του Αθανασίου** από τη Λαφίνα, στις 25-11-2009 ορκίστηκε παραλαμβάνοντας το Μεταπτυχιακό από το Τμήμα Ιστορίας - Αρχαιολογίας - Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας του Βόλου.

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΑ ΑΕΙ - ΑΤΕΙ

- Η **Αγγελική Στασινού του Κων/νου** από τη Λαφίνα πέτυχε επάξια στο Τμήμα Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών Τ.Ε.Ι. Αθηνών.
- Η **Μανδάλη Ανδρομάχη του Ευριπίδη** (και της Λαφινιώτισσας Σταυρούλας Βλάχου του Δημητρίου) πέτυχε επάξια στο Τμήμα Γεωπονίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ιεροψαλτικά και Εκπαιδευτικά πένθη

Βασίλειος Νικ.Ντούλας (ετών 63, εκ Μεσοχώρας, κάτοικος Τρικάλων).

Το Σωματείο Ιεροψαλτών Τρικάλων, οι εκπαιδευτικοί των Τρικάλων και πολλοί συμπολίτες την 22α Οκτωβρίου 2009 ημέρα Πέμπτη και ώρα 4ην μ.μ. με βαθύτατη οδύνη και θλίψη αποχαιρέτησαν και συνόδευσαν στην τελευταία του κατοικία τον εκλεκτό συνάδελφο Ιεροψάλτη (πτυχιούχο) Βασίλειο Ντούλα (ετών 63) συνταξιούχο Διδάσκαλο (κάτοικον Τρικάλων, καταγόμενον εκ Μεσοχώρας).

Ο μεταστάς ήτο ενεργό μέλος του Σωματείου Ιεροψαλτών και του Βυζαντινού Χορού του (από 19-6-1996).

Στην κηδεία του που έγινε στον Ι. Μ. Ναόν Αγίου Νικολάου Τρικάλων, μίλησε για τον μεταστάνα και απήθυνε λόγους παρηγορίας προς την οικογένειά του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Αλέξιος και ο τ. Σχολικός Σύμβουλος Αθμιας Εκπαίδευσης κ. Ιωάννης Τεντολούρης (καταγόμενος εξ Αρματολικού)

Φτωχότερη η τάξη των Δασκάλων αλλά και των Ιεροψαλτών, των θεραπόντων λειτουργών του Ιερού Αναλογίου, όταν χάνονται επίλεκτα μέλη του.

Παραθέτω το ΨΗΦΙΣΜΑ που εξέδωσε ο Δ.Σ. του Σωματείου Ιεροψαλτών:

«Το Δ.Σ. του Σωματείου Ιεροψαλτών Τρικάλων «ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ», συνελθόν εκτάκτως τη προσκλήσει του Προέδρου του, επί τω θλιβερώ αγγέλματι του θανάτου του συναδέλφου Ιεροψάλτου ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΝΙΚ.ΝΤΟΥΛΑ (ετών 63), συνταξιούχου Δασκάλου Ιεροψάλτου, Τακτικού και ενεργού μέλους του Σωματείου και του Βυζαντινού Χορού του (από 19-6-1996), με προσφορά στα γράμματα, στην Ψαλτική Τέχνη, στην Κοινωνία, στην Εκπαίδευση, στον Πολιτισμό, τόσο στην ιδιαίτερη πατρίδα του τη Μεσοχώρα, όσο και στο Νομό γενικώτερα, σύμφωνα 22αν Οκτωβρίου 2009, ημέραν Πέμπτην και ώρα 10ην π.μ.

- Ψηφίζεις:**
1. Να εκφράση τα συλλυπητήρια εις την σύζυγόν του, τα τέκνα του και τους λοιπούς οικείους και συγγενείς
 2. Να παρακολουθήση σήμερα Πέμπτην και ώρα 4η μ.μ., την εξόδιον Ακολουθίαν εις τον Ιερόν Μητροπολιτικόν Ναόν του Αγίου Νικολάου, να ψάλλη κατ' αυτήν και να συνοδεύση αυτόν κατά την εκφοράν του.
 3. Να διατεθή χρηματικόν ποσόν αντί στεφάνου, εις την Τράπεζαν ΑΓΑΠΗΣ, εν ορίαν Αγίας Μονής.
 4. Μερίμνη του Προέδρου, το παρόν ΨΗΦΙΣΜΑ:
 - A) Να επιδοθή εις την Οικογένειάν του και
 - B) Να αποσταλή σχετικόν «Δελτίον Τύπου» στις εφημερίδες «ΜΕΣΟΧΩΡΑ» και «ΟΡΕΙΝΗ ΠΑΤΡΙΔΑ».

Τρίκαλα, τη 22^α Οκτωβρίου 2009
 Ο Πρόεδρος**Πολυχρόνης Νταλάσης**
 Ο Γενικός Γραμματέας**Μιχαήλ Μιχαλίσης**
 Ο Αντιπρόεδρος**Παναγιώτης Καλαμπάκας**
 Ο Ταμίας**Νέστωρ Κόκκοβας**
 Ο Έφορος**Θωμάς Μεγαρχιώτης**».

Αποχαιρέτησαμε ένα εξαιρετικό συνάδελφο, πατριώτη και ειλικρινή φίλο.

Αδελφέ εν Χριστώ Βασίλη, φίλε, συμπατριώτη και συνάδελφε Δάσκαλε και Ιεροψάλτη Βασίλη, μας έφυγες πρόωρα για τον άλλο κόσμο, τον ουράνιο.

Μαζί με τον τελευταίο ασπασμό και το ύστατο «Χαίρε», ευχόμεθα ο Θεός του ελέους να και των οικτιρμών να σε αναπαύση εις την χώραν των δικαίων και αγίων και να παρηγορήσει τους βαρυνθέντες οικείους σου και λοιπούς συγγενείς.

Πάντοτε θα ενθυμούμεθα τη λεβεντιά σου, τον αδαμάντινο χαρακτήρα σου, την προσφορά σου στα γράμματα, στην κοινωνία, στην εκπαίδευση, στον πολιτισμό, τόσο στην ιδιαίτερη ορεινή πατρίδα σου τη Μεσοχώρα, όσο και στο Νομό γενικώτερα,

Αιωνία σου η μνήμη.

Ο Πρόεδρος του Σωματείου Πολυχρόνης Νταλάσης Δάσκαλος-Πρωτοψάλτης (εκ Στουρναραϊκών, κάτοικος Τρικάλων)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γάμοι
 • Στις 30/8/2009 στον Ι.Ν. Αγίου Σπυριδώνα τέλεσαν τους γάμους τους ο συνδημότης από τη Νεραίδα Βαχογιάννης Παντελής και η Μιχάλη Βασιλική.

• Στις 19/9/2009 στον Ι.Ν. Αγ. Παντελεήμονος Άνω Καλαμακίου τέλεσαν τους γάμους τους ο συνδημότης μας από το Παχτούρι Τσιούνης Βασίλειος και η Χριστιάνα Πατεράκη.

• Στις 24/10/09 στον Ι.Ε. Αγίου Αντρέα, Άνω Πατησίων Λαμπρινής, τέλεσαν τους γάμους τους ο συνδημότης μας από το Παχτούρι Γρηγόρης Ζιούτος του Χρήστου και η Γρηγορία Τσιλίκη.

• Στις 23 /01/2010 στον Ιερό Ναό Παναγίας Φανερωμένης Χολαργού, ο Κώστας Οικονόμου του Γεωργίου και της Αικατερίνης Χ. Βλάχου από την Λαφίνα, τέλεσε τους γάμους του με την Νότα Ιωαννίδη του Αθανασίου.

Γεννήσεις
 • Στις 12/9/2009 στο Βόλο ο συνδημότης από το Παχτούρι Χρηστάκης Γεώργιος και η σύζυγός του Χαρίκλεια Νικολάου απέκτησαν κοριτσάκι.

• Στις 15/9/2009 στο Μαρούσι ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Μουστάκας Αντώνιος και η σύζυγός του Μυστακίδου Αγγελική απέκτησαν κοριτσάκι.

• Στις 18/11/2009 στη Λάρισα ο συνδημότης από το Αρματολικό Φάλιας Κων/νος και η σύζυγός του Γραββάνη Αγγαία απέκτησαν αγοράκι.

• Στις 25/11/2009 στα Τρίκαλα ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Λάμπρος Γεώργιος και η σύζυγός του Καλαμπάκα Μαγδαλινή απέκτησαν κοριτσάκι.

Βαπτίσεις
 • Στις 18/10/2009 στην Πύλη και τον Ι.Ν. Πόρτα Παναγίας ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Τσιαγκλής Παναγιώτης και η σύζυγός του Αγγαία Γκανάτα βάπτισαν το γιο τους και τον ονόμασαν Γεώργιο.

• Στις 29/11/2009 στη Λάρισα και στον Ι. Ν. Αγίας Τριάδας ο συνδημότης από το Αρματολικό Λάμπρος Λάμπρος και η σύζυγός του Χριστίνα Τάλλαρου βάπτισαν το γιο τους και τον ονόμασαν Απόστολο.

Θάνατοι
 • Στον Αετό στις 16/10/2009 απεβίωσε ο συνδημότης μας από τον Αετό Γούλας Δημοσθένης.

• Στα Τρίκαλα στις 24/10/2009 απεβίωσε ο συνδημότης μας από τον Αετό Τσιακοβής Ευάγγελος.

• Στα Τρίκαλα στις 29/10/2009 απεβίωσε ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Μπίνας Ιωάννης.

• Στον Αετό στις 21/12/2009 απεβίωσε η συνδημότησά μας από τον Αετό Γεωργίου Ιουλίτσα.

Ο δαίμων του τυπογραφείου...

Η συνδημότησά μας από τη Νεραίδα και όχι από το Παχτούρι (όπως εκ παραδρομής γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο της «Φωνής») **Μαρία – Άννα Παπακώστα του Κων/νου και της Άρτεμις** πέτυχε επάξια στη σχολή Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Δυο λόγια για τον ξάδερφό μου

Την Πρωτοχρονιά άφησε την τελευταία του πνοή ο ξάδελφός μου **Κώστας Δημητρίου Κουτσογιάννης** στο Βόλο όπου και κατοικούσε, σε ηλικία 83 ετών. Την άλλη ημέρα, Σάββατο 2-1-2010, η γυναίκα του, ο γιος του, ο αδελφός του, πολλοί συγγενείς, συνάδελφοί του και απλοί φίλοι με οδύνη του είπαν το τελευταίο αντίο στο νεκροταφείο του Βόλου όπου και είναι η τελευταία του κατοικία. Ο Κώστας έφυγε από τον Αετό σε μικρή ηλικία μαζί με τους εξαιρετους και αξιαγάπητους γονείς του και τον αδελφό του Χρήστο και εγκαταστάθηκαν στα Άνω Λεχώνια Βόλου. Τελειώνοντας το Γυμνάσιο στο Βόλο, ήλθε στην Αθήνα και μπήκε στην Πάντειο Σχολή. Τελειώνοντας τις σπουδές του, επέλεξε ως επάγγελμα στο Υπουργείο Οικονομικών, το ταμείο της Εφορίας. Με την εργατικότητα του, την εντιμότητά του και τα εν γένει προσόντα του, πέρασε όλες τις βαθμίδες της ιεραρχίας και έγινε διευθυντής του Ταμείου του Βόλου απ' όπου και συνταξιοδοτήθηκε.

Στην υπηρεσία του ήταν ευγενικός, καλόκαρδος και πάντα καλοσυνάτος γι' αυτό και κέρδισε την αγάπη όλων των συναδέλφων του από όποια υπηρεσία πέρασε. Όλοι μίλανε για τον ακέραιο χαρακτήρα του και τα καλά του αισθήματα. Στο Βόλο άφησε την καρέκλα του Διευθυντή και πήγαινε στον γκιό για να εξυπηρετήσει τον κόσμο πιο γρήγορα. Παντρεύτηκε την Ολυμπία Σκρόπου από μια πολύ εξαιρετική οικογένεια από τον Τύρναβο με την οποία απέκτησε την Ευαγγελία και τη Δημήτρη. Είχε την ευτυχία να χραεί και εγγόνα από τα παιδιά του. Αλλά ο πρόωρος θάνατος της Ευαγγελίας, άλλαξε γρήγορα την υγεία του. Η πολλή στενοχώρια του και ο μαρasmus έφερε το μοιραίο. Καλό σου ταξίδι Κώστα μου. Να είναι ελαφρύ το χόμα του Βόλου που σε σκεπάει. Αιωνία σου η μνήμη, ποτέ δεν θα σε ξεχάσω. Σε σας, Ολυμπία, Δημήτρη και Χρήστο τα θερμά μου συλλυπητήρια.

Παύλος Κουτσογιάννης

Στο Βασίλη Κατσαντώνη ή Ντούλα το τελευταίο χαιρε (22-10-2009)

Ιωάννης Φ. Τεντολούρης

Πριν 35 χρόνια, από σήμερα, στην εφημερίδα των Τρικάλων είδε το φως ένα δημοσίευμα του κ. Ιωάννη Θάνου, Επιθεωρητή Α', με τίτλο: «Να μου ζήσεις λεβεντή».

Το περιεχόμενο του δημοσιεύματος αναφερόταν σε ένα δάσκαλο που είχε επισκεφθεί ο Επιθεωρητής στα ορεινά χωριά, ο οποίος τον είχε εντυπωσιάσει με τα αποτελέσματα που είχε στη μάθηση των παιδιών της τάξης του. Τόνιζε ο επιθεωρητής τη διδακτική και παιδαγωγική του ικανότητα, την ψυχική επαφή με τους μαθητές του, την ευθύτητα του χαρακτήρα του και τη λεβεντιά του. Ζήτησα να μάθω απ' τον κ. Θάνο το δάσκαλο που αναφερόταν το δημοσίευμα. Και όπως τον είχα υποπετυχηθεί ο δάσκαλος αυτός ήσουν εσύ Βασίλη Κατσαντώνη ή Ντούλα, που υπηρετούσες τότε στο Παλιοχώρι Γαρδικίου.

Σε γνώρισα Βασίλη απ' τα μαθητικά χρόνια στο Β' Γυμνάσιο Τρικάλων και το Οικοτροφείο Αγίων Αναργύρων στο οποίο είμασταν τρόφιμοι από το 1959.

Σπουδάσαμε στην Παιδαγωγική Ακαδημία Θεσσαλονίκης με λίγα χρόνια διαφορά μα και ήσουν νεότερός μου και υπηρετήσαμε στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Μας συνέδεε αληθινή φιλία και ήσουν αγαπητός σύντροφος στην παρέά μας.

Εκτός απ' τα άλλα σου προσόντα, την ευθύτητα του χαρακτήρα σου, την αφοσίωσή σου στις ηθικές και θρησκευτικές αξίες, την ανιδιαιτελή προσφορά σου στο Σύλλογο Μεσοχωριτών Τρικάλων, την αποτελεσματικότητα στην άσκηση των καθηκόντων σου στην υπηρεσία, την προσφορά σου στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου ως ψαλμωδός σε διέκρινε μια φυσική λεβεντιά, που πολύ σωστά είχε επισημάνει ο Επιθεωρητής, μια λεβεντιά που σε διέκρινε σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής σου

- στο χορό στο μεσοχώρι του χωριού σου στο πανηγύρι της Παναγίας,
- στη συναναστροφή με τους χωριανούς και τους συναδέλφους σου,
- στην παρέα με τους φίλους σου,
- στην οικογενειακή ζωή,
- στο σταυρό που σήκωσες με αξιοπρέπεια τους τελευταίους μήνες της ζωής σου.

Ως συνάδελφος και φίλος σου σε αποχαιρέτώ σήμερα στο τελευταίο σου ταξίδι, δηλώνοντας πως είμαι ευτυχής που σε είχα συνοδοιπόρο στην υπηρεσία και σύντροφο στην παρέά μας.

Έχω την πεποίθηση πως η απολογία σου μπροστά στο θρόνο του Θεού είναι «καλή» και ο Κύριος θα σε ανταμείψει για την καλοσύνη σου, κατατάσσοντάς σε στη χορεία των δικαίων.

Αντίο αγαπητέ μου Φίλε

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ του αξέχαστου αείμνηστου αδελφού μου ΗΛΙΑ ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗ

Γράφοντας τα λίγα αυτά λόγια που όσα και να γράψει κανείς για τον αγαπητό αδελφό και φίλο θα είναι λίγα, όμως θέλω να έστω και λίγο αργά, να γράψω λίγα λόγια. Πάρα πολλά θα μπορούσαμε να γράψουμε για τον Αείμνηστο αδελφό μου ΗΛΙΑΣ ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗ που πιθανόν να μην έφταναν οι λίγες σελίδες που διαθέτουμε. Έφυγε νωρίς από κοντά μας, έφυγε την τελευταία ημέρα του χρόνου και την τελευταία ημέρα της πρώτης δεκαετίας του 21^{ου} αιώνα, λες και ήθελε να σφραγίσει την απελθούσα δεκαετία. Θα μείνει όμως αξέχαστος στις μνήμες μας και θα τον θυμόμαστε πάντα για τα πολλά χαρίσματα που του είχε δώσει ο θεός, ύστερα από την συνεχή και επίπονη εργασία σε συνέχεια των γνώσεων που απέκτησε από την συνεχή εμπειρία της δουλειάς του. Ήταν άριστος οικογενειάρχης και άριστος μάγειρας, καλός επιχειρηματίας και καλός με όλους και συνεργάσιμος.

Δεν θα αναφερθώ στο βίο και την πολιτεία του, γιατί δεν φτάνει ένα βιβλίο να τα καλύψει.

Ο Ηλίας Τεντολούρης του Βασιλείου και της Γιαννούλας κατάγονταν και ήταν δημότης, από το ορεινό δημ. Διαμέρισμα της διευρυμένης κοινότητας Νεραίδας ΤΟ ΑΡΜΑΤΟΛΙΚΟ Ή ΜΠΟΥΚΟΠΙ. Γεννήθηκε το 1945 στο Αρματολικό από φτωχούς γονείς αγρότες και βιοπαλαιστές, μεγάλωσε εκεί τα δύσκολα χρόνια της κατοχής και πήγαινε στο σχολείο. Εκεί τελείωσε το δημοτικό και μετά αναχώρησε για την Αθήνα για καλύτερη τύχη. Εκεί έμαθε την τέχνη της μαγειρικής και σερβιτόρος, γύρισε στα Τρίκαλα όταν ήταν να πάει να υπηρετήσει την πατρίδα και μετά έμεινε εκεί. Παντρεύτηκε την εκλεκτή της καρδιάς του, την ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, με την οποία και απέκτησε τρεις κόρες. Στο Αρματολικό Τρικάλων ανέβαινε συχνά και όποτε το επέτρεπε η εργασία του, όπου ήταν το πατρικό σπίτι.

Στο Αρματολικό έζησε τα πρώτα δύσκολα χρόνια. Εκεί έζησε τα πρώτα χρόνια και γαλουχήθηκε από το ανεξάντλητο οξυγόνο των υψηλών κορυφών της Πίνδου και τις φυσικές καλλονές του δάσους. Βοηθούσε την πολυαγαπημένη του μάνα ακόμα και στο πλέξιμο καλτσών και άλλων χρήσιμων εργα-

σιών για την οικογένεια.

Δεν χαλούσε σε κανέναν χατίρι και ήταν ευγενικός. Ξαν σερβιτόρος στο καλύτερο ξενοδοχείο των Τρικάλων εκείνης της εποχής, ΤΟ ΑΧΙΛΕΙΟ, ήταν άριστος, Διότι με την ευγένειά του, την καλοσύνη του και την καταδεκτικότητα του είχε δημιουργήσει άριστο κλίμα συνεργασίας με όλους τους συναδέλφους, έδωσε νέα πνοή στους μαγείρους και τους μύστε στα μουσικά της μαγειρικής, που το έμαθε στην Αθήνα και ποτέ δεν δυσανασχετούσε αν του ζητούσαν βοήθεια και ας ήταν για πολλοστή φορά. Έτσι ο Ηλίας έγινε για όλους: «ο γνωστός ΣΕΦ ΗΛΙΑΣ».

Άνοιξε το κέντρο «Πλάτανος» που μεσουρανούσε την δεκαετία του εβδωμήντα με την δημοτική μουσική που διέθετε και είχε στις τάξεις του τα καλύτερα δημοτικά συγκροτήματα. Διασκέδασε πολλούς συντοπίτες μας με τα διάφορα ουζερί που άνοιγε και τους ευχαριστούσε με τους φανταστικούς μεζέδες. Το καλοκαίρι άνοιγε εστιατόρια στα διάφορα νησιά του Αιγαίου και το χειμώνα επέστρεφε στα Τρίκαλα.

Στο χωριό του το «Αρματολικό» προσέφερε τις υπηρεσίες ανιδιαιτελώς και χωρίς διαμαρτυρίες σε κάθε πανηγύρι και κάθε χορό του Μορφωτικού συλλόγου, αλλά και όποτε του το ζητούσαν. Συμμετείχε στις διάφορες εκδηλώσεις του χωριού από το πόστο του διοργανωτή του καζανιού από τεχνικής πλευράς και από οικονομικής πλευράς. Αγαπούσε το χωριό του πάρα πολύ και το έδειχνε.

Ποιος να τον ξεχάσει με τα ωραία του αστεία που γέμιζαν την παρέα που είχε. Ήταν ακούρατος και υπομονετικός.

Όλοι όσοι είχαν την τύχη να συνεργαστούν μαζί σου θα σε θυμούνται για πάντα.

Πέρασαν λίγες μέρες αλλά και όσος χρόνος και αν περάσει θα μας είναι πάντα μπροστά μας. Θα νομίζουμε ότι είναι κοντά μας. Θα μείνει για πάντα στις μνήμες όλων μας.

Ας είναι ελαφρύ το χόμα που θα τον σκεπάσει.

Ο ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΣ ΣΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗΣ ΔΑΣΟΛΟΓΟΣ -ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΣ

Το βήμα των αναγνωστών μας

Ειδήσεις - Σχόλια από τη Λαφίνα

Έγινε και φέτος το πανηγύρι στο χωριό μας «της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος» στις 6 Αυγούστου 2009, «μεγάλη η χάρη της εκκλησίας μας», να έχει όλο τον κόσμο καλά.

Παρ' όλο ότι το χωριό μας είχε θρηνησει τέσσερις θανάτους πρόσφατα, τη Σπυριδούλα Βλάχου, τον Θεόδωρο Κουρεμέντζα, τον Θεόδωρο Βλάχο και τη Μαρία Αλ. Φλούδα, το έθιμο τηρήθηκε κανονικά, έστω και με λιγότερο κόσμο. Η Μαρία Αλ. Φλούδα έφυγε στα 47 της χρόνια τόσο ξαφνικά και άφησε πίσω της τον άνδρα της και τα τρία παιδιά της, «ο Θεός να φωτίζει το κάθε τους βήμα». Όλοι μας στενοχωρηθήκαμε, περισσότερο όμως η Νίκη του Παν. Αντωνίου που την είχε νύφη από αδελφό. Έφυγε το γέλιο από τα χείλη της. Ούτε στην πλατεία δεν βγήκε, να δει το αξιόλογο έργο (πεζούλια, βρώση) που έκανε ο Σύλλογος, ένα έργο που άρεσε σε όλους μας.

Ευκαιρία όμως μου δίνεται να αναφερθώ και στον αδερφό μου Ηλία Βλάχο. Εργάστηκε πολύ για τις εκκλησίες του χωριού μας, «ζητιάνευε» για

Γράφει ο
Λαφινιώτης
Ευάγγελος
Γεωργίου
Βλάχος

να μαζέψει λεφτά, ώστε να κάνει έργα και να τις ομορφύνει. Είχαν και πολλές ελλείψεις, έκανε ότι μπορούσε, όχι μόνο στο χωριό, αλλά και στα γειτονικά χωριά. Μερικοί διαφωνούσαν με τον τρόπο που διαχειριζόταν τα οικονομικά της εκκλησίας, του ζητούσαν βιβλία εσόδων-εξόδων, λες και υπήρχαν εργοστάσια και κυκλοφορούσαν ένα σωρό χρήματα. Πολλοί λίγοι βέβαια ήταν αυτοί που τον πίκραιναν· όμως αυτοί δεν ήταν ικανοί να κατέβουν ούτε μέχρι την Πύλη, να μαζέψουν ή να υπογράψουν για ένα ευρώ... Τέτοιος επίτροπος ήταν, που φεύγοντας από τη ζωή, άφησε

στην εκκλησία από τις «ζητιανιές του» το ποσό των 14.500 ευρώ. «Τα συμπεράσματα δικά σας...»

Τελειώνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω και να δώσω τα συγχαρητήριά μου για την προσφορά τους στην εκκλησία: στους Δημήτριο Γεωρ. Βλάχο, Γεώργιο Δημ. Κουρεμέντζα και Γιάννη Παληγίωργο.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

Προς τη Συντακτική Επιτροπή

της κοινοτικής εφημερίδας «Ορεινή Πατρίδα»

Στο φύλλο 39 της εφημερίδας δημοσιεύεται χωρίς να ερμηνεύεται σωστά ότι έμειναν χωρίς ιερέα Αετός και Παχτούρι μετά τη συνταξιοδότηση του από πολλά χρόνια αιδεσιμότατου Κων/νου Χονδρού, του παπα Ντίνου όπως τον ονομάζουμε.

Θέλω να σας γνωρίσω, επειδή είμαι μόνιμος κάτοικος στο Παχτούρι, ότι δε μείναμε χωρίς ιερέα όλο το χρόνο, χειμώνα καλοκαίρι.

Σε όλες τις γιορτές στα Εγκλήσια πάντα εξυπηρετούμαστε από έναν εξαιρετικό νέο ιερέα τον αιδεσιμότατο παπα Αποστόλη. Έναν άνθρωπο που είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του. Και είναι και μόνιμος κάτοικος Νεραΐδας. Αυτούς τους ανθρώπους που τους έχει τόσο ανάγκη το χωριό μας, πρέπει να τους ενθαρρύνουμε για το θρησκευτικό έργο που προσφέρουν. Να μην τους απογοητεύουμε με διάφορα δημοσιεύματα που κατά καιρούς ανεξέλεγκτα γράφονται στα διάφορα έντυπα.

Πέρυσι δημοσιεύτηκε ότι στη δημοπρασία που έγινε για την ενοικίαση του μαγαζιού ο παπάς ήθελε να διώξει τον παρόντα ενοικιαστή τη στιγμή

που η δημοπρασία γινόταν μέσα στο μαγαζί παρόντος του καταστημάτάρχη και πολλών συγχωριανών μας.

Πώς θα τον έδιωχνε αφού δεν υπήρχε άλλος ενδιαφερόμενος για το μαγαζί της εκκλησίας;

Θα σας παρακαλέσω, πριν φιλοξενήσετε τέτοια δημοσιεύματα να τα διασταυρώνετε για να μην δημιουργούνται κακές εντυπώσεις.

Τουλάχιστον να διαφυλάξουμε το θρησκευτικό τομέα γιατί στους άλλους τομείς έχουμε κάπως ξεφύγει.

Βέβαια το δημοσίευμα στη «Φωνή» δεν είχε σκοπό την κατηγορία αλλά ο τίτλος χτύπησε άσχημα. Κι εγώ είχα πολλά τηλεφωνήματα από Παχτουριώτες που ανησυχούν.

Πάντως είμαι στη διάθεσή σας για όποια πληροφορία χρειάζεστε για το χωριό.

Καλά κάνει η εφημερίδα και ασχολείται με τέτοια θέματα όμως να προσπαθείτε να είναι τεκμηριωμένα και να ερμηνεύονται σωστά.

Παχτούρι, Δεκέμβριος 2009
Θεσσαλία Οικονόμου

Να συνεχισθεί

το πανηγύρι του καλοκαιριού

Το φετινό καλοκαίρι στα χωριά μας έγινε ένα μεγάλο ποδοσφαιρικό πανηγύρι που το εμπνεύστηκε ο Πανθεσσαλικός σύλλογος Παχτουριωτών Βόλου με την βοήθεια του έμπειρου, καταξιωμένου πατριώτη και δημοσιογράφου από το ΠΑΧΤΟΥΡΙ που είναι διευθυντής στο αθλητικό τμήμα του τηλεοπτικού σταθμού ALPHA, ΝΙΚΟΥ ΚΑΤΣΑΡΟΥ. Μόνο και μόνο για την αρχή και την έμπνευση του αξίζουν πολλά συγχαρητήρια, όπως μου ανέφεραν οι αρχηγοί της ομάδας του Αρματολικού ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΝ, ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗΣ ΚΑΙ ΦΩΤΗΣ ΠΛΑΣΤΑΡΑΣ. Η ποδοσφαιρική ομάδα του Αρματολικού ήταν μια από τις συμμετέχουσες στο τουρνουά ορεινού ποδοσφαίρου.

Δεν είχαν λόγια να τους ευχαριστήσουν αυτά τα παιδιά, οι καλοί αθλητές των χωριών μας: τόσο τον κ. ΝΙΚΟ ΚΑΤΣΑΡΟ για την έμπνευσή του που έδωσε πνοή ζωής στα χωριά μας που χρόνια την χρειάζεται και την απαιτεί από τους ίδιους τους κατοίκους που κατέκλυσαν τα ορεινά γήπεδα από πλήθος κόσμου, όσο και τον σύλλογο Παχτουριωτών Βόλου και τον πρόεδρό του Μιχάλη Κατσαρό, όσο δε και τον έμπειρο Παχτουριώτη διαιτητή Κώστα Θεοδ. Κατσαρό. Όλους τους αξίζουν θερμά συγχαρητήρια και καλή συνέχεια.

Το πρόβλημα όμως είναι αλλού. Καλά η αρχή

έγινε· θα έχουμε συνέχεια για την νέα χρονιά; Και όχι μόνον.

Ας βοηθήσουμε όλοι λοιπόν αυτή η αρχή να είναι αφετηρία και να κατοχυρωθεί ως έθιμο πια και αν είναι δυνατόν να την προσεγγίσουν όλα τα ορεινά χωριά της Πίνδου. Και έχουμε την θέληση και μπορούμε αγαπητοί πατριώτες και η φετινή αρχή με τον Πανθεσσαλικό σύλλογο Παχτουριωτών Βόλου και τον πρόεδρο του συλλόγου και τους άλλους συντελεστές τις μεγάλης φετινής πανδαισίας στα ξεχασμένα από την πολιτεία χωριά μας και ερημωμένα από κόσμο και ζωή. Μια από κοινού συνεργασία όλων των Μορφωτικών συλλόγων των χωριών μας πιστεύω ακράδαντα ότι θα έχουμε πολύ μεγαλύτερη επιτυχία, εν τη ενώσει η ισχύς, που λέει και το αλάνθαστο ελληνικό ρητό.

Θα δείξουμε με αυτόν τον τρόπο πόσο θέλουμε και πόσο μπορούμε να κάνουμε εμείς οι καταγόμενοι από τα τιμημένα ελληνικά βουνά και την ύπαιθρο.

Ο ΚΑΙΡΟΣ ΘΑ ΔΕΙΞΕΙ ΑΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ.

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΑΣ. ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗΣ
ΔΑΣΟΛΟΓΟΣ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΣ
ΚΑΤΑΓΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΗΣ
ΑΡΜΑΤΟΛΙΚΟΥ ΝΕΡΑΪΔΑΣ

Όσα παίρνει... το Dobρόρεμα

Σχολιάζει ο Τρυποφράχτης

Ο υπογράφων με το ψευδώνυμο «Τρυποφράχτης» σχολιάζει την επικαιρότητα, τα παρασκήνια, τα μικρά και τα μεγάλα της ορεινής μας πατρίδας:

- Νέο blog για το Παχτούρι το <http://pachtouri-news.blogspot.com/>
...οι ανώνυμοι ξανάρχονται!
...και ο κακός λύκος με τα άπλυτα στη φόρα!
...ε ρε γέλιο που θα πέσει!
- Ποια εκδήλωση συζητιέται περισσότερο για το ερχόμενο καλοκαίρι;
...τι περιμένουν πως και πως μικροί και μεγάλοι;
...φυσικά το τουρνουά ποδοσφαίρου του Πανθεσσαλικού συλλόγου Παχτουριωτών
...το Παχτούρι ξανά στο προσκήνιο!
...πως λες σφέ λαέ μου: «Θέλει τρόπο δεν θέλει κόπο»
- Παιδιά, με τη συμμετοχή και τον κόσμο που θα μαζέψει φέτος το τουρνουά ποδοσφαίρου βλέπω την κυρία να παθαίνει εγκεφαλικό!
- Ήθελα να ήξερα σχετικά με το σκουπίδοτοπο της Λογγάς του Αετού ποιος κοροΐδεύει ποιον
...μήπως ήρθε η ώρα να χτυπήσουμε την πόρτα του Εισαγγελέα;
- Οικογενειακά Χριστούγεννα στον Αετό για τον Πάρεδρο
...η ενδιαφερόμαστε ή δεν ενδιαφερόμαστε για το χωριό μας!
...Γιώργο, γι' αυτό κι εμείς σε αγαπάμε!
...αν τελειώσει και το «Μαρακανά» του Αετού θα σε αγαπάμε ακόμη περισσότερο.
- Τελευταίες δημοσκοπήσεις λένε ότι οι προεδρικοί στον Αετό έφτασαν στο 80%
...μωρέ μπράβο εξελίξεις!
- ...πως λένε και στα γήπεδα: «Όσο μας πληγώνεις τόσο μας πορώνεις».
- Η «Φωνή της Ορεινής Πατρίδας» πρέπει να γραφεί στο βιβλίο γκίνες!
...είναι η μόνη εφημερίδα που τα έβαλε ακόμη και με τον εκδότη της
...και ο εκδότης της ο μόνος που δεν λογόκρινε ποτέ την εφημερίδα του
...γι' αυτό η «Φωνή» κατακτά συνέχεια τις κορυφές που υψώνονται μπροστά της!
...γράφουμε ιστορία, τι να κάνουμε;
- Φίλοι του κοινοτικού συμβουλίου πάρτε το χαμπάρι: 47 μήνες απέναντί σας κι ένα μήνα μαζί σας!
- Μάλισσα η γλώσσα μας με τον «Καποδίστρια» και τώρα ξεθαψαν τον «Καλλικράτη»
...άκου «Καλλικράτης!»
- Αφού δεν σου αρέσουν αυτά που γράφει ο αρχισυντάκτης γιατί δεν τα λες δημόσια;
...φίλε μου η λογοκρισία... απεβίωσε!
- Λαέ της Ορεινής Πατρίδας, πάμε για τον κάμπο και ο λόγος είναι ένας και μοναδικός:
...κανεϊς δεν έχει όρεξη να τρέχει χειμώνα καιρό επάνω στις βουνοκορφές και τα λαγκάδια
...ακούτε καμιά διαμαρτυρία;
...φαντάζεσε σφέ λαέ μου δήμο με έδρα τη Μεσοχώρα;
...εκεί ο δήμαρχος, εκεί ο αντιδήμαρχος, εκεί ο Α εκεί και ο Β
...ποιος θα κάτσει όμως αφού μερικοί μερικοί δεν έχουν νου για τα χωριά μας;
...και στη Φαρκαδώνα να μας πάνε, ναί θα πουν!
- Και γιατί δεν τους λέμε κάτι άλλο: Δήμο και με τη Λυγαριά στα εδαφικά μας όρια αλλά έδρα στη Μεσοχώρα
...ποιος τολμά να το προτείνει;
- Αχ αυτή η λίμνη μας έβαλε σε μελάδες!
... σφέ λαέ μου, εκεί βρίσκεται το αίμα που προσελκύει τα άγρια θηρία
...τα δημοτικά παραλίμνια φιλέτα πουν λεν και οι Μεσοχωρίτες
- Πάει και ο «Γλαβάς», αλλάζει το προφίλ του
...έχασε τη μαγκιά του!
...Χρηστάδες, αλλιώς σας αγαπήσαμε, μη ρίχνετε λευκή πετσέτα!
- Το είπε και θα το κάνει: Το γήπεδο «Μαρακανά» στον Αετό!
...τελικά έχει δικίο ο Αετιώτης Πρόεδρος. Να ξεσηκωθούμε και να πάρουμε τις τύχες των χωριών μας στα χέρια μας!
...όπως το λέει: «Να φτιάξουμε δικά μας κρατίδια!»
...να χειροκροτούμε το καλό και να γιουχάρουμε το κακό λέω εγώ!
- Προβολή νροκιμαντέρ για τους «Αγίους τόπους»
...και για την «Αλεξάνδεια της Αιγύπτου»
...και μισή σελίδα στην εφημερίδα!
...εμ, πως θα αποδείξουμε στο χωριό ότι πηγαίνουμε και στα... Εξωτερικά!
- Πρόεδρε και σύμβουλοι βγείτε μπροστά και βροντοφωνάξτε: Η διευρυμένη κοινότητα Νεραΐδας ήταν το πιο πετυχημένο σχήμα του «Καποδίστρια»
...υπάρχουν τα στοιχεία, ψάξτε τα και παρουσιάστε τα
...άνθρωποι είναι κι αυτοί που νομοθετούν
...όχι στις παγίδες αυτών που θέλουν να μας πάνε κάτω στη Λυγαριά!
- Σοφέ λαέ θυμήσου: Πενήντα χρόνια πίσω θα μας πάει ο «Καλλικράτης»
...όπως τότε που η κρατική μηχανή ξεκίνησε από την Πύλη το Δεκέμβρη κι έφτανε στη Νεραΐδα το Μάρτη
...ας το παλέψουμε λαέ της ορεινής πατρίδας
- Για σου φίλε «Ορεινή»
...που ήσαν, χάθικς ντιπ για ντιπ!
- Γεγονός του καλοκαιριού το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου στην ορεινή πατρίδα
...λέτε ο τελικός του 2010 να γίνει στο «Μαρακανά» του Αετού;
...Αετιώτη πρόεδρε αν ήσουν και λίγο πολιτικός, όσο πατάει η γάτα δηλαδή, θα σε παρακαλούσαν να γίνεις ακόμη και Περιφερειάρχης!
- Απεταξάμιν τον Πανθεσσαλικό Σύλλογο, μακριά από εμάς!
...λες και δεν υπάρχει καθόλου. Μακριά και από την εφημερίδα!
...να μην συμμετέχει πουθενά!
- ...καλά λένε: αφού δεν γεννήθηκε και δεν έζησε ποτέ στο χωριό της πως μπορεί να μπει στη νοστροπία του; Στα εξήντα που το σκέφτηκε, γίνονται αυτά;
...πως να καταλάβει ότι όσο και αν διαφωνούμε λέμε πάντα ναί στο καλό;
...πως να καταλάβει ότι στο χωριό όσο και αν διαφωνούμε μεταξύ μας δεν αντιμετωπίζουμε κανέναν ως εχθρό μας;
...πως λες σφέ λαέ μου: «Με κουβαλητό νερό δε γυρίζει ο μύλος».

• Πόσα θά 'θελα να πω! Πόσα θά 'θελα να γράψω! Αλλά, ο σοφός λαός μας δεν του το επιτρέπει: «Η σιωπή είναι χρυσός» λέει και δεν έχει άδικο.
• Γι' αυτό... «σώπα - λάρωσε καμήνε»!

ε κ δ η λ ώ σ ε ι ς Λ . Ο . Η Λ Ι Δ Α

Η πρωτοχρονιάτικη πίτα του «Λ.Ο. ΗΛΙΔΑ»

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε και φέτος η γιορτή της κοπής της πρωτοχρονιάτικης πίτας του ομίλου, **το Σάββατο 16 Ιανουαρίου, στο αναψυκτήριο Ηλιούπολης**. Η φιλόξενη αίθουσα του αναψυκτηρίου ήταν κατάμεστη από μέλη και φίλους του ομίλου που παραβρέθηκαν για να διασκεδάσουν. Οι υπεύθυνοι του ομίλου **Κώστας Βασιλάρας και Παναγιώτης Γκούβας** καλωσόρισαν και ευχήθηκαν σε όλους για την καινούργια χρονιά. Μεταξύ των παραβρισκομένων πάρα πολλοί Παχτουριώτες και Αετιώτες, μέλη και φίλοι του ομίλου. Παραβρέθηκε ο δήμαρχος Ηλιούπολης κ. Γιάννης Αναγνώστου με μέλη του δημοτικού συμβουλίου, ο οποίος ευχήθηκε στους παραβρισκόμενους και μαζί με τους υπεύθυνους του ομίλου έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα. Επίσης παρεβρέθηκε ο αντιπρόεδρος του Πανθεσσαλικού Συλλόγου Παχτουριωτών Βόλου κ. Νίκος Κατσάρος. Στη συνέχεια ακολούθησε παραδοσιακό γλέντι όπου συμμετείχαν όλοι μέχρι νωρίς το πρωί.

Εκδρομή στο Χάνι της Γραβιάς

Η «Ηλιδα» προεκτείνοντας τις δραστηριότητές της και εκτός του καλαίσθητου χώρου διδασκαλίας διοργανώνει και εκδρομές πολιτιστικού – ψυχαγωγικού περιεχομένου και όχι απλώς φολκλορικού – κερδοσκοπικού. Στο πλαίσιο αυτό λοιπόν, στις 29 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε ημερήσια εκδρομή – προσκύνημα στο Χάνι της Γραβιάς – όχι τυχαία επιλογή.

Εκεί ο Οδυσσεάς Ανδρούτσος στις 8 Μαΐου του 1821 νίκησε τον Ομέρ Βρυώνη και τον εμπόδισε να περάσει στην Πελοπόννησο. Επίσκεψη και στον ιστορικό χώρο της Χαιρώνειας (μάχη το 338 π.Χ. μεταξύ Φιλίππου και συνασπισμένων Αθηναίων, Βοιωτών, Κορινθίων, Μεγαρέων και Ευβοέων).

Στο πρόγραμμα ήταν επίσκεψη στο Βαγονέτο και πεζοπορία στην ανατολική πλευρά του Παρνασσού, σε υψόμετρο περίπου 2000 μ. Οι πιο πολλοί προτίμησαν τη δεύτερη επιλογή – εύλογο διότι δηλώνει την έντονη επιθυμία των κατοίκων της Αθήνας να ζήσουν, έστω για λίγο, κοντά στη φύση. Υπέροχη εμπειρία. Ακολούθησε γεύμα και ξεφάντωμα στην πλατεία του Πολύδροσου όπου χόρεψαν όλοι με την καρδιά τους.

Είναι γνωστό ότι η σύνθεση των εκδρομών και οι διοργανωτές διαδραματίζουν τον κυριότερο ρόλο στην επιτυχία της. Οι κ.κ. Παναγιώτης Γκούβας και Κώστας Βασιλάρας μετέδω-

σαν το κέφι και το μεράκι τους στους συμμετέχοντες που δεν ήταν και λίγοι. Τέσσερα πούλμαν γεμάτα. Υπήρχε σύμπνοια και χαρούμενη διάθεση απ' όλους παρ' ό,τι δεν γνωρίζομαστε όλοι μεταξύ μας. Τα κοινά ενδιαφέροντα παραμέριζαν την όποια δυσκολία προσαρμογής. Τίποτα τυχαίο. Γνωρίζουμε επίσης, όσο έχουμε μετάσχει σε ομαδικές εκδρομές ότι δεν είναι και τόσο εύκολος ο συντονισμός και η διοργάνωση. Απαιτείται υψηλό αίσθημα ευθύνης, αυστηρή στρατηγική και γνώση της ψυχολογίας του ανθρώπου κάθε ηλικίας. Δεν είναι καθόλου εύκολη η κινητοποίηση τόσο ανθρώπων. Το λέω από την εμπειρία μου ως εκπαιδευτικού που διοργάνωσα πολλές σχολικές εκδρομές με πλήρη συνείδηση πολλών αστάθμητων παραγόντων.

Οφείλω να ομολογήσω – χωρίς να επιδιαιλεύομαι κολακείαν τινα – ότι χάρηκα ιδιαίτερα και απόλαυσα τη συμμετοχή μου σ' αυτή την απόδραση, γι' αυτό έχω δηλώσει μόνιμη συμμετοχή στο μέλλον – συν θεώ – διότι ο Κώστας και ο Παναγιώτης έχουν το ταλέντο να εμπνεύουν αγάπη και εμπιστοσύνη σε ό,τι κάνουν.

Ελένη Γ. Τσακάλου
Φιλόλογος, Επίτ. Λυκειάρχης.

Ιανουάριος 2010

γράφει η Παχτουριώτισσα Λίλα Οικονόμου

Χριστούγεννα για μία ακόμη φορά στο βροχερό Παχτούρι. Καλή παρέα με βόλτες, τσιμπούσια αλλά και μελαγχολία για τις κλειδωμένες πόρτες των σπιτιών.

Η πρώτη εξόρμηση, κοντινή. Στο αλώνι κάτω από το παλιό σχολείο. Τίποτα δεν άλλαξε από τον περασμένο Αύγουστο. Ακόμα και οι «εστίες» από τις αναμμένες φωτιές του καλοκαιρινού πάρτυ έστεκαν εκεί περιμένοντας την επόμενη σεζόν για να δώσουν και εκείνες το δικό τους χρώμα σε έναν θεσμό που καλά κρατεί εδώ και πολλά χρόνια.

Περπατώντας λίγο πιο κάτω προς το μονοπάτι που οδηγεί στον «Κόκκινο», το σκηνικό φρικτό. Στην πλαγιά, με τα γυμνά από την εποχή πλατάνια, τα σκουπίδια κάνουν το δικό τους πάρτυ. Πλαστικές σακούλες, κουτιά απορυπαντικών, κονσέρβες και όλα εκείνα που πετιούνται από ένα νοικοκυριό. Αν θυμάστε, αντίστοιχο άρθρο είχα δώσει στην εφημερίδα τον Μάιο του 2006.

Δεν θα μπω πάλι στο ερώτημα του ποιος και γιατί πετάει τα σκουπίδια μέσα στο ποτάμι. Ας αναρωτηθεί ο καθένας μας. Αυτό που θα ήθελα να μάθω, είναι το που καταλήγουν τα σκουπίδια που πετιούνται στους κάδους του κάθε χωριού. Έχουμε κάποιου είδους χωματερή που κάγονται μετά; Με τα μεγάλα αντικείμενα, όπως κρεβάτια, ντουλάπες, αλλά και παλιές ηλεκτρικές συσκευές τι γίνεται; Υπάρχει μέριμνα και αν ναι, ποια είναι αυτή; Γιατί, αν εγώ πετάξω κάτι και το βρω λίγο παρακάτω στο ποτάμι, δεν έχει νόημα. Ξέρω να το κάνω και από μόνη μου. Αν θεωρήσω τον εαυτό μου, το λιγότερο, ανεγκέφαλο.

Θα ήθελα μία απάντηση από την κοινότητα για αυτά. Ενδεχομένως να έπρεπε να υπάρχουν και ανακοινώσεις στο κάθε χωριό για το πότε και με ποιόν τρόπο συλλέγονται τα βαριά αντικείμενα αλλά και το που καταλήγουν. Όλα τα νοικοκυριά λίγο πολύ κάνουν τα ξεσκαρταρίσματα τους κάθε καλοκαίρι. Στον Λύκο ή στην Αλεπού, δεν θα χρησιμεύσει ποτέ καμία παλιά κουζίνα, εκτός αν την χρησιμοποιήσει εναλλακτικά ως ...φωλιά.

Εύχομαι σε όλους μια καλή και δημιουργική χρονιά, με υγεία.

Χριστούγεννα στο Παχτούρι

Η σταθερή ομάδα των τολμηρών Παχτουριωτών βρέθηκε και φέτος στο χωριό για τις γιορτές των Χριστουγέννων. Δέκα περίπου Παχτουριώτες έδωσαν ιδιαίτερο χρώμα αυ-

τές τις μέρες στο χωριό. Το πανέμορφο στολισμένο Στέκι Νεολαίας στο σχολείο έδινε τη δική του πινελιά. Κάθε βράδυ, μέχρι πολύ αργά, οι προσωρινοί επισκέπτες γίνο-

Έφυγαν όμως από το χωριό ξεκούραστοι και ήρεμοι και έδωσαν και πάλι υπόσχεση ότι του χρόνου θα είναι και πάλι όλοι μαζί μια παρέα στο χωριό.

νταν μια παρέα με τους μόνιμους κατοίκους και απολάμβαναν με πολύ κέφι και τραγούδι την ηρεμία του χωριού. Οι καιρικές συνθήκες βέβαια δεν ευνοούσαν τις διάφορες ημερήσιες δραστηριότητες, αφού σχεδόν κάθε μέρα έβρεχε και όλοι αναπολούσαν τις περσινές χιονισμένες ημέρες.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΤΙΣ ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΕΣ ΤΩΝ ΑΕΤΙΩΤΩΝ

Το Δ.Σ. του Μορφωτικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου Αετού-Τρικάλων σας προσκαλεί στους καθιερωμένους ετήσιους χορούς του:

1) Στην Αθήνα στις 5 Φεβρουαρίου ημέρα Παρασκευή και ώρα 21.00 μ.μ στο κέντρο «Το Κάστρο» οδός Τριπόλεως και Ανδριανοθύρων δίπλα στην ακαδημία Αθηνών. Τηλ. κέντρου 210 9737.465 και

2) Στα Τρίκαλα ανήμερα των Απόκρεω 14 Φλεβάρη και ώρα 21.00 μ. μ. στην ταβέρνα «Τ'Αηδόνια», πάρκο Αγ. Γεωργίου, πάνω Ριζαρίο.

Τηλ. ταβέρνας 24310 24901

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τα μέλη του Δ.Σ.

Σας περιμένουμε όλους εκεί για να περάσουμε δυο αξέχαστες βραδιές γεμάτες από παραδοσιακές νότες ζωντανής μουσικής!

Το Δ.Σ. του Συλλόγου.